ORTODOKSIA

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

ΕΤΟΣ ΛΕ΄., ΤΕΥΧΟΣ Β΄., ΑΠΡΙΛΙΟΥ - ΜΑΪΟΥ - ΙΟΥΝΙΟΥ 1960.

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΤΟΣ ΛΕ΄ — 1960 — ΤΕΥΧΟΣ Β΄
ΑΠΡΙΛΙΟΥ - ΜΑΪΟΥ - ΙΟΥΝΙΟΥ 1960

† ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ

ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ, ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ.

ΠΑΝΤΙ ΤΩι ΙΕΡΩι ΚΛΗΡΩι
ΚΑΙ ΤΩι ΕΥΣΕΒΕΙ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΧΑΡΙΝ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΝ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝΔΟΞΩΣ
ΑΝΑΣΤΑΝΤΟΣ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ.

Κατὰ τὴν διαγενομένην Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Ἑβδομάδα, μετὰ κατανύξεως πολλῆς· παρηκολουθήσαμεν, τέκνα ἡμῶν ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, ἀναπαριστώμενον τὸ δρᾶμα τῆς περὶ τοῦ ἀνθρώπου σωτηριώδους οἰκονομίας τοῦ Θεοῦ, διὰ τοῦ ἑκουσίου Πάθους τοῦ Θεανθρώπου Ἰησοῦ, «ὃς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἀνήνεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον· ἵνα ταῖς ἁμαρτίαις ἀπογενόμενοι τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν» (Α' Πέτρ. β' 24)·

Σήμερον δέ, προεξαρχούσης καὶ πάλιν τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας, ἐν ἀγαλλιάσει ψυχῆς σύμπας ὁ Χριστιανικὸς κόσμος ἑορτάζομεν τὴν ἐκ νεκρῶν Ἀνάστασιν, δι' ἧς μετὰ τὴν Ἀνάληψιν εἰσῆλθεν εἰς τὸ πλήρωμα τῆς δόξης, ἣν εἶχε πρὸ τῆς σωτηριώδους Αὐτοῦ ἐνανθρωπήσεως. Καὶ πανηγυρίζομεν τὸ γεγονὸς τοῦτο, ἐν χαρᾷ ἰδιαζούσῃ· ἀλλήλους συγχωροῦντες καὶ ἀλλήλους ἀσπαζόμενοι, καθότι ἡ ἐπιστροφὴ εἰς τὴν προτέραν δόξαν τοῦ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ

θυσιασθέντος Χριστοῦ ἐστι ταὐτοχρόνως καὶ θέωσις ἐν Αὐτῷ καὶ ἐνδοξασμὸς τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. Ὁ ἐν οὐρανοῖς, ἐν τοῖς δεξιοῖς τοῦ Θεοῦ Πατρὸς καθήμενος, Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐστι καὶ υἱὸς ἐπίσης τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ «παραδοθεὶς διὰ τὰ ἁμαρτήματα ἡμῶν, καὶ ἐγερθεὶς διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν» (Ρωμ. δ' 24) ἐπλήρωσεν ὅ,τι ἔδει, ἵνα πληρωθῇ ἀπὸ μέρους τοῦ ἀνθρώπου, ἀπὸ μέρους τῆς ἀνθρωπίνης οὐσίας, ἵνα αὐτὴ ἀποβῇ ἀξία τῆς δόξης καὶ τῆς ἀθανασίας καὶ ἐλευθέρα τῆς κυριότητος τοῦ θανάτου. Ὁ νέος Ἀδὰμ ἔλυσε τὸ «μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ» (Ἐφ. β' 14), ὅπερ ὑπῆρχε μεταξὺ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀνθρώπου· ἀπὸ τῆς παρακοῆς τοῦ πρώτου Ἀδάμ, καὶ ἤνοιξεν εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν ὁδὸν πρὸς τὴν νέαν ζωὴν καὶ πρὸς τὴν δόξαν.

Τοῦ λοιποῦ, οἱ διὰ τοῦ βαπτίσματος ἀποθνήσκοντες· ὡς πρὸς τὴν ἁμαρτίαν, καὶ μέτοχοι καὶ συγκοινωνοὶ τοῦ σταυρικοῦ θανάτου τοῦ Κυρίου γινόμενοι, δυνάμεθα «ἐν καινότητι ζωῆς περιπατῆσαι», καὶ καταστῆσαι ἑαυτοὺς ἀξίους τῆς ἀναστάσεως καὶ μετόχους τῆς ζωῆς καὶ τῆς δόξης τοῦ Χριστοῦ.

Τοῦτό ἐστι τὸ μέγα μήνυμα, ὅπερ σήμερον μετὰ τῆς πιστευούσης ἀνθρωπότητος δεχόμεθα ἐκ τοῦ ζωηρρύτου Τάφου τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Ἐνωτίσθημεν τοῦτο καὶ ὅταν ἐσχάτως ἐπορεύθημεν πρὸς τὴν Ἁγίαν Πόλιν Ἱερουσαλὴμ καὶ προσεκυνήσαμεν τοὺς Ἱεροὺς Τόπους μετὰ τῆς Συνοδείας ἡμῶν.

Ὁμοῦ μετὰ τοῦ μηνύματος ὅμως τούτου, ἐκεῖ, ἐκ τῆς Σιὼν καὶ τοῦ Ὑπερῴου τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου, ἐξίκετο εἰς τὰ βάθη τῆς καρδίας ἡμῶν καὶ ἕτερον μήνυμα, τὸ μήνυμα τῆς εἰρήνης, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἑνότητος· ἥτις ὤφειλεν, ἵνα ἀποτελῇ τὸ διακριτικὸν γνώρισμα τῶν ὀπαδῶν τοῦ θυσιασθέντος Χριστοῦ.

Ὁμολογοῦμεν, ὅτι ἐν τῇ Ἁγίᾳ Πόλει καὶ παρὰ τὸν Τάφον τοῦ Σωτῆρος ᾐσθάνθημεν πλέον ἀλγεινὴν καὶ συνθλίβουσαν τὴν διαίρεσιν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Οἱ στρατιῶται, κατὰ τὸν Ἰωάννην· ἔλαβον τὰ ἱμάτια τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐποίησαν τέσσαρα μέρη δι' ἕνα ἕκαστον ἐξ αὐτῶν. (Ἰω· ιθ' 23). Ἡ τύχη τῶν ἱματίων τοῦ Ἰησοῦ ὑπῆρξεν·

ὡς μὴ ὤφελε· καὶ τύχη τῆς Ἁγίας Αὐτοῦ Ἐκκλησίας. Ἐσχίσθη ὁ χιτὼν τοῦ Χριστοῦ καὶ διηρέθη ἡ Ἐκκλησία Αὐτοῦ, ἡ διαίρεσις δὲ αὕτη συνεχίζεται, ἐναντίως πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Ἱδρυτοῦ αὐτῆς καὶ τὴν Ἀρχιερατικὴν Αὐτοῦ προσευχήν, ἐν ᾗ παρεκάλει τὸν Οὐράνιον Πατέρα ἵνα τηρήσῃ τοὺς Μαθητάς, ἀλλὰ καὶ τοὺς πιστεύσοντας διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν· ἵνα πάντες ἓν ὦσιν. (Ἰω. ιζ´ 11· 21. 22).

Οὐκ ἔστιν ὅμως δυνατόν, ἵνα ἡ διαίρεσις αὕτη συνεχίζηται καὶ διαιωνίζηται, ἐπὶ βλάβῃ τοῦ ἔργου, δι᾽ ὃ ἐνηνθρώπησε καὶ ἐτύθη ὁ Χριστός. Ἀνάγκη ὅπως ἐπαναρραφῇ ὁ διαρραγεὶς χιτὼν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐπανακαλύψῃ τὸ γυμνὸν Αὐτοῦ σῶμα, ἡ δὲ ἁγία καὶ ἄμωμος τοῦ Χριστοῦ νύμφη Ἐκκλησία ἐπανεύρῃ τὴν ἑνότητα αὐτῆς. Τὸ μεσότοιχον, ὅπερ οἱ αἰῶνες ὕψωσαν μεταξὺ τῶν Χριστιανικῶν Ὁμολογιῶν, δὲν καθιστᾷ ἀδύνατον τὴν ἀμοιβαίαν κατανόησιν καὶ προσέγγισιν καὶ ἐπανασύνδεσιν αὐτῶν· καὶ ἐν προκειμένῳ ἐστὶ παρήγορος καὶ φωτεινὴ ἡ κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους χρόνους ἐκδηλουμένη ἀγαθὴ διάθεσις ἀπὸ μέρους τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἡγετῶν.

Οἱ Θεολόγοι ἂς κληθῶσιν εἰς προεργασίαν καὶ προετοιμασίαν τῆς ὁδοῦ. Ἡμεῖς δέ, οἱ ἐντεταλμένοι τὴν θρησκευτικὴν χειραγωγίαν τῶν πιστῶν, δυνάμεθα ἀπὸ τοῦδε, ἵνα χωρήσωμεν, ἐν πνεύματι ἀγάπης καὶ εἰλικρινεῖ διαθέσει, εἰς τὴν πολλαχῶς ἐπιβαλλομένην συνεργασίαν τῶν Ἐκκλησιῶν, οὐδὲν παραλείποντες τῶν δυναμένων, ἵνα προωθήσωσι καὶ προαγάγωσιν αὐτήν.

Ἐν τῇ ἐλπίδι, ὅτι οἱ ἁπανταχοῦ ἀγαπητοὶ καὶ περισπούδαστοι ἡμῖν ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ συνευδοκοῦσιν εἰς τοῦτο, ἀπευθύνομεν πᾶσιν, ἀφ᾽ ἡμῶν καὶ τοῦ καθ᾽ ἡμᾶς Ἁγιωτάτου Ἀποστολικοῦ καὶ Πατριαρχικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, τὸν ἐπὶ τῇ μεγάλῃ Ἑορτῇ ἀρχαιοπαράδοτον χαιρετισμὸν «Χριστὸς Ἀνέστη!», εὐχόμενοι διαρκῆ τὴν ἀπὸ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου χαράν.

Αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος καὶ ἡ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ἅγιον Πάσχα τοῦ 1960

† Ὁ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης πάντων ὑμῶν.

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ

ΩΣΑΝ ΕΚΣΤΑΤΙΚΟΣ ὕμνος ἀκούεται καὶ ἐφέτος τὸ Ἅγιον Πάσχα, μαζὶ μὲ τὴν Ἄνοιξιν, καὶ ἡ ἀπήχησις εἰς τὰ πλήθη εἶναι βαθεῖα. Ἐξαίσιον ἀπόκτημα, μεγάλη ἡμέρα, συνάντησις θεϊκή, εὐλογία.

Εἶναι φλογερή, ἀπέραντη ἡ ζωή, καὶ ἡ δύναμίς της καὶ ὁ παλμός της. Ἐλᾶτε, ἀναστηθῆτε εἰς αὐτήν, τώρα ποὺ ἀνεβαίνουν οἱ χυμοὶ εἰς τοὺς θάμνους, εἰς τὰ δένδρα καὶ εἰς τὴν πράσινη χλόην, καὶ περνοῦν εἰς τὸ αἷμά μας, μαζὶ μὲ τὴν ἀπόκοσμη φρικίασιν, τὴν ἀνάπαλσιν, τὸ θάμβος τοῦ Χριστὸς Ἀνέστη, ἀνάμεσα ἀπὸ αἰῶνες τώρα καὶ τόπους καὶ φυλές.

Ἡ ἡμέρα αὐτὴ ἔρχεται καὶ ἀπὸ τὴ θάλασσα καὶ ἀπὸ τὰ βουνὰ καὶ ἐπάνω εἰς κοιλάδες ἀπέραντες καὶ μέσα ἀπὸ ψυχὲς τρικυμισμένες, καὶ ἀπὸ νοσοκομεῖα καὶ ἀπὸ ἄτομα καὶ ἀπὸ μάζα, φωτίζοντας τὴν αἰώνια πορεία μας.

Φαντάζει ἡ ἡμέρα αὐτὴ αἰθέρια, ψέλνει διθυραμβικά, παρακινεῖ νὰ ξεκινήσωμε γιὰ μιὰ νέα ζωή, γόνιμη, λιτή, ἁγνή, ἑλκυομένη πρὸς τὰ ἄνω. Ἐπανέρχεται ὡσὰν τὸ καλοκαῖρι, καὶ εἶναι πάντα μαζί μας, καὶ εἶναι ἡ μεγάλη ἀλήθεια. Ἐπάνω ἀπὸ τὰ μαθήματα καὶ τὶς ἐπιστῆμες, ἐπάνω ἀπὸ τὰ τηλεσκόπια καὶ τὶς ἀνατομίες καὶ τὶς χειρουργικὲς ἐπεμβάσεις τῶν ἰατρῶν.

Θὰ ἀψηφήσωμεν τώρα ὅλες μας τὶς δυστυχίες καὶ τοὺς τρόμους καὶ τὶς ἀπειλὲς καὶ τὴν πεῖναν καὶ τὶς ἀσθένειες καὶ τὴν θύελλαν. Εἰς κάθε κλῶνον, εἰς κάθε καρδίαν θὰ στηθῇ καὶ μιὰ φωληά, καὶ εἰς κάθε λέξιν μας θ' ἀνέλθῃ ἡ πεποίθησις, ὁ θαυμασμός.

Πῶς θροεῖ μὲ τὴν ἄνοιξιν τὸ Ἀναστάσιμο Ἀλληλούϊα εἰς τὰ ὦτά μας, εἰς τὴν ψυχήν μας, ἄφαντο καὶ ἀνερμήνευτο, γλυκύ, ὡσὰν ἦχος ἀπὸ στίχους ποιητῶν, ὡσὰν τραγοῦδι ἀπὸ πονεμένες μητέρες καὶ ἀδελφὲς καὶ ὅσες καρτεροῦν.

Κἄτι τὸ θεϊκὸν ὑπάρχει μέσα σου, γιὰ νὰ πάλλεσαι ἀπὸ ζωὴ καὶ ἀγάπη. Πολύτιμη ὕπαρξις πρέπει νὰ εἶσαι, γιὰ νὰ σταυρωθῇ καὶ ν' ἀναστηθῇ ὁ Χριστὸς γιὰ σένα. Ποιὸς εἶσαι σύ, ποὺ ὅλη ἡ γῆ σείεται γιὰ σένα; Ἀπὸ ποῦ κατεβαίνεις, ποτάμι ; Σὲ ἀκροάζομαι, ὡσὰν τὴν βροχὴν ποὺ πέφτει εἰς τὴν διψασμένην γῆν. Θεάζομαι ἐκστατικὸς τὸ ὅραμά σου. Τὴν γῆν πατοῦμε, καὶ ἐπάνω μας ὁ ἥλιος, καὶ μέσα μας ὁ Θεός, Σύμπαν ὁλόκληρο ἐντός μας.

Μὲ τὴν Ἀνάστασίν Του ὁ Χριστός· καινούργια μᾶς ἔδωκε ζωή, μιὰ γέφυρα ἅπλωσε ἐπάνω ἀπὸ τὴν ἄβυσσον, γέφυρα πρὸς τὶς δυνάμεις τῆς ζωῆς. Καὶ ἔκαμε αἱ ὀμορφιὲς τοῦ κόσμου, αἱ μαγεῖες, νὰ φιλτραίρωνται ἀνάμεσα ἀπὸ τὴν ὕπαρξίν μας. Ἔκαμε τὸ ἀόρατο νὰ συνυφαίνεται μὲ τὸ ὁρατό. Μᾶς ἔκαμεν ἱκανοὺς νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὸ νόημα ὅλων τῶν πραγμάτων. Ἐξίσου μὲ τοὺς νικητὲς νὰ θριαμβεύουν οἱ ἡττημένοι. Ἐξίσου μὲ τοὺς ζωντανοὺς νὰ εἶναι παρόντες καὶ οἱ νεκροί.

Ἄ, τί θάμουνα τώρα
δίχως Ἐσέ, σωτῆρα καὶ Κύριέ μου !
. . . .
Δὲν εἶμαι δεμένη ἐπάνω Σου·
σὰν τὸ κλωνὶ στὸ δένδρο ;

ΜΠΟΡΙΣ ΠΑΣΤΕΡΝΑΚ.

«Ὁ διάλογος τῶν ποιητῶν μὲ τοὺς ἀνθρώπους εἶναι πιὸ ἀναγκαῖος ἀπὸ τὶς ἐπιστῆμες καὶ ἀπὸ τὶς συμφωνίες ἀνάμεσα εἰς τὰ ἔθνη, ποὺ μποροῦν ν' ἀθετηθοῦν.» (Κουαζιμόντο). Μαζὶ μὲ τοὺς ποιητὰς νοιώθομεν τὴν λαχτάραν τῶν Μυροφόρων, αἱ ὁποῖες νύχτα εἶχαν σηκωθῆ νὰ πᾶνε εἰς τὸν Τάφον τοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἀτμόσφαιρα ἦταν γι' αὐτὲς διάφανη, διότι εἰς τὴν ψυχήν των βασίλευεν αἰθρία· δὲν ἔπαυσαν νὰ πιστεύουν ὅτι τὰ πάντα δὲν ἐχάθηκαν. Ἦσαν, σὰν τὶς ἀνθισμένες ἀχλαδιὲς τῆς ἐποχῆς, καὶ ἔβλεπαν τὰ δάκρυά των νὰ σμίγουν μὲ τὴν κρυστάλλινη ροὴ τοῦ φεγγαριοῦ. Ὅλα αὐτὰ γιατί ἦσαν τόσον ὄμορφα; Δὲν θὰ μποροῦσε νὰ εἶχε νικήση τὸ κακόν. Γιατί οἱ πετεινοὶ καλοῦσαν τὴν ἠῶ νὰ ξημερώση; Γιατί νοιώθανε μέσα τους ὅτι δὲν εἶναι στερημένες ἀπὸ τὸν Χριστόν, ὅτι δὲν εἶναι ὀποκλεισμένες ἀπὸ τὸ φῶς ; Γιατί τὰ «τοῦ» τῶν πουλιῶν ἐτόνιζαν τὴν σιωπὴν τῆς νύχτας ; Τί ; Θὰ χάνονταν ὁ δρόμος τῆς ἀγάπης ; Μὲ αὐτὲς δὲν ἔνοιωθαν τὸν ἑαυτόν των φοβισμένον. Πονοῦσαν, ἀλλὰ πονοῦσαν ἀπὸ ἀγάπην.

Ἡ γυναικεία ψυχή των τὶς ἔλεγε: Ὅλα, ὅλα μποροῦν νὰ διορθωθοῦν· ὅλα εἶναι δυνατὸν νὰ μποῦν σὲ τάξι. Ὅλα νὰ περάσουν ἀπὸ μέσα των, ὅπως περνᾷ ἡ Ἄνοιξις. Καὶ ἀπὸ ὅλες τὶς ἀδελφές των, καὶ ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀδελφούς των. Διότι αἰσθάνονταν ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι γυρμένος ἐπάνω εἰς τὴν κτίσιν. Ἔνοιωθαν τὴν πρόνοιάν Του· τὴν πατρικὴν ἀγάπην Του. Ἔνοιωθαν ὅτι ἡ νύχτα εἶναι τόσον ὡραία ὅσον καὶ ἡ ἡμέρα. Ἤξευραν ὅτι ὁ Θεὸς κυττάζει εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὡσὰν εἰς τὴν Εἰκόνα Του. Καὶ ἦσαν

γι' αὐτὸ γεμᾶτες γαλήνη. Καὶ περίμεναν τ' αὐτιά των ν' ἀκούσουν, ὄχι μονάχα τὸ νυχτερινὸ ἄσμα τῶν ἀηδονιῶν, ἀλλὰ καὶ κάποια φωνὴ θεϊκώτερη, βαθύτερη· γλυκύτερη. Τὸ προαισθάνονταν, τὸ ὀσμίζονταν. Περιπατοῦσαν, σὰν νὰ εἶχαν φτερά.

Εἶναι κάμποσος καιρὸς ποὺ ὁ κότσυφας ἀλλοιώτικα κελαϊδοῦσε· πολὺ πρώϊμα ἐφέτος. Ἔλεγαν. Χειμῶνας ἀκόμη ἦταν. Ποτὲ ἄλλοτε δὲν προηγήθηκαν τέτοιες μέρες. Ὁ ἥλιος σὰν νὰ ἔλαμπε καὶ γιὰ τοὺς νεκρούς. Πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς γύριζαν εἰς τὸ σπίτι, καὶ γύρευαν μιὰ θέσι εἰς τὸ τραπέζι. Χτυποῦσαν τὴν θύμησίν μας σὰν σὲ θύρα, καὶ ἦσαν ὅλοι ὡραῖοι. Ἀπὸ ποῦ ἔρχονται αὐτὲς αἱ φωνές, αἱ ἐνοράσεις αὐτές ; Μᾶς ἤθελαν ἁγνές, καὶ ἦσαν ὅλο ἀναμονὴ καὶ ὅλο τραγοῦδι «Ἀκόμη τούτη τὴν ἄνοιξι».

Θάρθουν ἡμέρες ἄφθαρτες, ἔλεγαν ἀναμεταξύ των αἱ γυναῖκες, αἱ Μυροφόροι. Καὶ ἔχομεν πλύνῃ τὸ βλέμμα μας γιὰ ἕνα νέος φῶς, καὶ ἄρχισε νὰ μᾶς φαίνεται ὁ κόσμος χίλιες φορὲς ὡραιότερος καὶ ἡρωϊκώτερος. Αἱ φωνὲς τῆς Ἰουδὶθ ὑποβλητικὰ ἔρχονται εἰς τὰ ὦτά μας.

Αἱ γυναῖκες ξεύρουν καλύτερα νὰ τακτοποιοῦν τὰ πράγματα εἰς τὴν συνείδησίν των καὶ εἰς τὴν ψυχήν των, εἰς τὸ δωμάτιόν των καὶ εἰς τὸ σπίτι των. Καὶ ἄγγελοι, ἂν τύχαινε νὰ περάσουν ἀπ' αὐτό, θὰ τοὺς τακτοποιοῦσαν. Τακτοποιοῦν τὸν πόνον καὶ τὴν προσβολήν, τὴν λήθην καὶ τὴν περιφρόνησι, ὅπως αἱ Μυροφόροι τακτοποίησαν τὴν ἄρνησιν τοῦ Πέτρου, τὴν ἐγκατάλειψιν τῶν Μαθητῶν, τὴν προδοσίαν τοῦ Ἰούδα. Καὶ ἔσκυψαν ἐπάνω εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου, μὲ γεμάτη τὴν καρδίαν των μῦρον. Αἰώνια ἐργάτρια ἡ γυναῖκα· αἰώνια οἰκονόμος, αἰώνια πλύντρια, αἰώνιον ἔαρ.

Γι' αὐτὸ ἀξιώθηκαν αἱ γυναῖκες νὰ ἴδουν πρῶται τὸν Χριστὸν ἀναστάντα· καὶ νὰ πάρουν τὴν ἐντολήν Του νὰ ἀναγγείλουν αὐτὲς τὴν Ἀνάστασί Του εἰς τοὺς Μαθητάς : Ἑωράκαμεν τὸν Κύριον.»

Ὅμοια καὶ ἡμεῖς σήμερα δεχόμεθα τὸ μήνυμα τῆς Ἀναστάσεως Κυρίου καὶ τὴν ἐντολὴν νὰ μεταδώσωμεν αὐτὸ καὶ τὸ Εὐαγγέλιόν Του καὶ εἰς τοὺς ἄλλους, τοὺς ἀδιαφόρους, τοὺς νωθρούς, εἰς ἐκείνους ποὺ ἱκανοποιοῦνται μὲ τὸ τυποποιημένο, τὸ συνηθισμένο· τὸ ἀποκρυσταλλωμένο.

Ἡ ζωὴ πρέπει νὰ εἶναι ἀδιάλειπτη κίνησις, συνεχὴς πνευματικὴ ἀνάτασις. Δὲν θὰ μᾶς ἐγγίσῃ τίποτε τὸ μεγάλο, ἂν ζῶμεν εἰς τὸ τέλμα, εἰς τὴν συνήθειαν, εἰς τὸν παρασιτισμὸν αὐτόν· εἰς τὴν ξηρασίαν, εἰς τὸ ἄγονον. Ἂν δὲν αἰσθανθῶμεν τὴν ζωὴν ὡς ἀέναον ἀνάβρυσμα, ὡς διαρκῆ ἀνανέωσιν, καὶ μὲ τὴν ρυθμικήν των ἐπάνοδον μᾶς ὁμιλοῦν διὰ τὴν αἰ

ωνιότητα, γίνονται φορεῖς ἐκείνων τὰ ὁποῖα ὁλονὲν πλάθονται. Μᾶς ἑνώνουν μὲ τὴν Πλᾶσιν, μὲ τὸ Σύμπαν.

Ὁ νέος χυμὸς τῶν κλώνων ἢ τοῦ κορμοῦ τοῦ δένδρου, ὅπου ἀκουμβῶμεν περνᾷ εἰς τὸ αἷμά μας. Ἐπεκτεινόμεθα καὶ ἡμεῖς, βγάζομεν κλαδιά, ἀνθίζομεν κάτω ἀπὸ τὶς κωδωνοκρουσίες καὶ τὰ σαλπίσματα τοῦ Χριστὸς Ἀνέστη. Θὰ καρποφορήσωμεν, ὥριμοι θὰ γίνωμεν· μέλι καὶ γάλα θὰ δώσωμεν. Δὲν θὰ ζήσωμεν μονάχα διὰ τὸν ἑαυτόν μας. Θὰ γίνωμεν τὸ στόμα τῶν ἄλλων, θὰ τοὺς νοιώσωμεν, θὰ τοὺς ἑρμηνεύσωμεν. Ἡ φωνή μας θὰ εἶναι ἡ φωνὴ τῆς μητέρας, τῆς συζύγου, τοῦ φτωχοῦ, τοῦ ἀρρώστου. Καὶ ὅπως λέγει ὁ Ποιητής, δὲν «θὰ ἐρωτήσωμεν τὸν πληγωμένον τί αἰσθάνεται, θὰ γίνωμεν οἱ ἴδιοι οἱ πληγωμένοι.»

Χωρὶς ὅμως μόχθον, χωρὶς προσπάθειαν, χωρὶς ἄνοιξιν, χωρὶς Πάσχα, χωρὶς νὰ βγοῦμε εἰς τὶς πλαγιές, εἰς τὴν θάλασσαν, χωρὶς νὰ περάσωμεν ἀπὸ τοὺς ἄλλους· χωρὶς πίστιν, χωρὶς ἀγάπην, τίποτε δὲν μποροῦμεν νὰ κάμωμεν. Θὰ μείνωμεν κλειστοί, ἀκατέργαστοι, θὰ μᾶς συμπνίξῃ ἡ τραγικότητα, τὸ σκοτάδι καὶ ἡ βαρβαρότητα. Αὐτὴ εἶναι ἡ μοῖρά μας. Ἐπάνω ἀπὸ τὴν μοῖρά μας, ὅμως, ἔρχεται τὸ Πάσχα, νὰ τὴν παραμερίσῃ. Μιὰ φωνὴ μυστικὴ ἀκούεται μέσα ἀπὸ τοὺς αἰῶνας : «Θὰ σώσωμεν ἐκεῖνον ποὺ ἀδιάκοπα προσπαθεῖ». Ἐκεῖνον ποὺ ἀδιάκοπα καὶ ἀκλόνητα πιστεύει. Ἐκεῖνον ποὺ ἀδιάκοπα καὶ ὁλόθερμα ἀγαπᾷ.

† Ὁ Πριγκηποννήσων ΔΩΡΟΘΕΟΣ.

ΜΠΟΥΡΓΑΖ ΑΝΤΑ -- ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ἡ νῆσος αὐτὴ ὠνομάζετο κατ᾽ ἀρχὰς κατὰ τὸν Ζωναρᾶν Πάναρμος «διὰ τὸν μικρὸν μὲν ἀλλὰ πανταχόθεν ἠσφαλισμένον αὐτῆς λιμένα». 1) Βραδύτερον ὠνομάσθη Ἀντιγόνη κατά τινας εἰς μνήμην τοῦ πατρὸς τοῦ Ἀντιγόνου ὑπὸ τοῦ Δημητρίου Πολιορκητοῦ ὅταν οὗτος ἀπήλλαξε τὸν Βόσπορον καὶ τὸν Ἑλλήσποντον τῆς τυρρανίας τοῦ Λυσιμάχου καὶ τοῦ Κασσάνδρου (311 π. Χ.). Κατὰ τὴν γνώμην ὅμως τοῦ Σκ. Βυζαντίου τὴν ὁποίαν παραδέχεται καὶ ὁ εἰδικῶς ἀσχοληθεὶς περὶ Ἀντιγόνης Χουρμούζης ἡ νῆσος αὐτὴ ὠνομάσθη Ἀντιγόνη ἐκ τοῦ υἱοῦ τοῦ Καίσαρος Βάρδα Ἀντιγόνου τοῦ ὁποίου κτῆμα ἦτο αὐτή.

Τουρκιστὶ ὀνομάζεται Μπουργὰζ ἀντᾶ κατὰ τὸν Χάμμερ εἰς ἀνάμνησιν τοῦ φρουρίου τὸ ὁποῖον ἄλλοτε εὑρίσκετο ἐν τῇ νήσῳ. Τὸ φρούριον τοῦτο περιεβάλλετο ὑπὸ διπλοῦ ἰσχυροῦ τείχου, εἰς τὴν βορείαν πλευρὰν τοῦ ὁποίου ἐπὶ στήλης ὑπῆρχεν ἄγαλμα γυναικεῖον δικέφαλον τὸ ὁποῖον πυρποληθέντος τοῦ φρουρίου διετηρήθη ἀλώβητον καὶ τὸ ὁποῖον μετεκομίσθη εἰς Περσίαν ὑπὸ τοῦ Χοσρόου κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Χαλκηδόνος κατὰ τὸ ἔτος 626. Φαίνεται ὅμως μᾶλλον ὅτι πρόκειται περὶ τῆς πόλεως Πανόρμου, πόλεως κειμένης ἐπὶ τῆς ἀσιατικῆς παραλίας τῆς Προποντίδος καὶ οὐχὶ περὶ τῆς Ἀντιγόνης τῆς πρότερον ὀνομαζομένης Πανάρμου. Ἡ Ἀντιγόνη ὠνομάσθη Μπουργὰζ ἀντασῆ ἀπὸ τοῦ Πύργου τοῦ εὑρισκομένου ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς νήσου καὶ τὸν ὁποῖον εἶδε καὶ ἐσημείωσεν ὁ κατὰ τὸ 1815 ἐπισκεφθεὶς τὴν νῆσον **Pertusier.** Κατὰ τὴν προχριστιανικὴν ἐποχὴν οὐδεμία μνεία γίνεται τῆς νήσου. Ἐπὶ βυζαντινῶν ἐχρησίμευσεν ἡ νῆσος ὡς τόπος ἐξορίας ἐξεχόντων προσώπων καὶ δὴ πρῶτον τοῦ μοναχοῦ Μεθοδίου τοῦ ὁμολογητοῦ. Ὁ ἱερὸς οὗτος ἀνὴρ ἐγεννήθη ἐν Συρακούσαις κατὰ τὸ β΄ ἥμισυ τοῦ η΄ αἰῶνος, παιδευθεὶς δὲ ἐν τῇ πατρίδι του ἦλθεν εἰς τὴν Πόλιν μας ταύτην καὶ εἰσῆλθεν εἴς τι μοναστήριον. Ἐπὶ τῆς βασιλείας Λέοντος τοῦ Ἀρμενίου (813—20) ἀρξαμένου καὶ πάλιν τοῦ πολέμου κατὰ τῶν εἰκόνων ὁ Μεθόδιος διὰ λόγου καὶ ἔργου ἀπεδύθη εἰς τὸν ἀγῶνα ὑπὲρ τῶν εἰκόνων καὶ μετὰ πολλῶν ὁμοφρόνων του κατέφυγεν εἰς τὴν Ρώμην. Μετὰ τὴν ἀνάρρησιν εἰς τὸν θρόνον Μιχαὴλ τοῦ Τραυλοῦ (821) ἦλθεν εἰς τὴν Πόλιν μας. Ἐπὶ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ Θεοφίλου κατηγορηθεὶς ὡς διεγείρων στάσεις ἐδάρη ἀνηλεῶς καὶ εἶτα ἐνεκλείσθη ἐν ὑπογείῳ κρύπτῃ ἐν Ἀντιγόνῃ ἐπὶ ἑπτὰ συνεχῆ ἔτη μετὰ δύο ληστῶν. Κατὰ τὴν παράδοσιν μετὰ τὸν θάνατον ἑνὸς ἐκ τῶν ληστῶν ἀφέθη ἄταφον τὸ πτῶμα αὐτοῦ ἵνα ταλαιπωρεῖται ὁ ἅγιος ἀπὸ τὴν δυσωδίαν. Ὁμοίως ἡ παράδοσις ἀναφέρει ὅτι ἁλιεύς τις τῆς νήσου παρέδιδεν εἰς τὸν ἅγιον ὀλίγον ἔλαιον καθ᾽ ἑκάστην ἑβδομάδα. Ὁ ἅγιος Μεθόδιος ἐπεκοινώνει ἐκ

1) Βυζαντίου Κ]πολις Β΄ 294.

τῆς κρύπτης διὰ στίχων μετὰ τῶν ὁμολογητῶν γραπτῶν 2) αὐταδέλφων Θεοφάνους καὶ Θεοδώρου, ἐξορίστων ἐν Κάρτα λιμένι. Ἰδοὺ ἓν τούτων:

«Τῷ ζῶντι νεκρῷ καὶ νεκρῷ ζωηφόρῳ θανόντι τὴν γῆν καὶ πολοῦντι τὸν πόλον γραπτοὶ γράφουσι, δέσμιοι τῷ δεσμίῳ». Εἰς τούτους διὰ τοῦ αὐτοῦ ἁλιέως ὁ ὅσιος ἀπήντησεν:

«Τοὺς ταῖς βίβλοισιν οὐρανῶν κλησιγράφους καὶ πρὸς μέτωπα σωφρόνως ἐστιγμένους προσεῖπεν ὁ ζώθαπτος ὡς συνδεσμίους».

Ὁ Μεθόδιος ἀπηλλάγη ἀπὸ τῆς κρύπτης μετὰ 7 ἔτη ὑπὸ τῆς διαδόχου τοῦ Θεοφίλου Θεοδώρας ἡ ὁποία μάλιστα τὸν μὲν Μεθόδιον ἀνέδειξε πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ καθαιρεθέντος εἰκονομάχου Ἰωάννου τοῦ Λεκανομάντη, τῇ συστάσει δὲ τοῦ νέου Πατριάρχου ἐπὶ τῆς κρύπτης ἀνήγειρε ναὸν μεγαλοπρεπῆ. Κατὰ τὸν Πατριάρχην Κωνστάντιον εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ ναοῦ ἐσώζετο ἐπὶ τῆς ἐποχῆς του ἐπιγραφὴ δηλοῦσα ὅτι ἐκεῖ εὑρίσκεται ἡ κρύπτη ἐν ᾗ ἔζησεν ἐπὶ 7 ἔτη Μεθόδιος ὁ ὁμολογητὴς ἐπιγραφὴ ὅμως ἡ ὁποία δὲν ὑπάρχει πλέον.

Κατὰ τὸ ἔτος 921 Ρωμανὸς ὁ Λεκαπηνὸς ἀνεκάλυψε συνομωσίαν ἐξυφανθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Μαγίστρου Στεφάνου Καλομέρου. Τοῦτον μετὰ τῶν συνεργατῶν του Θεοφάνους καὶ Παύλου ἀπέκειρε μοναχοὺς ἐν Ἀντιγόνῃ. Μοναχὸς δὲ μονῆς τῆς Ἀντιγόνης σταλεὶς ὑπὸ τοῦ διοικητοῦ τῶν χωρίων τῆς Θράκης Θεοδώρου Βρανᾶ ἵνα μηνύσῃ τοῖς κατοίκοις τῆς Τσορουλοῦ τὴν ἐπαπειλουμένην ἐπιδρομὴν τῶν Σκυθῶν καὶ ἐμποδίσῃ αὐτοὺς νὰ ἐξέλθωσι κατὰ τὴν πανήγυριν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἀπέκρυψε τὸ γράμμα τοῦ ἄρχοντος ἵνα ἀργυρολογήσῃ τοὺς συνελθόντας εἰς τὴν πανήγυριν, οἱ Σκύθαι ὅμως ἐπιδραμόντες ᾐχμαλώτησαν πάντας τοὺς ἀπὸ τῆς πανηγύρεως ἐπιστρέφοντας.

Κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα ὅταν ὁ Πατριάρχης Κωνστάντιος μετὰ τεσσάρων ἐτῶν Πατριαρχείαν παρῃτήθη τῇ 30ῃ Αὐγούστου 1834 τὴν Ἀντιγόνην ἐξέλεξε πρὸς κατοικίαν ἔνθα καὶ συνέγραψε τὴν Κωνσταντινιάδα, ἀπέθανε δὲ εἰς ἡλικίαν 95 ἐτῶν τῷ 1859.

Εἰς τὴν Ἀντιγόνην σώζονται δύο μοναὶ ἐξ ὧν ἡ μία εὑρίσκεται ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους ἐπ' ὀνόματι τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος ἡ ὁποία κατὰ τὸν Σκ. Βυζάντιον εἶναι κτίσμα Βασιλείου τοῦ Μακεδόνος καὶ ἡ ὁποία εἶχεν ὑπὸ τῶν ἐν αὐτῇ ἀσκουμένων μετονομασθῇ μονὴ τῆς Θεοκορυφώτου. Ἡ μονὴ αὕτη κατεστράφη ἐκ θεμελίων τῇ διαταγῇ τοῦ Σουλτάνου διότι ἰσραηλίτης ἰατρὸς ἀναλαβὼν τὴν θεραπείαν γυναικὸς τῶν ἀνακτόρων καὶ μὴ δυνηθεὶς ἰσχυρίσθη ὅτι ἡ ἐν ἀναρρώσει εὑρισκομένη γυνὴ εἶδε καὶ ἐφοβήθη θανασίμως εἰς τὴν κορυφὴν τῆς Ἀντιγόνης μεγάλην πυρκαϊὰν τὴν ὁποίαν ἥναψαν οἱ μοναχοὶ διὰ νὰ καύσωσι τὸ ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα.

2) Ὠνομάσθησαν γραπτοὶ διὰ τὴν στίξιν τοῦ προσώπου. (Βυζαντίου Β' 295).

Κατὰ τὸ ἔτος 1868 ὁ ἐξ Ἀντιγόνης ὁρμώμενος Χουρμουζῆς ἀπεφάσισε νὰ ἀνεγείρῃ τὸν ναὸν τῆς μονῆς μετὰ μικρᾶς οἰκίας πλησίον αὐτοῦ πρὸς κατοικίαν τοῦ ἡγουμένου. Πλησίον τοῦ ναοῦ ὁ Χουρμουζῆς εὗρε δύο μαρμαρίνους κίονας οἱ ὁποῖοι φαίνεται ὅτι ἀνῆκον εἰς ναὸν ἐθνικὸν τοῦ Σωτῆρος Διός. Ἐπίσης σώζονται ἄνευ ὅμως ὕδατος τρεῖς ἐκ τῶν 6 δεξαμενῶν ἐξ ὧν ἡ μεγαλειτέρα ἔχει μῆκος 6,50 μέτρων ἐπὶ 4 μ. πλάτους καὶ 6 μ. ὕψους.

Ἐπὶ τῆς παραλίας εὑρίσκεται ἡ ἑτέρα μονὴ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἡ ἐπιλεγομένη τοῦ Καρίπη (πτωχή, πενιχρὰ) ἀνήκουσα ὡς μετόχιον εἰς τὴν ἐν Πελοποννήσῳ μονὴν τοῦ Μ. Σπηλαίου. Ὁ μικρὸς ναὸς τῆς μονῆς ταύτης, ἡ ὁποία εἶναι κτίσμα τῶν νεωτέρων χρόνων κατεστράφη κατὰ τὸν σεισμὸν τοῦ 1894, ἀνηγέρθη δὲ δι' ἐράνων μεγαλοπρεπέστερος ὑπὸ τοῦ ἡγουμένου ἀρχιμ. Διονυσίου.

† Ὁ Εἰρηνουπόλεως ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

† ΜΙΛΗΤΟΥ ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΥ
ΑΡΧΕΙΟΦΥΛΑΚΟΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΑ ΣΙΓΙΛΛΙΑ (*)

ΕΝ ΤΟΙΣ ΚΩΔΙΞΙ ΤΟΥ ΑΡΧΕΙΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ.

	ΕΤΟΣ	ΚΩΔΙΞ	ΣΕΛΙΣ
255) Περὶ ἐπικυρώσεως τῆς Δεσποτείας τοῦ εἰς τὴν Μητρόπ. Χαλκηδόνος, ἐπὶ τοῦ κατὰ τὴν νῆσον Πρίγκηπον Ἱ. Μοναστηρίου τοῦ ἁγ. Γεωργίου τοῦ Κουδουνᾶ	1805	Ι΄.	172
256) Περὶ ἀναγνωρίσεως τοῦ ἐν Ἰωαννίνοις Ἱ. Μοναστηρίου τοῦ Προφήτου Ἠλιοὺ καὶ τοῦ ἐν Βουκουρεστίῳ τῆς Βλαχίας τοῦ ἁγ. Ἰωάννου ὡς Σταυροπηγίων.	1805	»	195
257) Περὶ τῆς ἐν Ἰωαννίνοις Πατριαρχικῆς Σχολῆς Καπλάνη.	1805	»	199
258) Περὶ τῶν Σχολῶν Κουζγουντζουκίου καὶ Σκουτάρεως.	1805	»	201
259) Περὶ τῆς Σταυροπηγιακῆς ἀξίας τῆς ἐν Σάμῳ Ἱ. Μονῆς τῆς Ζωοδόχ. Πηγῆς παρὰ τῷ χωρίῳ Βαθύ-	1805	»	205
260) Περὶ τοῦ Ἱ. Ναοῦ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ Γαλατᾶ.	1806	»	213
261) Περὶ τῆς ἐν Ἐμιργιανίῳ Ἱ. Ἐκκλησίας τοῦ ἁγ. Ἰωάννου Θεολόγου.	1806	»	215
262) Περὶ τῆς ἐν Σαντορίνῃ Σχολῆς.	1806	»	217
263) Περὶ τοῦ ἐν Ἁγ. Ὄρει Ρωσσικοῦ κοινοβίου.	1806	»	222

*) Συνέχεια ἐκ τῆς 494ης σελ. τοῦ ἔτους ΛΔ΄. (1959).

	ΕΤΟΣ	ΚΩΔΙΞ	ΣΕΛΙΣ
320) Περὶ τοῦ εἰς σχολὴν μεταρρυθμισθέντος Μονυδρίου τοῦ Ἁγίου Ἐλευθερίου τῆς ἐπαρχίας Παροναξίας.	1817	ΙΓ΄	30
321) Περὶ τῆς σχολῆς Τούζλων τῆς Ἐπαρχίας Χαλκηδόνος.	1817	»	31
322) Περὶ τῆς εἰς σχολὴν μετατροπῆς τοῦ ἐν Σινώπῃ τῆς Ἐπαρχίας Ἀμασείας Ἱεροσολυμιτικοῦ Μετοχίου	1817	»	33
323) Περὶ τῆς ἐν τῇ Ἐπισκοπῇ Χερρονήσου τῆς Κρήτης Ἱ. Μονῆς τῆς Θεοτόκου τῆς Καρδιωτίσσης.	1817	»	43
324) Περὶ τῆς ἐν Ραιδεστῷ τῆς Ἡρακλείας Σχολῆς.	1817	»	45
325) Περὶ τῆς εἰς τὰ Νοσοκομεῖα ἑνώσεως τῆς ἐν Γαλατᾷ Ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Νικολάου.	1817	»	55
326) Περὶ τῆς ἐν Σωζουαγαθουπόλει Σχολῆς.	1817	»	61
327) Περὶ τοῦ εἰς τὴν ἐν Ἄθω Ἱ. Μονὴν τοῦ Δοχειαρίου ἀνήκοντος Ἱ. Μονυδρίου τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς κειμένου ἐν τῇ νήσῳ Προικοννήσῳ.	1817	»	66
328) Περὶ τῆς ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Κρήνης Νοσοκομείου.	1818	»	69
329) Περὶ τῆς εἰς τὴν σχολὴν Ταταούλων (Κουρτουλοὺς) παραχωρήσεως			

	ΕΤΟΣ	ΚΩΔΙΞ	ΣΕΛΙΣ
ἑνὸς μεριδίου τοῦ παγκαρίου τῆς Ἐκκλησίας.	1818	ΙΓ΄	74
330) Περὶ τῆς Ἐξαρχίας Μετσόβου	1818	»	82
331) Περὶ τῶν ἀφιερωθέντων ὑπὸ τοῦ Μητρ. Φιλιππουπόλεως Παϊσίου χρημάτων πρὸς συντήρησιν τῶν σχολῶν τῆς Ἐπισκοπῆς Σταγῶν.	1818	»	90
332) Περὶ τῆς εἰς τὴν Σχολὴν τῆς νήσου Ἄνδρου προσηλώσεως τοῦ αὐτόθι Ἱ. Μονυδρίου.	1818	»	91
333) Περὶ ἀφαιρέσεως τῆς Σταυροπηγιακῆς ἀξίας ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Αἴλους Ἱ. Μονῆς τῆς Δάφνης.	1818	»	116
334) Περὶ τῆς ἀφαιρέσεως τῆς Σταυροπηγιακῆς χάριτος ἐν τῇ νήσῳ Νάξῳ κτιτορικῆς Ἱ. Μονῆς τοῦ Κωνσταντίνου Κύκκου τῆς Ὑψηλοτέρας λεγομένης.	1818	»	117
335) Περὶ τῶν μεταξὺ Ἱ. Μονῆς Λαύρας καὶ τοῦ Ἁγίου Παύλου ὁρίων.	1819	»	125
336) Περὶ τῆς ἐν τῇ Μαύρῃ Θαλάσσῃ Ἱ. Μονῆς τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας.	1819	»	129
337) Περὶ τῆς ἀπονομῆς τῆς Σταυροπηγιακῆς ἀξίας τῇ ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Λουδορικίου Ἱ. Μονῇ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου.	1819	»	131
338) Περὶ τῆς ἐν τῇ Κωμοπόλει Σιατί-			

	ΕΤΟΣ	ΚΩΔΙΞ	ΣΕΛΙΣ
πίδος Κοντοσκαλίου.	1823	ΙΓ΄.	246
349) Περὶ τῆς ἐν Χάσκιοῖ συσταθείσης Σχολῆς.	1824	ΙΕ΄.	204
350) Περὶ τοῦ Παναγίου καὶ Ζωοδόχου Τάφου.	1827	ΙΣΤ΄.	81
351) Περὶ τῆς ἐν Χαλδίᾳ Ἱ. Μονῆς τῆς Θεοτόκου Σουμελᾶ.	1827	»	88
352) Περὶ τῆς ἐν Δράμᾳ Ἱ. Μονῆς τῆς Θεοτόκου τῆς Εἰκοσιφοινίσσης.	1828	»	117
353) Περὶ τῆς ἐν Ἰωαννίνοις Ἱ. Μονῆς τῆς Θεοτόκου.	1829	»	245
354) Περὶ τῆς ἐν τῇ ἐνορίᾳ Παναγίας Νεοχωρίου Σχολῆς.	1829	»	262
355) Περὶ τῆς ἐν Ἰωαννίνοις Ἱ. Μονῆς τοῦ Προφήτου Ἠλιοὺ τῆς Ζίτσης.	1830	»	266
356) Περὶ τῆς ἐν Γαλατᾷ Ἱ. Ἐκκλησίας τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ.	1830	»	296
357) Περὶ τῆς ἐν Βεβεκίῳ Ἱ. Ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Χαραλάμπους.	1830	»	302
358) Περὶ τῆς ἐν Ἓξ Μαρμάροις Σχολῆς.	1830	ΙΖ΄.	12
359) Περὶ τῆς ἐν τῇ Ἐπισκοπῇ Λοφτζοῦ Ἱ. Μονῆς τῆς Θεοτόκου.	1830	»	56
360) Περὶ τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ Ἱ. Μονῆς τῆς Μεταμορφώσεως Βλατά-			

	ΕΤΟΣ	ΚΩΔΙΞ	ΣΕΛΙΣ
νομίων τῆς ἐν τῇ Ἐπισκοπῇ Πέτρας Ἰ. Μονῆς Ἁγίας Τριάδος (ἀνανεωτικόν).	1834	ΙΗ΄.	2
391) Περὶ τῶν Σταυροπηγιακῶν προνομίων τῆς ἐν Ζίτσῃ Ἰ. Μονῆς Προφήτου Ἠλιού.	1834	»	10
392) Περὶ τῶν Σταυροπηγιακῶν προνομίων τῆς ἐν Ἰωαννίνοις Ἰ. Μονῆς τῶν Πατέρων.	1834	»	14
393) Περὶ ἐπιβεβαιώσεως τῶν Σταυροπηγιακῶν προνομίων τοῦ ἐν Καζᾷ Πλέβνας (ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Ἐπισκοπῆς Βράτζης) Μονυδρίου τῆς Θεοτόκου ἐπιλεγομένου Καρλίκ.	1834	»	17
394) Περὶ τῆς ἐν Μετεώροις Ἰ. Μονῆς τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ.	1835	»	24
395) Περὶ τῆς ἐν Ζαγορίῳ τῶν Ἰωαννίνων Σχολῆς.	1836	»	93
396) Περὶ προικοδοσιῶν ἐν Μυτιλήνῃ.	1836	»	96
397) Περὶ τοῦ ἐν Προύσῃ (Σιγῇ) Μονυδρίου τῆς Θεοτόκου.	1836	»	125
398) Περὶ τῆς ἐν Σάμῳ Ἰ. Μονῆς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς.	1836	»	144
399) Περὶ ἐπικυρώσεως τῆς ἐνώσεως τῆς ἐν Φιλιππουπόλει Ἰ. Ἐκκλησίας τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς μετὰ τῶν ἐκεῖ Νοσοκομείων.	1836	»	162

	ΕΤΟΣ	ΚΩΔΙΞ	ΣΕΛΙΣ
400) Περὶ καταργήσεως τῆς μετοχιακῆς σχέσεως τῆς Ἱ. Μονῆς τῶν Ἰβήρων ἐκ τῆς ἐν Βεβεκίῳ Ἱ. Μονῆς τοῦ Ἁγίου Χαραλάμπους.	1836	ΙΗ΄.	176
401) Περὶ τῆς Ἱ. Μονῆς Ἁγίας Τριάδος Χανίων.	1836	»	204
402) Περὶ τῆς Ἱ. Μονῆς τῆς Θεοτόκου Γκουβερνέτου ἐν Χανίοις τῆς Κρήτης.	1836	»	205
403) Περὶ τῆς ἐν Δράμᾳ Ἱ. Μονῆς τῆς Θεοτόκου τῆς ἐπιλεγομένης Εἰκοσιφοινίσσης.	1837	»	248
	1852	ΚΘ΄.	46
	1857	»	108
404) Περὶ τῆς ἐν Τεκφοὺρ Σεράϊ Ἱ. Ἐκκλησίας τῆς Θεοτόκου Χαντζεριωτίσσης.	1837	ΙΗ΄.	254
405) Περὶ τῆς ἐν τῇ Ἐπισκοπῇ Νικοπόλεως Ἱ. Μονῆς τῆς Θεοτόκου (ἀνανεωτικόν).	1837	»	263
406) Περὶ τῆς ἀφιερώσεως ἑνὸς μεριδίου προσόδων τῆς Ἱ. Ἐκκλησίας Χάσκιοϊ εἰς τὴν Κοινοτικὴν Σχολήν.	1841	ΚΓ΄.	1
407) Περὶ τῆς ἐν Κρήτῃ Ἱ. Μονῆς τῆς Θεοτόκου (Καρδιωτίσσης).	1841	»	5
408) Περὶ ἀφιερώσεως τοῦ ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Δημητριάδος Ἱ. Μοναστηρίου τῆς Ἁγίας Τριάδος μετὰ			

	ΕΤΟΣ	ΚΩΔΙΞ	ΣΕΛΙΣ
πάντων τῶν ἐν αὐτῷ εἰς τὸ ἐν τῷ Ὄρει τοῦ Ἄθωνος Ἱ. Μοναστήριον τῆς Μεγ. Λαύρας.	1842	ΚΓ΄.	7
409) Περὶ τοῦ ἐν Ἰωαννίνοις Ἱ. Μοναστηρίου τοῦ Προφήτου Ἠλιοὺ Ζίτζης.	1842	»	23
	1846	»	20
410) Περὶ τοῦ ἐν Ἰωαννίνοις Μοναστηρίου τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τὸ ἐπιλεγόμενον τῶν Πατέρων.	1842	»	23
	1846	»	135
411) Περὶ τῆς ἐν Τρίκκῃ Πατριαρχικῆς Ἐξαρχίας «Πορτοπαναγιᾶς».	1843	»	37
412) Περὶ τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει Ἱ. Σκήτης τῆς Ἁγίας Ἄννης.	1843	»	43
	1847	»	247
413) Περὶ τοῦ κατὰ τὴν νῆσον Χάλκην Ἱ. Μοναστηρίου τῆς Ἁγίας Τριάδος «ὅπως ὑπάρχει καὶ λέγηται καὶ παρὰ πάντων γινώσκηται ἡμέτερον Πατριαρχικὸν καὶ Σταυροπηγιακόν» ἐλεύθερον, ἀδούλωτον, ἀκαταπάτητον, ἀκαταζήτητον...» (Σιγίλλ. Πατριάρχου Γερμανοῦ Δ΄.)	1843	»	59, 61
414) Περὶ τοῦ ἐν Θεραπείοις κοινοῦ ἀλληλοδιδακτικοῦ Σχολείου.	1843	»	61
415) Περὶ τοῦ Ἱ. Μοναστηρίου τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ἐν τῇ νήσῳ Πάτμῳ.	1843	»	71
416) Περὶ ἐπικυρώσεως τῶν προνομίων καὶ τῆς Σταυροπηγιακῆς ἀξίας καὶ			

	ΕΤΟΣ	ΚΩΔΙΞ	ΣΕΛΙΣ
χάριτος τοῦ Ἱ. Μοναστηρίου τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας (Ἀρδαμερίου).	1843	ΚΓ'.	77, 82
417) Περὶ τοῦ Κοινοβίου Ἁγίου Παύλου (ἐν Ἄθῳ).	1844	»	87
418) Περὶ τοῦ ἐν Κρήτῃ Ἱ. Μοναστηρίου τῆς Ὁδηγητρίας.	1844	»	93, 95
419) Περὶ τῆς ἐν τῇ ἐνορίᾳ Ἁγίου Γεωργίου (Ἐδιρνὲ καποῦ) συσταθείσης Κάσσης ὑπὲρ τῶν ἐν αὐτῇ πτωχῶν.	1844	»	96
420) Περὶ συστάσεως ἀλληλοδιδακτικοῦ σχολείου ἐν τῇ ἐνορίᾳ τοῦ Ἀρχιστρατήγου Μιχαὴλ (Βαλατᾶ)	1844	»	100
421) Περὶ τοῦ κατὰ τὴν Ἐπαρχίαν Τραπεζοῦντος κειμένου Ἱ. Πατριαρχικοῦ καὶ Σταυροπηγιακοῦ Μοναστηρίου τῆς Θεοτόκου, ἐπιλεγομένου τοῦ Σουμελᾶ.	1845	»	111
422) Περὶ τῆς ἐν τῇ κωμοπόλει Νίγδῃ, κατὰ τὴν ἐνορίαν τοῦ Καγιὰ μπασὶ τῆς Ἐπαρχίας Ἰκονίου, ἀρτισυστάτου κοινῆς Σχολῆς.	1845	»	115
423) Περὶ τῆς ἐν Ἄθῳ Ἱ. Μονῆς Δοχειαρίου.	1845	»	130
424) Περὶ τοῦ Ἱ. Μοναστηρίου τοῦ Προφήτου Ἠλιοὺ Σμύρνης.	1846	»	132
425) Περὶ προσηλωθέντος γεδικίου τῆς			

	ΕΤΟΣ	ΚΩΔΙΞ	ΣΕΛΙΣ
443) Περὶ τοῦ ἐν τῇ Ἐπισκοπῇ Ρεθύμνης κειμένου Ἱ. Μοναστηρίου τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, τοῦ ἐπιλεγομένου Χαλεβίου.	1850	ΚΓ΄.	362
444) Περὶ τοῦ ἐν Μολδαβίᾳ εἰσοδήματος τῶν Σχολῶν Ἀργυροκάστρου.	1851	ΚΘ΄.	1
445) Περὶ τῆς ἐν Νεοχωρίῳ τοῦ Βοσπόρου καὶ ἐν τῇ ἐνορίᾳ Ἁγίου Γεωργίου Σχολῆς.	1852	»	18
446) Περὶ τῆς Σταυροπηγιακῆς ἀξίας τοῦ ἐν τῇ Ἐπισκοπῇ Ρεθύμνης Ἱ. Μοναστηρίου τῆς Θεοτόκου Μυριοκεφάλου.	1852	»	23
447) Περὶ προσηλώσεως ἓν τῶν Ἱερατικῶν μεριδίων εἰς τὴν Σχολὴν τῆς ἐνορίας Χάσκιοΐ.	1852	»	28
448) Περὶ Ἱερατικοῦ μεριδίου δωρηθέντος τῇ κατὰ τὸν Γαλατᾶν Ἱ. Ἐκκλησίᾳ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ παρὰ τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Ἀνθίμου.	1852	»	31
449) Περὶ ἀναγνωρίσεως τῆς ἐνορίας Κιΐκι τῆς Ἐπαρχίας Ἀδριανουπόλεως «ἀπηλλαγμένη καὶ ἀνωτέρας πάσης μετοχιακῆς καὶ μοναστηριακῆς ἐπιρροῆς τοῦ ἐκεῖσε Λαυριωτικοῦ Μετοχίου».	1852	»	36
450) Περὶ τῆς κοινῆς Σχολῆς Γενῆ - μαχαλλὲ τῆς Ἐπαρχίας Δέρκων.	1853	»	48

	ΕΤΟΣ	ΚΩΔΙΞ	ΣΕΛΙΣ
451) Περὶ κανονισμοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης.	1853	ΚΘ΄.	49
452) Περὶ τῆς ἐν Φιλιππουπόλει (ἐν τῇ ἐνορίᾳ Ἁγίου Δημητρίου) ἱδρυθείσης ὑπὸ Μιχαὴλ Γκιουμουσγκερδάνη Σχολῆς.	1856	»	91
453) Περὶ τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει Λαυριωτικῆς Σκήτης τοῦ Τιμίου Προδρόμου.	1856	»	93
454) Περὶ τῆς εἰς κοινόβιον μεταρρυθμίσεως τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει Ἱερᾶς Μονῆς τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Χριστοῦ (Κουτλουμουσίου)	1856	»	96
455) Περὶ τοῦ ἐν Σταυροδρομίῳ Ἱεροῦ Ναοῦ τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης.	1857	»	100
456) Περὶ τῆς Ἱ. Μονῆς τῶν Ταξιαρχῶν Γκούρας.	1857	»	103
457) Περὶ τοῦ ἐν «Κουρτουλοὺς» Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου.	1857	»	105
458) Περὶ τοῦ Ἱ. Ναοῦ Εὐαγγελιστρίας Γενῆ Σεχὴρ (Προα. Κουρτουλούς).	1857	»	107
459) Περὶ τῆς Ἱ. Μονῆς τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου ἐν Ἀρτάκῃ.	1860	»	137
460) Περὶ τοῦ ἐν Σάμῳ Ἱ. Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου.	1862	»	133

	ΕΤΟΣ	ΚΩΔΙΞ	ΣΕΛΙΣ
461) Περὶ τῆς προσηλώσεως τῶν Ἱ. Μονῶν Γκούρας καὶ τῆς Θεοτόκου Μολυβδοσκεπάστου ἐν Πωγωνιανῇ, τῆς Θεοτόκου τῆς ἐπιλεγομένης Βελλᾶς ἐν Βελλᾷ, ὡς καὶ τῶν ἐν Βλαχίᾳ Μετοχίων αὐτῶν, εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον.	1863	ΚΘ΄.	137
462) Περὶ τῆς ἐν Γαλατᾷ κοινῆς Σχολῆς	1866	ΛΖ΄.	100
463) Περὶ τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἀδελφότητος τῆς Μ. Σχολῆς.	1867	ΛΗ΄.	451
464) Περὶ τῆς Ἀρχιγενείου Σχολῆς (ἐν Ἐπιβάταις)	1869	Μ΄.	140
465) Περὶ τοῦ Ἱ. Ναοῦ Φανερωμένης τῆς Ἐπαρχίας Ἰωαννίνων.	1872	ΜΓ΄.	251
466) Περὶ τοῦ νεοδμήτου Ἱ. Ναοῦ τοῦ Προφήτου Ἡλιού, ἐν Μ. Ρεύματι.	1873	ΜΔ΄.	85
467) Περὶ τοῦ ἐν Κυδωνίαις Ἱ. Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου, ἰδιοκτησίας τῆς Ἱ. Μονῆς τοῦ Παντοκράτορος (Ἄθῳ)	1873	»	44
468) Περὶ τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ Ἱ. Ἐκκλησιῶν τῆς Δεξιᾶς καὶ Ὑπαπαντῆς ἀνηκούσης τῇ ἐξουσίᾳ καὶ κυριότητι τῆς Ἱ. Μονῆς τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας	1873	»	128
469) Περὶ τῶν ἐκ τῆς Ἐπαρχίας Νεοκαισαρείας ἀφαιρεθέντων καὶ εἰς τὴν Ἐπαρχίαν Ἀγκύρας προστεθέντων χωρίων ἐν Παφλαγονίᾳ.	1873	»	150

	ΕΤΟΣ	ΚΩΔΙΞ	ΣΕΛΙΣ
480) Περὶ τοῦ Ζαππείου Παρθεναγωγείου (Σταμπούλ).	1881	ΝΑ΄.	190
	1885	ΜΔ΄.	247
481) Περὶ ἀναθέσεως τῶν κτημάτων τῆς συντεχνίας τῶν Γουναράδων εἰς τὰ Φιλανθρωπικὰ Καταστήματα καὶ τὴν Μ. Σχολήν.	1885	ΝΔ΄.	116
482) Περὶ μεταβιβάσεως εἰς τὴν Ἱ. Μητρόπολιν Πρεσπῶν τῆς ἐν Κρουσόβῳ Ἱ. Μονῆς Θ. Ἀναλήψεως.	1885	»	147
483) Περὶ δωρεᾶς τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Παναγίας Μουχλίου οἰκίας τινὸς (ἐν τῇ ὁδῷ Δογαντζῇ)	1885	»	183
484) Περὶ τοῦ ἐν Σιατίστῃ Γυμνασίου	1889	Ξ΄.	116
485) Περὶ τῆς ἐν Ἄθῳ Ρουμανικῆς Σκήτης τοῦ Προδρόμου.	1889	»	116
486) Περὶ τοῦ ἐν Σταυροδρομίῳ Ζωγραφείου Γυμνασίου.	1892	ΞΒ΄.	156
487) Περὶ τοῦ ἐν Νεοχωρίῳ τοῦ Βοσπόρου Ζωγραφείου Παρθεναγωγείου	1892	»	201
488) Περὶ ἐπικυρώσεως τῆς μεταξὺ τῆς Ἱ. Μονῆς τοῦ Παντοκράτορος, ἐν Ἁγίῳ Ὄρει καὶ τῆς ὑποτελοῦς αὐτῇ Σκήτης τοῦ Προφήτου Ἠλιοὺ συμβιβασμοῦ.	1892	»	299
489) Περὶ τῶν Ἡνωμένων Ἐκπαιδευτηρίων τῆς Ἁγίας Κυριακῆς καὶ Παναγίας Ἐλπίδος Κοντοσκαλίου.	1893	ΞΓ΄.	162

Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΖΟΜΕΝΗ

ΥΦ' ΟΥΔΕΝΟΣ ἀμφισβητεῖται πλέον σήμερον ἡ ἐπιβαλλομένη δικαία προβολὴ τῆς Ὀρθοδόξου Λατρείας μας, ἥτις κομίζει μεθ' ἑαυτῆς, κατὰ τὴν δισχιλιετῆ ἱστορίαν της, καὶ τὴν φωνὴν τῶν κατακομβῶν, καὶ τὴν φωτεινὴν συμβολὴν καὶ κατάθεσιν τῶν Μεγάλων τῆς Ἐκκλησίας Πατέρων καὶ τὸ θρησκευτικὸν ἀπόσταγμα τῶν αἰώνων.

Εἶναι ἓν ἀπὸ τὰ σοβαρώτερα ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα, μὲ τὸ ὁποῖον ἀσχολεῖται σήμερον σύμπας ὁ Διαχριστιανικὸς ἐπιστημονικὸς κόσμος, ὁ μελετῶν τὴν λειτουργικὴν ἐν γένει ἱστορίαν καὶ ἰδιαιτέρως τὸ ἀσύγκριτον μεγαλεῖον τῆς Ὀρθοδόξου Λειτουργίας, ὅπως μᾶς τὴν ἐκληροδότησεν ἡ ἀνωτέρα Θεϊκὴ ἐνόρασις τῶν Θεοπνεύστων ἐκείνων Ἀνδρῶν, ὥστε πράγματι νὰ ἀποτελῇ σήμερον ἀτίμητον προγονικὴν κληρονομίαν καὶ ἀσυναγώνιστον πηγὴν ἐμπνεύσεων.

Ἡμέτεροι καὶ ξένοι λειτουργιολόγοι δὲν παύουν νὰ τονίζουν καὶ νὰ ἐκφράζουν, λόγῳ τε καὶ γραφίδι, τὴν ἀσύλληπτον γοητείαν καὶ τὴν βαθυτάτην κατάνυξιν ποὺ προκαλεῖ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου ἡ Ὀρθόδοξος Λατρεία καὶ συγκεκριμένως ἡ Ὀρθόδοξος Θεία Λειτουργία. Ἡ μετὰ πάσης, ὅμως, προσοχῆς, ἐπιμελείας καὶ ἀκριβείας τελουμένη Λειτουργία. Ἡ ἀνταξία τῆς Θεϊκῆς της προελεύσεως καὶ τοῦ Θείου της σκοποῦ, ὅστις εἶναι ἡ πλήρης καὶ τελεία ἱκανοποίησις τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος τοῦ ἀνθρώπου, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν σωτηρίαν τῶν ψυχῶν. Καὶ εἶναι, ἀκριβῶς, τὸ τελευταῖον αὐτὸ σημεῖον, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δίδει τὴν ἀφορμὴν καὶ τὸ περιεχόμενον εἰς τὴν παροῦσαν μελέτην.

Ὡς μία ἱερὰ ὑποχρέωσις ὀρθοῦται πλέον ἐνώπιον ὅλων ἡμῶν ἡ ἀδιαμφισβήτητος ἀνάγκη τῆς ἀξιοποιήσεως, ὅσον ἔνεστι, τῆς Ὀρθοδόξου μας Λατρείας, πρακτικῶς καὶ παραστατικῶς. Καὶ ὅταν λέγωμεν παραστατικῶς· ἐννοοῦμεν ὅλα τὰ ἁρμονικὰ ἐκεῖνα στοιχεῖα τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, δραματικῆς, μουσικῆς καὶ κινητικῆς τέχνης, τὰ ὁποῖα ὀφείλουν νὰ ἀποτελοῦν τὸ ἁρμονικώτερον σύνολον, κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς τελετουργίας, ἐκτὸς φυσικὰ τοῦ δογματικοῦ μέρους, διὰ τὸ ὁποῖον οὐδεμία συζήτησις δύναται νὰ γίνῃ ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

Καὶ ἐπειδὴ ἀκριβῶς ὁ λόγος μόνον περὶ τοῦ πρακτικοῦ μέρους

τῆς ἀποδόσεως τοῦ Ἱεροῦ τούτου Μυστηρίου, διὰ τοῦτο καὶ ἀξιόμεμπτοι ἐνίοτε χαρακτηριζόμεθα, πῶς μέχρι σήμερον δὲν ἐπεδείξαμεν τὸ προσῆκον ἐνδιαφέρον εἰς τὸν τομέα τοῦτον τῆς ἐφηρμοσμένης Λειτουργικῆς, οὕτως ὥστε, ὄχι μόνον τὸ δογματικὸν βάθος καὶ τὸ Θεϊκὸν τοῦ Μυστηρίου ὕψος νὰ μᾶς σαγηνεύουν, ἀλλὰ καὶ ἔτι γενικώτερον, τὸ ἄκουσμα καὶ τὸ θέαμα τοῦ Θείου τούτου Δράματος, τὰ ὁποῖα ἐπίσης ἀποτελοῦν τὰ διάφορα τελούμενα, συντελούμενα καὶ μυστικῶς συμβολιζόμενα, τὰ ψαλλόμενα καὶ τὰ ἀναγινωσκόμενα, τὰ μετὰ φόβου Θεοῦ ὑποκρινόμενα, ἐν μιᾷ λέξει, ὁ ἐν παντὶ καὶ πάντοτε ἀναζητούμενος ρυθμὸς καὶ ἡ ἁρμονία, νὰ μᾶς προσθέτουν εἰς τὸν ἔμφυτον Θεϊκόν μας ἔρωτα, πλήθη ἱερῶν συναισθημάτων καὶ ψυχικῶν κλονισμῶν, ἱερᾶς κατανύξεως καὶ λατρευτικῆς μεταρσιώσεως.

Ἐὰν τὸ πρῶτον μέρος τῆς Θείας Λατρείας, ἀνήκῃ ἀποκλειστικώτατα εἰς τὸν τομέα τοῦ Δόγματος καὶ τῆς Πίστεως, τὸ δεύτερον, τῆς εὐλαβοῦς καὶ δεξιοτέχνου δηλονότι ἐφαρμογῆς, τῶν ἐκ τοῦ πρώτου μέρους ἀπορρεόντων, ἀνήκει εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Χριστιανικὴν συνείδησιν, τὴν πνευματικὴν καὶ θρησκευτικὴν εὐαισθησίαν, τὴν καλλιτεχνικὴν ψυχὴν καὶ τὴν εὐλαβῆ διάθεσιν, τὰ ὁποῖα δέον νὰ χαρακτηρίζουν πάντας τοὺς ἐκτελοῦντας οἱονδήποτε ρόλον, μικρὸν ἢ μεγάλον, ἐν τῇ ἀκριβῇ ἀποδόσει τῶν ὑψηλῶν ἐννοιῶν ἑκάστης κινήσεως καὶ ἑκάστης μουσικῆς γραμμῆς, ἢ καὶ ρυθμικῆς ἔτι ἀπαγγελίας ἐν τῇ Θείᾳ Λειτουργίᾳ.

Ζητεῖται ἡ ἁρμόζουσα ἀποκατάστασις τοῦ ἐκφραστικοῦ μέρους τοῦ Μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Λατρείᾳ.

Ζητοῦνται, καὶ τυγχάνει ἀπαραίτητον νὰ ἀνευρεθοῦν, αἱ λεπταὶ ἐκεῖναι ψυχαί, αἵτινες θὰ ἔχουν ἐνστερνισθῇ βαθύτατα τὴν ἰδέαν τοῦ Θείου Μυστηρίου, τὴν ὁποίαν καὶ νὰ κληθοῦν νὰ διδάξουν ἀπὸ ἕδρας εἰδικῆς ἐν ταῖς Θεολογικαῖς μας Σχολαῖς. Αὐτὸς θὰ εἶναι ὁ καλλίτερος τρόπος πραγματοποιήσεως ἑνὸς μεγάλου ὀνείρου μας. Τοῦ ὀνείρου τῆς Λειτουργικῆς μας προβολῆς.

Ἀλλὰ πραγματικοὶ Θεηγόροι καὶ πνευματέμφοροι ὀφείλουν νὰ εἶναι αὐτοί, οἵτινες θὰ ἀναλάβουν τὴν ἱερὰν ταύτην διδαχήν, τῆς ὁποίας ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ ρίζα, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀσύγκριτος, ἀμόλυντος καὶ μεγαλειώδης της ἐφαρμογή, ἀνάγονται καὶ συναντῶνται εἰς τὸ Ἀρχαῖον Θέατρον. Ἐκ τούτου ἀρυόμεθα τὰς βασικὰς γραμμάς, τὸ εἶδος καὶ τὴν τέχνην τῶν διαφόρων κινητικῶν καὶ λεκτικῶν ἐκφράσεων. Εἶναι ἡ φωνὴ τῆς ἀρχαιότητος, ἡ ὁποία ζητεῖ νὰ εἰσακουσθῇ καὶ εἰς τοὺς σημερινοὺς καιρούς μας.

Οἱ σημερινοὶ τῶν Ἱεροψαλτῶν μας Χοροί, δυνατὸν νὰ θεωρη-

θῶσιν ὡς μία ὑποτυπώδης καὶ ἐν σμικρογραφίᾳ συνέχεια τοῦ Χοροῦ τῆς ἀρχαίας τραγῳδίας. Δὲν δύνανται δὲ εἰ μὴ νὰ ἀποτελοῦν τὸ πλέον ἁρμονικώτατον σύνολον μετὰ τοῦ Ἱερατείου, ὅπερ καὶ κατέχει πάντοτε τοὺς πρώτους ρόλους ἐν τῇ ἐπιτελέσει τοῦ Θείου Μυστηρίου. Ἡνωμένος ἀπόλυτα πρέπει νὰ εἶναι ὁ Χορὸς μὲ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ ὅλου Δράματος ποὺ τελεσιουργεῖται. Αὐτὸς δύναται νὰ δώσῃ τὴν ἀνάλογον ἔμφασιν καὶ τὸ ἀπαιτούμενον, ἀλλὰ δυστυχῶς ἐλλεῖπον, χρῶμα καὶ νὰ δημιουργήσῃ τὴν κατάλληλον ἀτμόσφαιραν, ἡ ὁποία ἀπαιτεῖται ἐν τῇ ἐκτυλίξει τοῦ Θείου Δράματος.

Δὲν χωρεῖ, ὅμως ἀμφιβολία, ὅτι τὸν ὡραιότερον, δυσκολώτερον καὶ ἱερώτερον ρόλον ἐν τῇ Θείᾳ Λατρείᾳ, ἔχει ὁ Κλῆρος. Ὁ Ἱερομύστης τῆς ἀρχαιότητος ἀνταπέδιδε περισσότερον τὴν ἔννοιαν τοῦ Δράματος, τὸ ὁποῖον σὺν τοῖς ἄλλιος σημαίνει καὶ κίνησιν.

Ἐνδείξεις τῆς τοιαύτης ἐννοίας τοῦ Δράματος ἔχομεν σήμερον, ὡς κατάλοιπον, τὰς κινήσεις τοῦ Ἱερέως καὶ τοῦ Διακόνου ἐν τῇ μικρᾷ καὶ μεγάλῃ Εἰσόδῳ κ. ἄ. Εἰρήσθω δ' ἐν παρόδῳ, ὅτι ἀρχαιότερον ὁ Κλῆρος, κατὰ τὴν Μεγάλην Εἴσοδον τῶν Τιμίων Δώρων, ἐκινεῖτο σιωπηλῶς μέχρι τοῦ κέντρου τοῦ Ναοῦ, ἔνθα καὶ ἀνέπεμπε τὰς δεήσεις του.

Αἱ κινήσεις ὅμως αὗται ἀπαιτοῦν τοιαύτην προετοιμασίαν καὶ λειτουργικὴν πεῖραν, ὅσην τοὐλάχιστον καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ τραγῳδίᾳ κατεῖχον οἱ πρωταγωνισταὶ καὶ οἱ κορυφαῖοι τοῦ Χοροῦ. Μόνον δ' ἐκ τῆς φράσεως ταύτης εἶναι εὔκολον νὰ κατανοηθῇ ὁποίαν καὶ ὁπόσην προετοιμασίαν ὀφείλει νὰ ἔχῃ ὁ Λειτουργὸς τοῦ Ὑψίστου, ὁ ἀξίως μετέχων τῆς Μυστικῆς Τραπέζης, ὥστε νὰ ἐπιτύχῃ εἰς τὸν Θεῖον ρόλον του, εἰς τὸν ὁποῖον τὸν ἔταξεν ἡ Πρόνοια τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ Ἐκκλησία.

Παράστασις, εὐπρέπεια, βάδισμα, ἔκφρασις μορφῆς, φυσικότης καὶ ἡμερότης κινήσεων καὶ ὑπεράνω ὅλων συνείδησις τῶν τελεσιουργουμένων, ὀφείλουν νὰ εἶναι τὰ κύρια προσόντα καὶ τὸ κύριον μέλημα τοῦ Ἱερέως, ἐν τῇ Θείᾳ Λειτουργίᾳ. Διότι ὅλα ἀλλάσσουν ἐντὸς τοῦ Ναοῦ. Καὶ οἱ τρόποι καὶ οἱ ρυθμοὶ καὶ αἱ σκέψεις εἰσέτι.

Ἀπὸ τὴν εἴσοδόν του ὁ Ἱερεὺς εἰς τὸν Ναόν, μέχρι τῆς ἐξόδου του, ὑποχρεοῦται νὰ συμμορφωθῇ καὶ νὰ ἐνεργῇ σύμφωνα μὲ ὡρισμένους εἰδικοὺς κανόνας καὶ νόμους, τοὺς ὁποίους τῷ ὑπαγορεύουν ἡ ἱερότης τοῦ χώρου καὶ τὸ μεταφυσικὸν πνεῦμα τῶν τελουμένων. Ἄλλως, οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον δύναται νὰ ἀποδοθῇ ἡ ἐμπρέπουσα ἐκείνη ἔκφρασις, ὁ τύπος καὶ ἡ Θεία σύστασις τοῦ Μυστηρίου. Ὅταν λ.χ. Λειτουργοὶ ἄλλων Ὁμολογιῶν ἀλλάσσουν καὶ τὰς ἐμβάδας των εἰσέτι, προκειμένου νὰ προσεγγί-

σουν τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων, εἶναι ἀσυγχώρητον διὰ τὸν Ὀρθόδοξον Κληρικὸν νὰ προχωρῇ πρὸς τὸ Μέγα Θαῦμα τῆς Μετουσιώσεως, μὲ πλήρη παραμέλησιν ἀκόμη καὶ τῶν πλέον στοιχειωδῶν σημείων τῆς λατρευτικῆς του ἐμφανίσεως.

Ὁ Ἱερεὺς εἶναι ὁ κορυφαῖος καὶ ἀκρότατος πρωταγωνιστὴς τῆς ὅλης ἱερᾶς ὑποθέσεως. Εἶναι τὸ ἐπίκεντρον ὅλων τῶν κυρίων προσώπων, ἐφ᾽ ὅσον, φυσικά, δὲν ὑπάρχει λειτουργῶν Ἀρχιερεύς. Εἰς αὐτὸν στρέφεται ἡ προσοχὴ πάντων καὶ ὡς ἐκ τούτου ὀφείλει νὰ εἶναι ὁ ἀντάξιος μεσίτης τῆς ἐμπιστοσύνης καὶ τῶν θρησκευτικῶν συναισθημάτων, ἀλλὰ καὶ ὁ ἱκανὸς πνευματικὸς καθοδηγητὴς τοῦ Λαοῦ. Αὐτός, ὡς Λειτουργὸς τοῦ Ὑψίστου, ξεκινᾷ ἀπὸ ἄνθρωπος κοινὸς καὶ ἁπλοῦς, ἐνῷ σὺν τῷ χρόνῳ μεταμορφοῦται ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν. Γίνεται κυρίαρχος τῶν ψυχολογικῶν του καταστάσεων καὶ τῶν ποικιλομόρφων συναισθημάτων του. Καὶ τείνει ἀκόμη νὰ ἀναδειχθῇ ὁ ὑπεράνθρωπος τῆς στιγμῆς.

Διὰ τὸν τοιοῦτον, ἀκριβῶς, Ἱερέα, ὁ αὐτὸς καὶ ἀναλλοίωτος πάντοτε ῥόλος του ἐν τῇ Θείᾳ Λειτουργίᾳ, δὲν εἶναι ἡ τυπικὴ ἐπανάληψις μιᾶς ἐπαγγελματικῆς συνηθείας, ἀλλὰ πᾶσα εἰς ἀνάμνησιν πνευματικὴ καὶ ἀναίμακτος θυσία του ἀποβαίνει κάθε φορὰν καὶ μία πρᾶξις νέας δημιουργίας του. Διότι πάντοτε ὑποδαυλίζει καὶ μίαν καλλιτέραν ἀπόδοσίν του.

Ὡς προφήτης τῆς ἑρμηνείας, ἐν τῇ ἐκτελέσει, ἐμπνέει καὶ ἐμψυχώνει τοὺς πάντας καὶ τὰ πάντα. Εἶναι ὡς νὰ ἡγῆται πάνοπλος μιᾶς ἱερᾶς πορείας, ἥτις ἐπιφέρει τὴν κάθαρσιν, τὴν εὐλογίαν, τὸν ἁγιασμόν.

Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος, ὅτι ἀπαιτεῖται ἡ ἁρμονικὴ συνεργασία καὶ χρησιμοποίησις ὅλων τῶν ἐνδοεκκλησιαστικῶν στοιχείων, ὥστε νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ προσδοκωμένη ἐπιτυχία καὶ ὁ λειτουργικός μας θρίαμβος. Δρᾶσις καὶ κίνησις, φαντασία καὶ προσοχή, λογικὸν καὶ συναίσθημα, συνειδητὸν καὶ ὑποσυνείδητον, ἀπογύμνωσις ἀπὸ τὸν ἑαυτόν μας, ὅλα ἐπιστρατεύονται εἰς τὴν περίπτωσίν μας, ὄχι μόνον διὰ νὰ δοθῇ καὶ κερδηθῇ ἡ μάχη, ἀλλὰ διὰ νὰ ἀξιοποιηθῇ ἡ νίκη. Νὰ μετουσιωθῇ, δηλαδή, ἡ δύναμις τῆς πίστεώς μας εἰς κάθαρσιν καὶ λύτρωσιν. Νὰ καρποφορήσῃ ὁ θρησκευτικός μας σπόρος καὶ νὰ αὔξῃ εἰς ναὸν τέλειον. Τοῦτο δὲ ἐπιτυγχάνεται, ὅταν γίνῃ εἰς τὸν Κληρικὸν πίστις ζῶσα καὶ βίωμα συνεχὲς ἡ ἐπιβαλλομένη οὐρανία προσπάθειά του.

Δὲν εἶναι ἐφήμερος καὶ ἐπιφανειακὴ ἡ γοητεία τῆς Λατρείας μας. Ἐὰν ἦτο τοιαύτης, θὰ ἠφάνιζε τὸ μεγαλεῖον τῆς ψυχῆς μας. Ἀλλὰ περικλείει ἀπὸ τῆς συστάσεώς της, ὡς Μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας, σπέρματα αἰωνιότητος καὶ οὐρανίου μεγαλείου. Διὰ τοῦτο ἐπικαλούμε-

θα στροφὴν πρὸς τὸ ἀρχαῖον κάλλος τοῦ Μυστηρίου. Πρὸς ἀποκάλυψιν τῆς ἐμπρεπούσης διὰ τὸν πλουτισμὸν αὐτοῦ τέχνης, ὡς σχολῆς καὶ μέσου διὰ τὴν περαιτέρω ἐξύψωσιν τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς. Τοιαύτας δυνάμεις ζητεῖ νὰ ἀνακαλύψῃ καὶ ἡ σύγχρονος Λειτουργικὴ ἐπιστήμη. Δυνάμεις, αἵτινες θὰ εἶναι ἱκαναὶ νὰ δονήσουν καίρια τὸ εἶναι τοῦ ἀνθρώπου. Αἱ δυνάμεις ὅμως αὗται δὲν εὑρίσκονται καὶ δὲν συναντῶνται εἰς μίαν ἀτημέλητον ἐμφάνισιν καὶ ἐκτέλεσιν τῆς Θείας Λειτουργίας. Ὅπως δὲ τελεῖται σήμερον, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, αὕτη ἐλάχιστα ἀποτελεῖ καὶ ἀποδίδει τὴν ἔκφρασιν, τὴν ὁποίαν ἀπαιτεῖ ἡ Θεία σύστασις καὶ τὸ ἠθικόν της μεγαλεῖον. Τόσαι καταχρήσεις εἰς βάρος τοῦ ἁπλοῦ, φυσικοῦ καὶ Θείου πνεύματός της ἐσημειώθησαν καὶ τόσα δεινὰ εἰς τὴν τύχην καὶ τὴν ἱστορίαν τοῦ Λατρευτικοῦ τούτου μέρους τῆς Θρησκείας μας ἐπεσώρευσε τὸ ἀκατάρτιστον, τὸ ἐν πολλοῖς ἀμελέτητον καὶ ὁ ἄτοπος ζῆλος τῶν ἀνθρώπων, ὥστε σήμερον νὰ ἐκλαμβάνηται ὡς παράδοσις καὶ ἡ πλέον ἄσχετος πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ Μυστηρίου προσθήκη τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης ἀτυχοῦς ἐμπνεύσεως τοῦ πρώτου τυχόντος ζηλωτοῦ.

Ἂς τονισθῇ δ᾽ ἐνταῦθα, ὅτι ἡ τέχνη τῶν ἤχων, αἱ παραστατικαὶ κινήσεις, ὁ ψαλλόμενος καὶ ἀναγινωσκόμενος μουσικὸς καὶ ρυθμικὸς λόγος, δὲν εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς ὑποθέσεως, ἀλλὰ τὸ συνθετικὸν μέσον δι' ἕνα ἁγιώτερον σκοπόν, ὅστις ἐνταῦθα εἶναι ἡ ἀνύψωσις τοῦ ἀνθρώπου εἰς κόσμους ὑπεργηΐνους, ἔνθεν ἀμεσώτερον καὶ ἁγιώτερον ἐπισκοπεῖται τὸ φῶς, ἡ λαμπρότης καὶ ἡ δόξα τῆς Τρισηλίου Θεότητος.

Ἐξ ὅλων τούτων καταφαίνεται τρανῶς, ὅτι τὸ ἐλλεῖπον ἐν τῇ ὑποθέσει ταύτῃ, δὲν εἶναι οὔτε ἡ βαθεῖα θρησκευτικότης τοῦ Ἱερέως, οὔτε καὶ ἡ ἐπιτέλεσις, ὑπὸ τὴν περιωρισμένην σημασίαν τῆς λέξεως, τοῦ καθήκοντός του. Καθήκοντος, δηλαδή, τοῦ «μέτρου». Διὰ ταῦτα εἶναι ἐν πολλοῖς ἀξιέπαινος καὶ τοῦ ὀφείλονται χάριτες. Διότι πράγματι ὡς ἀλτρουϊσμὸς δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ἡ θυσία τοῦ Ἱερέως, νὰ παραμένῃ νυχθημερὸν ἀνύστακτος εἰς τὰς θρησκευτικὰς ἐπάλξεις, εἰς τὰς ὁποίας τὸν ἔταξεν ἡ Ἐκκλησία. Ἄλλωστε δὲν χωρεῖ ἀμφιβολία, ὅτι τὸ προέχον ζήτημα τῆς ψυχικῆς συμμετοχῆς, τόσον τῶν Λειτουργῶν ὅσον καὶ τῶν πιστῶν εἰς τὴν Θείαν Λειτουργίαν, εἶναι ὁ θρησκευτικὸς ἔρως καὶ ἡ φλόγα τῆς πίστεως, τὰ ὁποῖα πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ διακρίνουν τοὺς πάντας. Ὄχι ὅμως καὶ νὰ μένουν αἱ καταστάσεις αὗται ὡς τὰ μόνα ἐφόδια, τὰ μοναδικὰ προσόντα, οἱ μόνοι ἐνθουσιασμοὶ καὶ αἱ μόναι ἐφέσεις του, εἰς τὸ ἀναληφθὲν ὑπούργημά του. Τότε ἀδικεῖ τὸ ὑπούργημά του. Τὸ περιορίζει. Τὸ προδίδει.

Κατέχομεν ὡς ἄριστα τὸ Δογματικόν μας «πιστεύω». Χωλαίνομεν θλιβερὰ εἰς τὸν Λατρευτικόν μας. Ἀγνοοῦμεν τὸ αἰσθητικόν μας «πιστεύω». Ἀγνοοῦμεν τὴν τέχνην τῆς ἀρχιτεκτονικῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἔργου. Ἀγνοοῦμεν τὴν καλλιτεχνικὴν Λατρείαν, τὴν πλουτισμένην μὲ τὴν φύσιν καὶ τὴν ἁπλότητα. Μὲ τὴν γνῶσιν, τὴν πεῖραν καὶ τὴν φλόγα λειτουργικοῦ ταλέντου. Καὶ ὅταν πάντα ταῦτα ἐλλείπουν, τότε τὸ συντελούμενον καὶ ἐπιτελούμενον δὲν εἶναι Θεία Μυσταγωγία, ἀλλ' ἓν συμβατικὸν καὶ κοινότυπον θέαμα καὶ ἄκουσμα, τὸ ὁποῖον καὶ δολοφονεῖται πρὸ τῆς ἡμιμαθείας τῶν ἐκτελεστῶν. Ὅπως καὶ ἀντιθέτως καὶ αὐτὸς ὁ ρυθμικὸς λόγος εἰσέτι, δύναται νὰ προκαλέσῃ ρίγη συγκινήσεως, ἐὰν ὁ ἀναγνώστης ἢ ὁ ἀπαγγέλλων ἐνεργῇ ψυχικά.

Ἰδοὺ διατί δὲν μᾶς ἀρκεῖ καὶ δὲν μᾶς συμφέρει, ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἡ ἐργασία τοῦ «μέτρου». Μὴ ἀνταποκρινομένη οὐδόλως εἰς τὸ ἱστορικὸν μεγαλεῖον καὶ τὴν ἐπιδιωκομένην προβολὴν τῆς Λατρείας μας, συντελεῖ ἴσως εἰς τὴν συντήρησιν καὶ διαφύλαξιν καί, δυστυχῶς, εἰς τήν, σὺν τῷ χρόνῳ πτώχευσιν τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς πρώτης αἴγλης τοῦ Μυστηρίου τῶν Μυστηρίων. Ποτὲ ὅμως εἰς τὴν ἀναγέννησιν, καὶ τὸν πλουτισμὸν αὐτοῦ. Καὶ ὁ πλουτισμὸς τοῦ Μυστηρίου τούτου, σήμερον, εἶναι αὐτὴ αὕτη ἡ ἀναγέννησίς του. Ἡ στροφή, δηλαδὴ εἰς τὴν πρώτην λαμπρότητά του, ὥστε ἡ ἁπλότης καὶ τὸ φρικτὸν τοῦ θέματος, συνδυασμένα μὲ τὴν ψιλήν, παραστατικὴν καὶ ὑποκριτικὴν τέχνην τῶν καιρῶν, νὰ ἐμφανίζουν τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ Θείου Δράματος, ὡς τὸ ἄκρον ἄωτον τῆς ἐπὶ γῆς ἐπιτυχοῦς ἀναπαραστάσεως τῆς Σταυρικῆς καὶ σωτηρίου τοῦ Θεανθρώπου θυσίας.

Ἀλλὰ καὶ ἀνεξαρτήτως ὅλων τούτων, πῶς εἶναι δυνατὸν εἰς τὴν σημερινὴν ἐποχὴν τῆς ἀναζητήσεως τοῦ τελείου, τοῦ ἀρτιωτέρου καὶ τοῦ ἁρμονικωτέρου ἐν τῇ ἐπιστήμῃ καὶ τῇ τέχνῃ καὶ ἐν παντὶ κλάδῳ καὶ πάσῃ πτυχῇ τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, ἡ Ἐκκλησία, ἐν τῷ πρακτικῷ, τῷ τυπικῷ καὶ τῷ ἐξωτερικῷ τούτῳ τομεῖ τῆς τοποθετήσεώς της, νὰ ἀδρανῇ καταθλιπτικῶς καὶ ἀδικαιολογήτως, εἰς βάρος φυσικὰ τοῦ προγονικοῦ της τούτου πλούτου ;

Ἐνῷ ἀπὸ τὴν μίαν πλευρὰν ὑφίσταται ὁ θαυμαστὸς καὶ κατὰ πάντα ὑπέροχος λυρικὸς λόγος τῶν εὐχῶν, αἰτήσεων καὶ ἐκτενῶν καὶ τῶν ποικίλων θρησκευτικῶν ὑμνῳδιῶν τῶν διαφόρων ἱερῶν, ἐξόχων καὶ ἐμπνευσμένων, τῳόντι, ἐκείνων Πατέρων καὶ ποιητῶν της, ἀπὸ τὴν ἄλλην μὲ τὴν πρόχειρον, ἀκαλαίσθητον, καὶ ἀνεπιτυχῆ ἀπόδοσιν καὶ ἐκφραστικὴν ἢ

μουσικὴν ἑρμηνείαν των ἀπὸ μέρους ὅλων ἡμῶν τῶν κατὰ τόπους ἐκπροσώπων της, ὄχι μόνον προδίδομεν τὴν ἱεράν των μνήμην, ἀλλὰ καταδικάζομεν καὶ ὅπερ ἐτάχθημεν ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ νὰ διαφυλάξωμεν καὶ νὰ προαγάγωμεν.

Διὰ νὰ ὑπάρξῃ ἡ ποθητὴ ἐπιτυχία εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῶν προσώπων, πρέπει προηγουμένως νὰ καλλιεργῆται ὁ ρόλος τοῦ καθενὸς ἐξ αὐτῶν εἰς τὸ ὑποσυνείδητόν του. Διότι μόνον ὅταν συμβαίνῃ τοῦτο, ὅταν συντελῆται, δηλ., ἡ ἐμπρέπουσα καὶ ἀπαραίτητος ἐναλλαγὴ δυνάμεων, μεταξὺ ρόλου καὶ ἐσωτερικοῦ κόσμου τοῦ καλλιτέχνου, εἴτε Λειτουργός, εἴτε μουσουργός, εἴτε ἠθοποιὸς εἶναι αὐτός ,μόνον τότε θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποδοθῇ ὅλη ἡ φυσικὴ καὶ μυστηριακὴ ἀλήθεια τῆς ὑποθέσεως. Νὰ ζήσῃ δηλαδὴ ὁ κάθε παράγων τὸν ρόλον του. Καὶ ὅταν λέγωμεν ὁ κάθε παράγων, ἐννοοῦμεν ὅλας ἐκείνας τὰς ἐκφραστικὰς μορφὰς τῆς λειτουργικῆς ἰδέας, αἱ ὁποῖαι, ὡς τόσα ἐνεργὰ καὶ συμμέτοχα στοιχεῖα ἐν τῇ Θείᾳ Λειτουργίᾳ, ὑφαίνουν καὶ ἐκτυλίσσουν τὸ ὅλον Ἔργον.

Ὅλαι αἱ δυνάμεις τῶν συγχρόνων λειτουργιολόγων, στρέφονται σήμερον πρὸς τὴν ἀνακάλυψιν καὶ ἀποκάλυψιν τοῦ ἰδεώδους ἐκείνου τύπου τῆς λειτουργικῆς ἐκφράσεως, ἡ ὁποία περικλείει τὴν ὡραιοτέραν, τὴν ἱστορικωτέραν καὶ τὴν Θειοτέραν ἁπλότητα. Ὅλον τὸ βάθος καὶ τὸ ὕψος τοῦ Μυστηρίου. Τὴν ἀρτιωτέραν ἀπόδοσιν.

Στρέφονται καὶ ὑποκλίνονται μὲ θαυμασμὸν πρὸ τῆς Ὀρθοδόξου Λειτουργίας, ἀφοῦ ὅμως προηγουμένως ἀφαιρέσουν διὰ τῆς ἐπιστημονικῆς των ἐμπειρίας καὶ ἐκ τῆς οὐδετέρας σκοπιᾶς εἰς ἣν εὑρίσκονται, ὅσας λειτουργικὰς ἀνωμαλίας, ὅσα μουσικὰ καὶ χορικὰ δεινὰ καὶ ὅσους ἀκαταστάτους τύπους καὶ οἰκτρὰς ἐνδοεκκλησιαστικὰς καταστάσεις, ἐπεσώρευσεν ὁ ἀχαλίνωτος ζῆλος τοῦ ἀνθρώπου, εἰς τὸ μεγαλούργημα τοῦτο, τὸ ὁποῖον λέγεται ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ. Καὶ τότε μόνον τὴν ἐκλέγουν ὡς τὸ πρότυπον καὶ τὸ ἀσυναγώνιστον ὑπόδειγμα τῆς μυστικῆς καὶ σωτηρίου ἐπικοινωνίας Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων. Πόσον ὅμως θὰ πρέπῃ νὰ μᾶς λυπῇ τοῦτο τὸ γεγονός !

Ἔχει ἡ Λατρεία μας ἄφθαστον λυρισμὸν εἰς ὅλας τὰς ἐνφάνσεις της. Διέπεται καὶ ἀπὸ μίαν ἐμπνευσμένην λογικήν. Εἶναι ἐν τῷ συνόλῳ της ἕνα Ἆσμα Ἀσμάτων, μέσα εἰς τὰ πλαίσια τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ἀλλὰ καὶ ἕνα Λευϊτικόν, πλουτισμένον μὲ τὴν πνοὴν τοῦ Εὐαγγελίου. Περικλείει καὶ τρέφει ἐντός της τὸ μουσικὸν δαιμόνιον ἑνὸς ἀθανάτου Χριστιανοῦ Ὀρφέως. Ἔχει ἐνσαρκωμένον καὶ μετουσιωμένον εἰς εὐλο-

γίαν καὶ ὅλον τὸ πνεῦμα τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς μετέπειτα σοφίας, ἐρραντισμένης καὶ αὐτῆς μὲ τὴν δρόσον τῆς Θεότητος. Ἀπαραίτητον ὅμως καὶ νὰ ἀναζητῇ καὶ νὰ ἀνευρίσκῃ πάντοτε τοὺς Πινδάρους καὶ τοὺς Μελῳδούς της, ἔστω καὶ ἐν σμικρογραφίᾳ, διὰ νὰ προβάλλουν τοὺς ψαλμοὺς καὶ τὸν ἀνεξάντλητον πνευματικόν της πλοῦτον. Ζητεῖ τοὺς ἱεροὺς τραγῳδοὺς καὶ ἐκτελεστὰς τοῦ τελείου δωρήματός της, οἱ ὁποῖοι καὶ θὰ ἑρμηνεύσουν τὴν ἀλήθειάν του. Ζητεῖ, δηλαδή, τὸ ὡραῖον νὰ γίνῃ ὑπηρέτης τοῦ ἀληθινοῦ. Καὶ τὸ ἀπαιτεῖ τοῦτο ἀπὸ τὸν ἰδεολόγον Χριστιανόν, διότι ἡ Λατρεία μας δὲν ἀνήκει εἰς τὸν ἑαυτόν της, ἀλλ' εἰς τὴν ἀποστολήν της.

***

Εἶναι ὡς νὰ σκορπᾷ ὁ Θεὸς πλουσίως τὴν χάριν Του, ὁσάκις τελεῖται ἡ Θεία Λειτουργία ἀριστουργηματικά. Διότι καὶ ἡ Θεία Λειτουργία εἶναι ἕνα θαῦμα, τὸ ὁποῖον ἔχει τὴν δύναμιν νὰ ἐπαναλαμβάνηται καθ' ἑκάστην. Καὶ πάντοτε νὰ προκαλῇ καὶ περισσότερον ἐνδιαφέρον, ρῖγος, θάμβος. Τὸ δὲ ἀριστούργημα, εἶναι μία ποικιλία τοῦ θαύματος.

Εἰς τὴν ἐποχήν μας ἡ τέχνη δὲν εἶναι μόνον ὡραία διὰ τὴν τέχνην. Γίνεται ὡραιοτέρα διὰ τὴν πρόοδον. Ὁ συντονισμένος ρυθμὸς τέχνης καὶ προόδου ἐνισχύει ἀφάνταστα τὸ ἰδανικὸν καὶ τὸ πραγματικὸν μέρος τῆς Θείας αὐτῆς ὑποθέσεως. Διὰ τοῦτο ζητεῖται νὰ εἶναι ἀλληλέγγυα, αἴσθημα, καρδία καὶ νοῦς.

Ὁ Ὅμηρος κατέστη ὁ ἱστορικὸς τῆς ἐποχῆς του. Ὁ Μωϋσῆς, ὁ νομοθέτης τοῦ καιροῦ του. Ὁ Δάντης, ὁ Θεολόγος του. Ὁ Σαίξπηρ ὁ ἠθικοδιδάσκαλός του. Ὅλοι ἡμεῖς ἂς γίνωμεν οἱ σύγχρονοι λάτραι τῆς Λατρείας μας. Δὲν ὑπάρχει ὡραιότερον πρᾶγμα ἀπὸ τοῦ νὰ εἶναι κανεὶς ὁ ἀπόστολος τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν λαὸν καὶ ὁ ὑπηρέτης τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν πρόοδον.

† Ὁ Δευτερεύων ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ.

Ο ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ ΤΗΣ ΑΣΣΙΖΗΣ (*)

Ο ΝΕΟΣ ΤΗΣ ΑΣΣΙΖΗΣ

Τὸ παρελθὸν συνεχῶς ὁμιλεῖ εἰς τὴν Ἰταλίαν. Κάθε πόλις ἔχει κἄτι νὰ εἴπῃ εἰς τὴν φαντασίαν μας, μίαν ἱστορίαν ἀπὸ τὴν κλασσικὴν ἐποχήν, ἓν γεγονὸς ἀπὸ τοὺς χρόνους τῶν Καισάρων, τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Οἱ αἰῶνες παρέρχονται καὶ ἀκούονται νέαι φωναὶ ἀπὸ τὰ ὡραῖα ἐκεῖνα τοπία τῆς Μεσογείου. Αἱ κατωφέρειαι τῶν βουνῶν μὲ τὰς χιλιάδας τῶν ἀνθέων εἰς τὰ πέριξ, αἱ παραλίαι τῶν θαλασσῶν μὲ τὰς ἀναριθμήτους φωνὰς κρύπτουν κἄτι διὰ κάθε ἕνα ἀπὸ ἡμᾶς.

Ὁ ΙΓ΄. αἰὼν ὁμιλεῖ εἰς ἡμᾶς διὰ τὸν Φραγκίσκον τῆς Ἀσσίζης, διὰ μίαν ζωήν, ἡ ὁποία ἤρχισεν εἰς τὴν Ἀσσίζην, μίαν ἐλευθέραν πόλιν

---

*) Ἡ παροῦσα βιογραφία εἶναι μία φροντιστηριακὴ ἐργασία τοῦ μαθήματος τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας, ἥτις ὑπεβλήθη ὑπὸ τοῦ γράφοντος Ἀγγλιστὶ εἰς τὸν σεβ. του Καθηγητὴν τῆς Ἱστορικῆς Θεολογίας κ. Ἒ. Π. Μποὺθ τὴν 21ην Φεβρ. 1950 ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Βοστώνης. Ἐνταῦθα δίδεται ἐν μεταφράσει ἄνευ τινὸς ἀλλαγῆς, μολονότι ἐν τῷ μεταξὺ παρῆλθε μία δεκαετία. Τὰ εἰσαγωγικὰ «Δύο Λόγια» μιᾶς ἄλλης μελέτης τῆς αὐτῆς φύσεως ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμ. Παρθενίου Κοϊνίδου (νῦν Μητροπολίτου Καρθαγένης) ἐπεξηγεῖ τὸ τοιοῦτον.

«Ὅ,τι θ᾽ ἀκολουθήσῃ εἶναι ἡ «διατριβὴ» μαθητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης. Δὲν ἔχει ἀπαιτήσεις καθόλου. Δὲν ἠθέλησεν ὅμως τώρα ν᾽ ἀλλάξῃ τίποτε ἢ νὰ προσθέσῃ κἄτι. Τὸ βασικὸν εἶναι, ὅτι τὴν ἐδιάβασε καὶ πάλιν καὶ εἶδε τὴν ψυχήν του, ὅπως ἦτο τότε. Θὰ ἐπεθύμει νὰ ἦτο, ὅπως τότε. Ἡ ζωή του ἔχει περάσει στάδια. Καὶ ὅσο ζῇ κανείς, αἱ ἁμαρτίαι εἶναι περισσότεραι. Τότε δὲν ἦταν πολλαί. Δι᾽ αὐτὸ δὲν ἠθέλησε νὰ παραμορφώσῃ κἄτι, ποὺ εἶναι προσπάθεια μαθητοῦ, ποὺ εἶχεν ὀλιγωτέρας ἁμαρτίας. Θὰ τὸ ἐθεώρει προδοσίαν τοῦ ἑαυτοῦ του τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Τότε ἔτσι ἔβλεπε καὶ ἔτσι ἔγραφεν.

τῆς Οὐμβρίας, μὲ ἕδραν Ἐπισκόπου, διὰ μίαν ζωήν, ἡ ὁποία ἔληξε καὶ ἐδόξασε τὴν Ἀσσίζην. Ἡ πόλις αὐτὴ ἔχει κτισθῆ ἐπὶ τῆς κατωφερείας τοῦ ὄρους, εἰς μίαν θαυμαστὴν θέσιν, 1345 πόδας ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, μὲ θέαν πρὸς τὴν κοιλάδα τοῦ Τιβέρεως καὶ τοῦ Τοβίνου. Ἀπέναντι τῆς Ἀσσίζης εἶνε ἡ Περούτζια, ἡ πρώτη πόλις τῆς κοιλάδος τῆς Οὐμβρίας. Τότε ὑπῆρχον λιθόκτιστοι οἰκίαι, μὲ ἓν μόνον παράθυρον, καθὼς συμβαίνει καὶ σήμερον. Αἱ πέριξ τῆς πόλεως ἄμπελοι ἀποτελοῦν τὸν στολισμόν της καὶ στεφανώνουν τὰ λευκὰ καὶ καθαρὰ οἰκήματά της. Σήμερον ἐκτίσθησαν μεγάλαι Ἐκκλησίαι. Ἡ Μονὴ τῶν Φραγκισκανῶν μετὰ τοῦ κάτω καὶ ἄνω Ναοῦ, φυλάττουσα τὴν σαρκοφάγον τοῦ Ἁγίου Φραγ-

---

Οἱ κριτικοὶ ἂς εἶναι ἐπιεικεῖς. Τὸ πιὸ οὐσιαστικὸ εἶναι, ὅτι τὴν θεμελιώδη «θέσιν» τῆς διατριβῆς, καὶ τώρα ἀκόμη, δὲν τὴν ἀλλάσσει. Πιθανὸν πολλὰ πρέπει ν' ἀλλάξουν, ἡ μορφή των νὰ γίνη διαφορετική, ἡ γλῶσσα πιὸ ζωντανή, ἡ ἔρευνα πιὸ βαθεῖα, ἡ κατάταξις πιὸ συστηματική, ἡ βιβλιογραφία πιὸ συντονισμένη...

Σήμερον εἶναι τὸ 57. Τότε τὸ 39. Εἶναι μεγάλη ἡ καλωσύνη τοῦ Θεοῦ νὰ ἀξιώνη τὰ παιδιά του νὰ διαβάζουν, ὅτι ἔγραψαν χρόνια πρίν, καὶ νὰ εὑρίσκουν σήμερα, ὅτι ἡ ψυχή των συμφωνεῖ συνειδητά, μὲ τὰ παλαιά. Τὸ ἴδιον ζητεῖ ἡ ψυχὴ κάθε ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν ζωήν. Νὰ μὴ μετανοῇ, ἂν εἶναι δυνατόν, δι' ὅ,τι ἔκαμε. Νὰ τὸ εὑρίσκῃ σύμφωνον μὲ τὸ «θέλημα τοῦ Θεοῦ». Εἶναι μία νίκη τῆς ζωῆς. Ἂν ὅμως σήμερον εὑρίσκῃ κἄτι ποὺ ἔπραξεν, ἀντίθετον τοῦ «θελήματος τοῦ Θεοῦ», πρέπει νὰ ἔχῃ τὸ θάρρος νὰ τὸ καταγγείλῃ. Καὶ ἡ μετάνοια εἶναι νίκη εἰς τὴν ζωήν. Εἶναι καὶ αὐτή, ὅπως ὅλα τὰ ὤμορφα καὶ τὰ καλὰ τοῦ Θεοῦ δῶρον». Βησσαρίων ὁ Καρδινάλιος, Ἀνάλεκτα, ἀρ. 6, σελ. 3—4, Ἀλεξάνδρεια 1957.

Χρησιμοποιηθέντα ἔργα :

Ἀντωνιάδου, Β., Ἡ ἑπτακοσιοστὴ ἐπετηρὶς τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου τοῦ ἀπὸ Ἀσσίσων, Ὀρθοδοξία 1 (1926)7)285—9.

Τοῦ αὐτοῦ, Ἀπόδοσις Ἰωβηλαίου, αὐτ. 2 (1927)8)273—8.

Βαφείδου, Φ., Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, ΙΙ, 400—3, ΚΠολις, 1886.

Κουλπερᾶ, Π. Σ., Ὁ Ἅγ. Φραγκίσκος τῆς Ἀσσίζης, μετ. ὑπὸ Π. Γ., Ἀθῆναι 1940.

Στεφανίδου, Β., Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, Ἀθῆναι, 1948, σελ. 486—487.

κίσκου, καὶ ἐστολισμένη μὲ τὰ ἔργα τέχνης τῶν Τζιόττο καὶ Σίμαμπου καὶ τὰ ἔγχρωμα παράθυρα. Ὁ Ναὸς τῆς Ἁγίας Κλάρας, ἡ Ἁγία Μαρία Ματζιόρε καὶ ὁ Καθεδρικὸς Ναὸς τοῦ Ἁγίου Ρουφίνου. Δύο μίλια πρὸς ἀνατολὰς εἶναι τὸ ἐρημητήριον Ντέλλα Κανσέρι, τὸ δοθὲν πρὸς τὸν Φραγκίσκον ὑπὸ τῶν Βενεδικτίνων μοναχῶν ὡς τόπος ἀναπαύσεως. Εἰς τὰ νοτιοδυτικὰ ἡ Ἁγία Μαρία τῶν Ἀγγέλων, ὅπου τὸ ἀρχικὸν ὀρατόριον τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου καὶ ὁ τόπος τοῦ θανάτου αὐτοῦ. Ἔξω τῆς πόλεως

Booth, E. P., Lectures in Church History, Spring 1950, Boston University, Boston, Mass.

Jorgensen, J., St. Francis of Assisi, tr. by T. O'Conor Sloane New York; Logman & Green, and Co., 1912.

Sabatier, P., Vie de St. Francois d'Assise, édition définitive, Paris : Librairie Fischbacher, 1931.

Schaff, Ph., History of the Christian Church, vol. V, part 1., Grand Rapids, Mich. : Wm. B. Eerdmans Publ. Co., 1952.

The New Schaff — Herzog Encyclopedia of Religious Knowledge, IV, 355—62, Article on St. Francis,by O. Zockler, New York, London : Funk — Wagnalis Co., 1909.

Ibidem, XI, 96, Article on Stigmatization, by Julius Hamberger, 1911.

Ibidem, III, 125, Article on St. Clara, 1911.

The Catholic Encyclopedia, VI, 221—39, Article on St. Francis, by Paschal Robinson, New York : Robert Appet Co., 1909

The Encyclopaedia Britannica, 11th ed., X, 937—9, Article on St. Francis, by the Rt. Rev. Edward C. Butler, New York : The Encyclopaedia Britannica Co., 1910.

Ibidem, II, 782, Article on Assisi, by Th. Ashby.

Ibidem, XXVII, 308—11. Article on Troubadour, by E. Gosse, 1911.

The Little Flowers (Fioretti), The Mirror of Perfection (Speculum Perfectionis) & The Life of St. Francis (by Bonaventura — Bon.), Everyman's Library, London : J. M. Dent & Sons LTD, New York : E. P. Dutton & Co. Inc., 1947.

πρὸς τὰ νοτιοανατολικὰ εἶναι ἡ Μονὴ τοῦ Ἁγίου Δαμιανοῦ, ἕτερος τόπος προσκυνήματος. Ὁ Μεσαιωνικὸς Πύργος, ὁ κτισθεὶς τὸ 1367 ἐξακολουθεῖ νὰ ἵσταται. 1)

Ὁ Φραγκίσκος ἐγεννήθη τὸ 1182. 2) Ὁ πατήρ του Μπερναρντόνε ἦτο ἔμπορος ὑφασμάτων. Ἐταξίδευε ἀπὸ τόπου εἰς τόπον διὰ νὰ πωλῇ τὰ ἐμπορεύματά του καὶ νὰ λαμβάνῃ ἐντολάς. Μετέβαινεν ἀπὸ τῆς Ἀσσίζης εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ τἀνάπαλιν, ὄχι μόνον διὰ νὰ πωλῇ τὸ ἐμπόρευμά του, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ μεταφέρῃ τὰ νέα ἀπὸ τὸ ἓν μέρος εἰς τὸ ἄλλο. Οἱ φόβοι τοῦ ἁπλοῦ λαοῦ, αἱ εἰδήσεις περὶ τῆς ἐκρήξεως πολέμων καὶ ὅλα τὰ μικροπράγματα, τὰ ὁποῖα ἐνδιέφερον τοὺς πάντας ἠρωτῶντο καὶ ὅλαι αὐταὶ αἱ φῆμαι μετεφέροντο ἀπὸ τόπου εἰς τόπον ὑπὸ τῶν μετακινουμένων ἐμπόρων. Εἰς ἓν τοιοῦτον ταξίδιον, ὅτε ὁ Μπερναρντόνε εὑρίσκετο εἰς τὴν Γαλλίαν, ἡ σύζυγός του Πίκα ἔφερεν εἰς τὸν κόσμον τὸ τέκνον των. Ἡ μήτηρ κατὰ τὴν βάπτισίν του ὠνόμασεν αὐτὸν Ἰωάννην, ὁ πατήρ του ὅμως ἐπιστρέψας ἤλλαξε τὸ ὄνομά του εἰς Φραγκίσκον. Ὀλίγας εἰδήσεις ἔχομεν διὰ τὴν μητέρα του. Πιθανῶς θὰ ἀνῆκεν εἰς μίαν εὐγενῆ οἰκογένειαν τῆς Προβιγγίας ἐν Γαλλίᾳ. 3) Ὁ Φραγκίσκος ἦτο τὸ μόνον τέκνον τῆς οἰκογενείας, μολονότι παράδοσίς τις λέγει, ὅτι εἶχεν ἀδελφοὺς καὶ ἀδελφάς. 4)

Ἡ μόρφωσίς του φαίνεται νὰ ὑπῆρξεν ἐλαχίστη, ἀκόμη καὶ διὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας. Ἐμορφώθη εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἀπὸ τοὺς κληρικοὺς καὶ ἔμαθε Λατινικά. 5) Ἐγνώριζε θαυμασίως τὴν Γαλλικήν, διότι ἦτο ἡ μητρική του γλῶσσα. Ἀνεπτύσσετο εἰς τὴν ὡραίαν πόλιν τῆς Ἀσσίζης, χωρὶς καμμίαν φροντίδα καὶ ἀνάγκην. Ὁ πατήρ του ὡς ἔμπορος ἐκέρδιζεν ἀρκετὰ χρήματα καὶ ἐφρόντιζε διὰ τὴν οἰκογένειάν του. Τὰ ἄρρενα τέκνα, ὅπως ὅλα τῆς ἡλικίας αὐτῆς εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα τῆς Μεσογείου, διάγουν μίαν εὐχάριστον ζωὴν κατὰ τὴν παιδικήν των ἡλικίαν. Συναντῶνται εἰς τὸν δρόμον καὶ παίζουν εἰς τὸ ὕπαιθρον.

Εὑρισκόμεθα εἰς τὸ τέλος τοῦ ΙΒ′ καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΓ′ αἰῶνος, ὅτε ὁ ἱπποτισμός, ἡ ἀνδρεία καὶ οἱ Τρουβαδόροι εὑρίσκοντο εἰς τὴν ἄνθησίν των. Ἱστορίαι ἐρώτων καὶ θαυμασίων γεγονότων ἐκινοῦντο ἀπὸ στόματος εἰς στόμα. Ἡ ποίησις ἀπετέλει μέρος τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων καὶ οἱ Τρουβαδόροι ἦσαν οἱ πλέον ἀγαπώμενοι ποιηταὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἦσαν καλῶς γνωστοὶ εἰς τὴν Δυτικὴν Γαλλίαν, τὴν Βόρειον Ἱσπανίαν καὶ τὴν Ἰταλίαν. Οὗτοι εἶχον ἀνεύρει νέους

---

1) Encyclopaedia Britannica, II, 782.

2) Sabatier, ἔνθ. ἀν., σ. 6.

3) The Catholic Encyclopedia, VI, 221.

4) Booth, ἔνθ' ἀν.

5) The Catholic Encyclopedia, ἔνθ' ἀν.

ἐξόχους τύπους διὰ τὰ ὑπ' αὐτῶν στιχουργούμενα θαυμάσια λυρικὰ ποιήματα. 6) Μερικοὶ ἀπὸ αὐτούς, ὄντες εὐγενεῖς ἢ ἐξ ἄλλων τάξεων, μετέβαινον ἀπὸ ἑνὸς παλατίου εἰς τὸ ἄλλον, ἐπηρέαζον τὴν κοινωνικὴν ζωὴν καὶ παρευρίσκοντο εἰς τὰς ἑορτὰς καὶ τὰς πανηγύρεις.

Ὁλόκληρος ἡ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἦτο μία πανήγυρις. Ὁ Φραγκίσκος διήρχετο τὰ νεανικὰ αὐτοῦ ἔτη μέσα εἰς τὴν χαρὰν καὶ τὴν εὐτυχίαν. Ἀπὸ τῆς ἄλλης ὅμως πλευρᾶς ὑπῆρχεν, καθὼς συμβαίνει καὶ σήμερον, ἀρκετὸς ἀριθμὸς πτωχοῦ λαοῦ ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς πλουσίους. Ἑκατοντάδες καὶ χιλιάδες ἀνθρώπων ἔχασαν κατὰ τὰς Σταυροφορίας τὰς οἰκίας των, τὰς οἰκογενείας καὶ αὐτὴν τὴν ζωήν των. Διάφοροι ἀσθένειαι μετεφέρθησαν εἰς τὴν Δύσιν ἐκ τῆς Ἀνατολῆς. Ὁ μέγας ἀριθμὸς τῶν ἐπαιτῶν εἰς τὰς κεντρικὰς ὁδοὺς καὶ ἔξω ἀπὸ τὰς ἐκκλησίας ἀσφαλῶς θὰ παρουσίαζε μίαν λυπηρὰν εἰκόνα εἰς τὸν νέον τῆς Ἀσσίζης. Ἐκεῖνος πολλάκις τοὺς ἐλυπεῖτο καὶ ἤνοιγε τὴν καρδίαν του δίδων εἰς αὐτοὺς τὰ χρήματά του.

Ὁ Μπερναρντόνε ἐξηκολούθει τὴν ἰδίαν ἐργασίαν καὶ ὁ νέος τῆς Ἀσσίζης μὲ τὰ χρήματά του καὶ τὸν εὔθυμόν του χαρακτῆρα ἦτο ὁ πρῶτος εἰς ὅλας τὰς παρελάσεις, τοὺς χορούς καὶ τὴν καθημερινὴν μετὰ τῶν φίλων του ζωήν. Ἐξώδευε τὰ πατρικὰ χρήματα χωρὶς νὰ ἐνδιαφέρηται διὰ τὸν τρόπον τῆς ἀποκτήσεώς των. Ὀλίγον ὕστερον συνέβη τὸ ἑξῆς γεγονός : Οἱ καιροὶ ἦσαν πλήρεις πολιτικῆς ἀναταραχῆς. Οἱ ἀγρόται καὶ οἱ κάτοικοι τῶν πόλεων ἤρχισαν νὰ ἀποκτοῦν συνείδησιν τῶν πολιτικῶν αὐτῶν δικαιωμάτων. Εἰς ὁλόκληρον τὴν Εὐρώπην προσεπάθουν νὰ ἀποτινάξουν τὴν τυραννίαν τοῦ Γερμανοῦ αὐτοκράτορος καὶ τῶν Γερμανῶν εὐγενῶν. Ὁ δοὺξ τῆς Swabia Conrad εἶχε τὸν πύργον του τέσσαρα μίλια ἀπὸ τῆς Ἀσσίζης. Οἱ πολῖται τῆς Ἀσσίζης διέκειντο ἐχθρικῶς πρὸς αὐτόν. Ὅτε οὗτος μετέβη διὰ σύντομον ἐπίσκεψιν εἰς Γερμανίαν, ἐκεῖνοι κατέστρεψαν τὸν πύργον του, μετέφερον τοὺς λίθους εἰς τὴν Ἀσσίζην καὶ ἔκτισαν μὲ αὐτοὺς τείχη πέριξ τῆς πόλεως. Ἤλλαξαν δὲ καὶ τὸ σύστημα διοικήσεως εἰς δημοκρατικόν. Ἡ κατάστασις αὕτη δὲν ἐσυνεχίσθη ἐπὶ πολύ. Ὅτε ὁ δοὺξ ἐπέστρεψε, συνεμάχησε μετὰ τῶν Περουτζιανῶν καὶ κατενίκησε τοὺς πολίτας τῆς Ἀσσίζης (1202). 7) Εἰς μίαν μάχην οἱ κάτοικοι τῆς Ἀσσίζης κατετροπώθησαν καὶ ὁ νεαρὸς Φραγκίσκος, ὁμοῦ μετ' ἄλλων φίλων του αἰχμαλωτισθείς, ὡδηγήθη εἰς τὴν Περούτζιαν. Εἰς τὴν φυλακὴν ὁ 20ετὴς Φραγκίσκος μὲ τὰ τραγούδια καὶ τὴν εὐθυμίαν του ἔκαμνε τὴν ζωὴν τῶν φίλων του ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον ὑποφερτήν.

Μετὰ ἓν ἔτος αἱ δύο πόλεις συνῆψαν εἰρήνην καὶ οἱ αἰχμάλωτοι τῆς Ἀσσίζης ἐπέστρεψαν. Ὁ Φραγκίσκος, εὑρισκόμενος ἐπὶ ἕνα χρόνον εἰς τὴν φυλακήν, ὑπέφερε διὰ νὰ ἀποκτήσῃ τὴν ἐλευθερίαν του.

6) Encyclopaedia Britannica, XXVII, 308—11.

7) Sabatier, ἔνθ' ἀν. σ. 17.

Ἀλλ' ἡ ἀπελευθέρωσίς του δὲν τὸν ἔκαμε μεγάλην ἐντύπωσιν. Εἰς τὸν ψυχικόν του κόσμον ἤρχιζε μία ἀλλαγή, ἡ ὁποία μετὰ ἀπὸ ὡρισμένα στάδια τὸν ὡδήγησεν εἰς τὴν μεταστροφήν του. Αἱ εὐθυμίαι τῆς προγενεστέρας του ζωῆς, μολονότι ἐσυνεχίζοντο, δὲν τὸν ἔκαμνον πλέον εὐτυχῆ. Ὀλίγον μετὰ τὴν ἐπιστροφήν του ἠσθένησε σοβαρῶς καὶ παρ' ὀλίγον νὰ ἀπέθνησκε. «Κατὰ τὴν διάρκειαν μακρῶν ἑβδομάδων, ἔζησε τὸν θάνατον τόσον ἐκ τοῦ πλησίον, ὥστε μετὰ τὸ τέλος τῆς φυσικῆς αὐτοῦ κρίσεως ὡδηγήθη πρὸς μίαν νέαν κρίσιν ἠθικήν». 8) Μετὰ ταῦτα ἤρχισε νὰ ἐγκαταλείπη τὴν οἰκίαν του καὶ νὰ περιπατῇ κατὰ μόνας εἰς τὴν ἐξοχήν, ἐπιδιδόμενος εἰς τὴν μελέτην τοῦ ἑαυτοῦ του. Ἡ ἀγάπη του πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην ἀθλιότητα ηὔξανεν. Ὁ Φραγκίσκος ἐσυνήθιζε νὰ κενώνῃ τὰ θυλάκιά του διδων τὰ πάντα εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ τοὺς ἐπαίτας. Ὁ πατήρ του ὅμως ἠθέμωνε διὰ τὴν σπατάλην ταύτην τῶν χρημάτων.

Ὁ Μπερναρντόνε προσπαθῶν νὰ εὕρῃ μίαν λύσιν εἰς τὴν κακὴν ταύτην συνήθειαν τοῦ νέου τὸν παρώτρυνεν ὅπως συμμετάσχῃ εἰς τὴν ἐκστρατείαν τοῦ Walter τῆς Βριέννης, ὁμοῦ μετὰ τοῦ κράτους τῆς Νεαπόλεως, κατὰ τῆς Γερμανικῆς Αὐτοκρατορίας. 9) Ὁ Sabatier 10) νομίζει ὅτι ὁ Φραγκίσκος μόνος του ἠθέλησε νὰ γίνῃ ἱππότης τῆς Ἀσσίζης καὶ τοιουτοτρόπως νὰ δοξασθῇ καὶ ἀνεύρῃ τὴν ἐσωτερικήν του γαλήνην. Ἡτοίμασε τὰ ἐξαρτήματά του καὶ ἦτο ἕτοιμος δι' ἀναχώρησιν. Μίαν νύκτα προηγουμένως εἶδεν εἰς τὸ ὄνειρόν του «ἕνα εὐρὺν τοῖχον πλήρη ἀπὸ ἐξαρτήματα πολεμικά, τὰ πάντα ἐσφραγισμένα ἀπὸ σίδηρον». Γνωρίζω εἶπεν, ὅτι θὰ γίνω μέγας πρίγκηψ καθὼς ἀνεχώρει δι' Ἀπούλιουμ. 11) Ἀλλὰ μία δευτέρα ἀσθένεια τὸν ἐσταμάτησεν εἰς τὸ Σπολέτο. 12) Κατὰ μίαν ἄλλην παράδοσιν, ὁ ἀρχηγός, εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ ὁποίου ἐτέθη ἦτο μισθωτὸς καὶ ὁ Φραγκίσκος ἀπογοητευμένος ἐκ τούτου ἐπέστρεψεν ὀπίσω. 13)

Κατόπιν τούτου ὁ ἐσωτερικός του κόσμος ἐταράχθη περισσότερον. Ὡρισμέναι ἄλλαι λεπτομέρειαι διαφωτίζουν κατά τι τὴν βαθυτέραν πορείαν τῆς ἐπιστροφῆς του. Ὀφείλομεν ὅμως νὰ ἔχωμεν πάντοτε ὑπ' ὄψει ὅτι ἡ ἐπιστροφή του οὐδόλως εἶναι δυνατὸν νὰ παρομοιωθῇ πρὸς τὴν τοῦ Αὐγουστίνου. Ἡ παιδική του ἡλικία δὲν ἠμαυρώθη ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν. 14) Μίαν ἡμέραν παρέστη μετὰ τῶν φίλων του εἰς ἓν

8) Sabatier, ἔνθ' ἀν., σ. 23.
9) Booth, ἔνθ' ἀν.
10) Αὐτ., σ. 25.
11) The Catholic Encyclopedia, ἔνθ' ἀν., σ. 222.
12) Αὐτ.
13) 3 Soc. (Legenda Trium Sociorum), in Sabatier αὐτ., σ. 27
14) Booth, ἔνθ' ἀν.

γεῦμα. Ὅλοι προσεπάθουν νὰ τὸν κάμουν νὰ ἐπανεύρῃ τὰς παλαιάς του ἡμέρας. Ἐγέλων, ἠστειεύοντο, καὶ εἰς μίαν στιγμὴν εἶπον εἰς αὐτὸν ὅτι ὤφειλε νὰ νυμφευθῇ. Ἡ ἀπάντησίς του ἦτο «Μάλιστα, σκοπεύω νὰ λάβω μίαν σύζυγον ἐξόχου καλλονῆς. Τὴν κυρίαν Πτωχείαν». 15) Ἡ μόνη του χαρὰ ἦτο νὰ βοηθῇ, νὰ συνομιλῇ καὶ νὰ κατανοῇ τοὺς ἐπαίτας καὶ τοὺς πτωχοὺς ἐν γένει. Ἤθελε νὰ εἶναι ὁ φίλος των, νὰ γίνῃ εἷς ἐξ αὐτῶν.

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἔκαμεν ἓν ταξίδιον εἰς τὴν Ρώμην, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον τὸν ἐβοήθησε νὰ κατανοήσῃ καλλίτερον τὴν θέσιν τῶν πτωχῶν ἀνθρώπων καὶ τὸ ἀληθὲς νόημα τῶν πόθων του. Ἡ καρδία του ᾐσθάνθη τρομερὰν λύπην διὰ τὸν ἐξαιρετικὸν ἀριθμὸν τῶν ἐπαιτῶν, οἱ ὁποῖοι ἵσταντο ἔξω ἀπὸ τὰς πύλας τῆς Βασιλικῆς τοῦ Ἁγίου Πέτρου. Ἦτο ἀνίσχυρος νὰ ὑπομείνῃ τὸ δεινὸν αὐτὸ θέαμα. Μὲ μίαν πρᾶξιν γενναιοφροσύνης ἔδωκε τὰ ὅσα εἶχεν εἰς τὰ θυλάκιά του, ἀντήλλαξε τὰ ἐνδύματά του μὲ τὰ ἐνδύματα ἑνὸς ἐπαίτου καὶ ἐστάθη ὡς ἐπαίτης, ζητῶν ἐλεημοσύνην πρὸ τῆς θύρας τῆς Βασιλικῆς. 16) Τοῦτο ὑπῆρξεν ἓν τῶν πολλῶν, ἀλλὰ καὶ σπουδαίων βημάτων πρὸς τὴν τελειοποίησίν του. Ἐνήργησε κατὰ τὸν καλλίτερον δυνατὸν τρόπον διὰ νὰ κατανοήσῃ τὰς ἀνάγκας τῶν πτωχῶν αὐτῶν ἀνθρώπων. Καλῶς λέγεται εἰς μίαν Ἑλληνικὴν παροιμίαν ὅτι «ὁ χορτᾶτος δὲν καταλαμβάνει τὸν πεινασμένον καὶ ὁ πλούσιος τὸν πτωχόν». Ὁ πλέον ἀποτελεσματικὸς τρόπος διὰ νὰ κατανοήσῃ τις τὸν πεινῶντα εἶναι νὰ αἰσθανθῇ τὴν πεῖναν καὶ τὴν πτωχείαν καὶ νὰ ζήσῃ αὐτήν. Ὁ Φραγκίσκος ἐπέστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν του ἱκανοποιημένος κάπως, ἀλλ' ἀνήσυχος ἀκόμη. Κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του δὲν εἶχεν εὐχάριστον συνάντησιν μὲ τὸν πατέρα του. Ὁ τελευταῖος, κατὰ τὴν ἀντίληψίν του, εὗρε τρομερὰν τὴν ἀλλαγὴν ταύτην τοῦ υἱοῦ του καὶ ἐχρησιμοποίησεν ὅλας τὰς μεθόδους καὶ ὅλα τὰ μέσα διὰ νὰ τὸν ἐπαναφέρῃ εἰς τὰ λογικά του.

Καθημερινῶς αἱ ἐσωτερικαὶ ἀνησυχίαι τοῦ Φραγκίσκου ὁλονὲν καὶ ἐγίνοντο ἰσχυρότεραι. Οὐδόλως ἐλησμόνησε τὴν παλαιὰν αὐτοῦ ἀγάπην πρὸς τὴν ἱππασίαν. Ἐπεδίδετο εἰς τὴν ἱππασίαν ἔξω ἀπὸ τὴν Ἀσσίζην εἰς τὴν ἔρημον. Ἐξηκολούθει νὰ παραμένῃ ὁ ἱππότης τῆς Ἀσσίζης καὶ θὰ διαφυλάξῃ διὰ βίου τὸ πνεῦμα τοῦτο τῆς ἐποχῆς του, γενόμενος ἱππότης τοῦ Χριστοῦ. Ἕτερον χαρακτηριστικὸν τῶν χρόνων ἐκείνων ἦτο ὁ θρησκευτικὸς μυστικισμός, ὅστις ἐνεβάθυνε τὰς ῥίζας του εἰς τὴν μίμησιν τοῦ Χριστοῦ. Ἡ μίμησις τοῦ Χριστοῦ, ἡ ἐξομοίωσις πρὸς τὸν Χριστὸν ἐγένετο ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὸ ἀνώτατον ἰδεῶδες τῆς βαθμιαίας τελειώσεως τοῦ Φραγκίσκου.

Οἱ ἐπιστρέψαντες ἐκ τῆς Ἀνατολῆς ἔφερον μεθ' ἑαυτῶν ὄχι

15) Ὡς παρατίθεται ἐν The Catholic Encyclopedia, ἔνθ' ἀν.

16) 3 Soc. 8—10. 2 Cel. (Celano, Life), 1—4, in Sabatier, ἔνθ' ἀν., σ. 35.

μόνον τὸν πολιτισμόν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐλαττώματα καὶ τὰς ἀσθενείας τῆς Ἀνατολῆς. Αἱ πλέον συνήθεις ἀσθένειαι ἦσαν αἱ δερματικαί. Ἐγγὺς καὶ παρὰ τὴν Ἀσσίζην ὑπῆρχον ἑκατοντάδες λεπρῶν, οἵτινες ἔζων εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν πολιτείαν. Οὗτοι ἐνίοτε περιεφέροντο μέσα εἰς τὴν ἀνησυχίαν των, ἀλλ' ἔδιδον τὸ παρὸν διὰ τῶν ἤχων τῶν μικρῶν κωδώνων, οἱ ὁποῖοι ἐκρέμαντο ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων των. Ὁ Φραγκίσκος θὰ εἶχε πιθανῶς πολλὰς φορὰς συναντήσει αὐτοὺς κατὰ τὸ παρελθόν, ἀλλ' ἔστρεφε τὸ πρόσωπόν του καὶ ἀπεμακρύνετο τὸ ταχύτερον ἐξ αὐτῶν. Μίαν ἡμέραν ἱππεύων ἐκτὸς τῆς πόλεως συνήντησεν ἕνα λεπρόν. Μὲ τὸ πρῶτον βλέμμα τούτου ἔγινεν ἀνάστατος καὶ ἐστράφη διὰ νὰ ἐπιστρέψη τὸ γρηγορώτερον. Ἀλλ' ᾐσθάνθη μίαν σύγκρουσιν πνευματικήν, ἐλυπήθη διὰ τὴν πρᾶξιν του ταύτην καὶ στραφεὶς ἐπλησίασε τὸν λεπρόν. «Ὅτε ὁ λεπρὸς ἐξέτεινε τὴν χεῖρά του ὡσὰν νὰ ζητῇ ἐλεημοσύνην — ὁ Φραγκίσκος — τὴν ἠσπάσθη καὶ κατόπιν ἔθηκε χρήματα ἐν αὐτῇ... Κατόπιν, πλήρης θαυμασμοῦ καὶ χαρᾶς ἤρχισεν εὐλαβῶς νὰ δοξάζῃ τὸν Κύριον, σκοπῶν ἐκ τούτου νὰ ἀνέλθῃ εἰς ἀκόμη μεγαλύτερα ὕψη». 17)

Κατὰ τὰ ἔτη ταῦτα ὁ Φραγκίσκος ἐκκλησιάζετο τακτικῶς. Παρηκολούθει τὴν Θείαν Λειτουργίαν καὶ ἠκροᾶτο τῆς ἀναγνώσεως τῆς Βίβλου. Ἐπεσκέπτετο συνήθως μίαν ἠρειπωμένην ἐκκλησίαν, ἔνθα Βενεδικτῖνος τις ἱερεὺς προσέφερε τὰ θεῖα δῶρα πρὸς τὸν Θεόν. Εἷς Βυζαντινὸς Σταυρὸς ἐν τῇ ἁπλότητί του ἐδείκνυε τὸ μαρτύριον τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Φραγκίσκος πολλάκις γονυπετῶν πρὸ τοῦ Ἐσταυρωμένου προσηύχετο διὰ τὴν ψυχήν του καὶ τοὺς πτωχούς. Μίαν ἡμέραν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς προσευχῆς του πρὸ τοῦ Ἐσταυρωμένου ἤκουσε μίαν φωνὴν «Φραγκίσκε, πήγαινε νὰ ἀναστηλώσῃς τὸν οἶκον μου, ὁ ὁποῖος, ὅπως βλέπῃς, ἔχει μετατραπεῖ εἰς ἐρείπια». 18) Ὁ Φραγκίσκος ἀμέσως ἐσηκώθη ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν του, ἔλαβε τὸν ἵππον του μὲ μερικὰ ἐκ τῶν ἐνδυμάτων του καὶ μετέβη εἰς Φολίνιο. Ἐκεῖ ἐπώλησε τὰ ἐνδύματα καὶ τὸ ἄλογόν του καὶ γεμᾶτος ἀπὸ χαρὰν ἐπέστρεψε. Μεταβὰς εἰς τὸν πτωχὸν ἱερέα τοῦ Ἁγίου Δαμιανοῦ προσέφερε τὰ χρήματά του διὰ τὴν ἐπιδιόρθωσιν τῆς ἐκκλησίας. Τὸν παρεκάλεσε δὲ νὰ μείνῃ ἐκεῖ ἐπ' ὀλίγον. Ὁ ἱερεὺς φοβούμενος τὸν Μπερναρντόνε ἠρνήθη νὰ λάβῃ τὰ χρήματα. Ἀλλ' ὁ Φραγκίσκος τὰ ἀφῆκεν ἐκεῖ καὶ ἔμεινεν εἰς τὸ παρεκκλήσιον. Ὁ πατήρ του μετ' ἀνυπομονησίας τὸν ἀνεζήτει διὰ νὰ τὸν ἀνεύρῃ. Μίαν ἡμέραν ὁ Φραγκίσκος ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν του. Ἡ ἐμφάνισίς του ὅμως καὶ τὰ ἐνδύματά του ἦσαν τόσον ἀστεῖα, ὥστε τὰ μικρὰ παιδία νὰ τὸν ἐκλάβουν ὡς τρελλόν. Ἤρχισαν νὰ τὸν ρίπτουν λίθους καὶ νὰ τρέχουν ὄπισθέν του. Ὁ Μπερναρντόνε ἀντικρύσας τὸν υἱόν του εἰς τὴν ἀθλίαν αὐτὴν κατάστασιν τὸν ἔρριψεν ἡμιθανῆ εἰς τὴν κατοικίαν του. Ἀμφότεροι οἱ γονεῖς προσεπάθησαν νὰ ἀλλάξουν τὸ φρόνημα τοῦ υἱοῦ των, χρησιμοποιοῦντες ὅλα τὰ πρὸς τοῦτο μέσα. Ἀλλ' εἰς μάτην. Ἐν τέλει ἡ Πίκα τὸν ἀπηλευθέρωσε χωρὶς νὰ λάβῃ τὴν συγκα-

17) Bon. ἔνθ' ἀν., σ. 309.

18) Bon. ἔνθ' ἀν., σ. 311.

τάθεσιν τοῦ συζύγου της. Ὁ Φραγκίσκος ἐγύρισεν εἰς τὸν Ἅγιον Δαμιανόν. Ὁ πατήρ του ἠρεθίσθη ἐξαιρετικὰ ἀπὸ τὴν τοιαύτην τροπὴν τῶν πραγμάτων καὶ ἔκρινε φρόνιμον νὰ ἀποταθῇ εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια διὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῶν ἐπὶ τοῦ υἱοῦ του δικαιωμάτων.

Ἡ πολιτικὴ δικαιοσύνη ἠρνήθη νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐκδίκασιν τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς, λόγῳ ἀναρμοδιότητος. Καὶ κατ᾿ αὐτὸν τρόπον τὸ ζήτημα τοῦτο ἤχθη πρὸς τὸν Ἐπίσκοπον. Ἐδῶ ὁ Μπερναιτόνε, ἱστάμενος ἐνώπιος ἐνωπίῳ πρὸς τὸν υἱόν του, ἀνέπτυξε τὴν ὑπόθεσίν του ζητῶν τὰ χρήματά του καὶ τὴν ὑποταγὴν τοῦ υἱοῦ του εἰς αὐτόν. Ὁ Φραγκίσκος ἐξεδύθη τὰ ἐνδύματά του, λαβὼν δὲ καὶ τὰ χρήματά του τὰ ἔκαμεν ἓν δέμα καὶ τὰ προσέφερε πρὸς τὸν πατέρα του. Ἡ σκηνὴ κλείει μὲ τὰς ἑξῆς λέξεις τοῦ Φραγκίσκου πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ: «Μέχρι τοῦδε σὲ ἐκάλουν πατέρα ἐπὶ τῆς γῆς, ἀλλὰ τοὐντεῦθεν δύναμαι μετ᾿ ἐμπιστοσύνης νὰ λέγω «Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς», πρὸς τὸν Ὁποῖον ἔχω ἀναθέσει ὁλόκληρον τὸν θησαυρόν μου καὶ εἰς τὸν Ὁποῖον ἔχω προσφέρει ὅλην μου τὴν πίστιν καὶ τὴν ἐλπίδα». 19) Ὁ Ἐπίσκοπος ἐγνωμάτευσεν ὑπὲρ τοῦ νεαροῦ Φραγκίσκου. Ὁ Μπερνορντόνε μετὰ τῆς συζύγου του ἔλαβον τὴν ἄγουσαν πρὸς τὴν οἰκίαν των, ἀπολέσαντες διὰ παντὸς τὸ τέκνον των. Ὁ Φραγκίσκος ἐφόρεσεν ἕνα χιτῶνα, τὸν ὁποῖον ἔλαβεν ἀπὸ ἕνα ὑπηρέτην τοῦ Ἐπισκόπου καὶ ἓν σχοινίον εἰς τὴν μέσην του. Τοιουτοτρόπως ἐγεννήθη ὁ χιτὼν τῶν Φραγκισκανῶν.

Ἡ ἐσωτερικὴ ἐπιστροφὴ τοῦ Φραγκίσκου ἐπλησίαζε πρὸς τὸ τέρμα της. Ἐπιθυμῶ νὰ κατακλείσω τὸ παρὸν κεφάλαιον μὲ μίαν φρᾶσιν τοῦ **Sabatier.**

«Τὸ ὡραῖον εἰς τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Φραγκίσκου εἶναι ὅτι δὲν ἀποτελεῖ αὕτη ἓν τέλος, ἀλλ᾿ ἓν ἐκκίνημα». 20) Ἐξεκίνησεν ὁ Φραγκίσκος διὰ μίαν νέαν ζωήν, τὴν ζωὴν τῆς πτωχείας, τῆς ἀγάπης, τῆς εἰρήνης καὶ τῆς μετανοίας.

Ο ΜΕΤΑΝΟΩΝ ΤΗΣ ΑΣΣΙΖΗΣ

Ὁ Φραγκίσκος ἐγκατέλειψε τὴν ἐπισκοπὴν καὶ ὥδευε πρὸς τὸ ὄρος Σεμπάτζιο. Πλήρης χαρᾶς ἀνήρχετο τὸ ὄρος ᾄδων τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ κάλλος τῆς Δημιουργίας Του. Κλέπται τινές, ἀκούσαντες τῆς φωνῆς τοῦ ἀγνώστου ὥρμησαν πρὸς αὐτὸν ἀπὸ τὰ κρησφύγετά των. Μὲ ἀγριότητα τὸν ἠρώτησαν ποῖος ἦτο καὶ ἐκεῖνος πλήρης πεποιθήσεως ἔδωκε μίαν προφητικὴν ἀπάντησιν, λέγων, «εἶμαι εἷς ἄγγελος τοῦ μεγάλου βασιλέως». Τότε ἐπέπεσον κατ᾿ αὐτοῦ καὶ τὸν ἔρριψαν μέσα εἰς μίαν τάφρον πλήρη χιόνος, κραυγάζοντες «Ξαπλώσου ἐδῶ ἀδέξια σὺ ὁ κῆρυξ τοῦ Θεοῦ». Ἐκεῖνος ὅμως, μόλις ἀνεχώρησαν, ἐβγῆκεν

19) Bon., ἔνθ᾿ ἀν., σ. 313.

20) Ἔνθ᾿ ἀν., σ. 76.

ἀπὸ τὴν τάφρον καὶ ἐγερθεὶς μετὰ μεγαλυτέρας χαρᾶς καὶ μὲ ὑψηλότερον τόνον φωνῆς ἤρχισε νὰ κάμνῃ τὰ δένδρα νὰ ἠχοῦν ἀπὸ ὕμνους πρὸς τὸν Δημιουργὸν τῶν ὅλων». 21)

Ὁ Ἰησοῦς παρέμεινε τεσσαράκοντα ἡμέρας εἰς τὴν ἔρημον. Ὁ Παῦλος ἔφυγε πρὸς τὴν Ἀραβίαν καὶ ὁ Φραγκίσκος, ὡς συμβαίνει μὲ ὅλα τὰ μεγάλα πνεύματα, προητοίμασεν ἑαυτὸν διὰ τὴν κλῆσίν του καὶ ἐπέτυχε τὴν ἀποκαταλλαγήν του μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἑαυτοῦ του εἰς τοὺς ἐρήμους ἐκείνους τόπους. «Ἡ Μοναξιά, γιὰ ἐκείνους πὤχουν πλούσια ψυχή, εἶναι βραβεῖο κι᾽ ὄχι Ἐξιλέωση. Μία προπαραμονὴ βέβαιου καλοῦ, μία δημιουργία τῆς ἐσωτερικῆς ὀμορφιᾶς, μία ἐλεύθερη συμφιλίωση μ᾽ ὅλους τοὺς ἀπόντας. Μονάχα μὲς τὴ Μόνωση ζοῦμε μὲ τοὺς ὅμοιους μας, μ᾽ ἐκείνους ποὺ βρῆκαν, μόνοι, τὶς μεγαλόπνοες σκέψεις ποὺ μᾶς παρηγοροῦν γιὰ κάθε ἄλλο ἀγαθὸ ποὺ ἀφήσαμε». 22)

Ὁ Φραγκίσκος ὄχι μακρὰν ἀπὸ ἐκεῖ εἰσῆλθεν εἰς ἓν μοναστήριον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ὡς ἐπαίτης ἐζήτησε βοήθειαν καὶ ἔφαγεν ὀλίγην τροφήν. 23) Κατόπιν ἀνεχώρησε διὰ τὸ Γκούμπιο, ὅπου εὗρε κάποιον φίλον, πλησίον τοῦ ὁποίου ἐφιλοξενήθη. 24) Ἡ ἑπομένη του ἐπίσκεψις ἐγένετο πρὸς τὴν πολιτείαν τῶν λεπρῶν. Οὐδέποτε εἶχε λησμονήσει τοὺς φίλους του τοὺς λεπρούς. Εἰς διαφόρους περιστάσεις τοὺς ἐπεσκέπτετο καὶ ἔστελλεν ἀργότερον τοὺς συνεργάτας του διὰ νὰ τοὺς βοηθοῦν. Ἡ παροῦσα ἐπίσκεψίς του ὑπῆρξεν ὡσὰν μία εὐχαριστία πρὸς ὅ,τι προηγουμένως κάποιος λεπρὸς εἶχε κάμει πρὸς αὐτόν. Τοὺς ὑπηρέτει, ἔκαμνε «τὰ πάντα ἕνεκα τῆς πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπης. Ἔπλυνε τοὺς πόδας των καὶ ἔδενε τὰς πληγάς των, ἀποκόπτων τὰ σεσηπότα μέλη ἀπὸ τὰς πληγάς των καὶ σφογγίζων τὸ αἷμα... ἐφίλει ἀκόμη τὰς ἀνοικτὰς πληγάς των». 25)

Ὁ Φραγκίσκος συνησθάνθη τὸν ἑαυτόν του καλῶς προητοιμασμένον καὶ ἐγκατέλειψε τὸν τόπον τῆς μονώσεώς του. Κατῆλθεν εἰς τὴν Ἀσσίζην καὶ ἤρχισε τὴν ἀναστήλωσιν τοῦ μικροῦ παρεκκλησίου τοῦ Ἁγίου Δαμιανοῦ. Τοιουτοτρόπως ἐξεπλήρωνε τὴν θέλησιν τοῦ πτωχοῦ Ἐσταυρωμένου «Πήγαινε νὰ ἀναστηλώσῃς τὸν οἶκόν μου». Ὁλομόναχος μετέβαινεν ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν ζητῶν λίθους, μεταφέρων αὐτοὺς εἰς τὸν Ἅγιον Δαμιανὸν καὶ κτίζων τοὺς τοίχους τοῦ παρεκκλησίου. Κάποτε ἦτο εἷς ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς Ἀσσίζης, οἱ ὁποῖοι ἔκτισαν τὸ τεῖχος τῆς πόλεως διὰ νὰ προστατεύσουν αὐτὴν ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς των

---

21) Bon., II, 5, ἔνθ' ἀν., σ. 313—4.

22) Τζ. Παπίνι, Ἱστορία τοῦ Χριστοῦ, μετ. Κ. Καιροφύλα, Ἀθῆναι, 1943, σ. 72.

23) Bon., II, 6, αὐτ. Sabatier, ἔνθ' ἀν., σ. 83.

24) Bon., αὐτ. Sabatier, αὐτ.

25) Bon., αὐτ.

καὶ τώρα ἐτοποθέτει τοὺς λίθους ἁρμονικὰ ὡσὰν καλὸς τεχνίτης. Ὁ ἱερεὺς τοῦ Ἁγίου Δαμιανοῦ ἀσφαλῶς θὰ ηὐχαριστεῖτο ἀπὸ τὸ ἔργον αὐτὸ τοῦ Φραγκίσκου καὶ θὰ ἦτο εὐγνώμων πρὸς αὐτόν. Ἡ ἐπιδιόρθωσις τοῦ Ἁγίου Δαμιανοῦ ἐτελείωσε τὴν ἄνοιξιν τοῦ 1208. 26) Ὁ νεαρὸς Φραγκίσκος δὲν ἐθεώρησε λῆξαν τὸ ἔργον του μὲ τὴν ἐπιδιόρθωσιν μόνον τοῦ Ἁγίου Δαμιανοῦ, ἀλλ' ἔκαμε τὸ ἴδιον πρᾶγμα καὶ διὰ τὰς ἠρειπωμένας ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Πέτρου καὶ τῆς Ἁγίας Μαρίας τῶν Ἀγγέλων τῆς «Πορτσιονκοῦλα», τῆς οὕτω καλουμένης ἐκκλησίας τοῦ Μικροῦ Τμήματος. 27) Ἡ ἐκκλησία αὐτὴ ἐν τῇ ἀνελίξει τῶν γεγονότων θὰ ἐγένετο τὸ κέντρον τῆς δράσεως του καὶ ἡ καρδία τοῦ κινήματος τῶν Φραγκισκανῶν.

Ὁ «Κτίστης τῶν ἐκκλησιῶν», ὅπως τὸν ἀποκαλεῖ ὁ Jorgensen, τὴν ἐποχὴν ταύτην, 28) ἦτο εἷς τέλειος ἐνσυνείδητος Καθολικός. Παρηκολούθει τὴν Ἱερὰν Λειτουργίαν καὶ ἠκροᾶτο τῆς Βίβλου, ἥτις ἀποτελεῖ οὐσιῶδες μέρος τῆς Θείας Εὐχαριστίας. Ἀνεπτύσσετο κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον κατανοῶν καλύτερον τὸν Θεόν, τὸν ἑαυτόν του καὶ τὸν πλησίον του ἄνθρωπον. Ὁ Sabatier 29) προσθέτει ἓν ἀκόμη γεγονὸς συνδεόμενον πρὸς τὴν ζωὴν τοῦ Φραγκίσκου ἐκ τῶν χρόνων τούτων, σχετιζόμενον πρὸς τὴν ἐπιστροφήν του. Μίαν ἡμέραν, καὶ πιθανώτατα τὴν 24ην Φεβρουαρίου 1209, τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Ματθαίου, ὁ Φραγκίσκος ἦτο παρὼν εἰς τὴν Λειτουργίαν. Ὁ ἱερεὺς ἤνοιξε τὴν Βίβλον καὶ ἀνέγνωσε τοὺς ἑξῆς στίχους: «Πορευόμενοι δὲ κηρύσσετε λέγοντες ὅτι ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Ἀσθενοῦντας θεραπεύετε, λεπροὺς καθαρίζετε, νεκροὺς ἐγείρετε, δαιμόνια ἐκβάλετε· δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε». Εἰς τὴν φαντασίαν του ἐνόμισεν ὅτι ὁ Χριστὸς τοῦ ἔλεγε τοὺς λόγους τούτους. «Αὐτὸ εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θέλω», εἶπεν, «αὐτὸ ἐπεζήτουν, ἀπὸ τῆς σήμερον καὶ ἑξῆς θὰ τὸ θέσω εἰς ἐφαρμογὴν μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς θελήσεώς μου». Ἔρριψε τὴν ράβδον, τὸ ἔνδυμα, τὸν σάκκον, τὰ ὑποδήματά του καὶ ὑπήκουσεν εἰς τὸν Θεῖον Λόγον, ἀρχίζων νὰ διάγῃ ἕνα βίον ἀποστολικόν. Ὁ Sabatier κατόπιν μιᾶς θαυμασίας περιγραφῆς τῆς σκηνῆς ταύτης κλείει τὸ κεφάλαιον «Ἀγῶνες καὶ Θρίαμβοι» μὲ τὰς δύο ταύτας προτάσεις: «Ὁ Θεός, ἡ Ἐκκλησία, ὁ Ἰησοῦς, ἡ πτωχεία ἦσαν αὐτὰ μόνα, ἅτινα ἀμέσως ἔλαβον τὴν ἀπάντησίν του, τὴν ὑπόσχεσίν του, τὸν ὅρκον του, ἐπλήρουν τὴν καρδίαν του μὲ ἀγάπην, μὲ χαράν, μὲ μίαν δύναμιν ἀκατανίκητον. Ἡ κλῆσίς του δὲν ὑπῆρξε μία ρῆξις πρὸς τὸ παρελθόν, ἀλλ' ἡ στιγμὴ ὅτε τὸ παρελθὸν ἐξεκολάφθη, ὅτε τὸ ὄνειρον τοῦ Φραγκίσκου μακρὰν τοῦ νὰ διαψευσθῇ μετετράπη εἰς μίαν ὑψίστην πραγματικότητα». 30)

26) Sabatier, αὐτ., σ. 87.

27) Bon., II, 8, ἔνθ' ἀν., σ. 315.

28) Ἔνθ' ἀν.

29) Ἔνθ' ἀν., σελ. 89—90 Bon., III, 1, ἔνθ' ἀν., σ. 316 Ματθ. 10, 7—8.

30) Ἔνθ' ἀν., σ. 90.

Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΤΗΣ ΑΣΣΙΖΗΣ

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν ὁ Φραγκίσκος ἐλθὼν εἰς Ἀσσίζην ἤρχισε τὸ κήρυγμά του. Οἱ συμπολῖταί του, οἱ ὁποῖοι ὑπῆρξαν μάρτυρες ὅλων τῶν γεγονότων τῆς ζωῆς του, δὲν συμπεριεφέρθησαν ψυχρῶς πρὸς αὐτόν. Ἐνεθυμοῦντο τὸ μικρὸν παιδίον τοῦ Μπερναρντόνε παῖζον εἰς τοὺς δρόμους, τὸν νεαρόν, τὸν μαχητήν, τὸν νέον ἱππότην, τὸν νέον ἐκεῖνον ὅστις ἐγκατέλειψε τὸν πατρικόν του οἶκον ἀποκηρύξας τὰ ἐπ' αὐτοῦ δίκαια τοῦ πατρός του, τὸν σκληρῶς ἐργαζόμενον ἐργάτην, τὸν ἐπαίτην τῶν λίθων καὶ τὸν ἀναστηλωτὴν τῶν ἠρειπωμένων ἐκκλησιῶν. Τώρα ὁ Φραγκίσκος ἐκήρυττε πρὸς αὐτοὺς κατὰ τὸν ἁπλούστερον τρόπον, ὁμιλῶν περὶ τῆς εἰρήνης, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς μετανοίας. Οἱ συμπολῖταί του ἤρχισαν νὰ δεικνύουν καὶ συμπάθειαν ἴσως πρὸς αὐτὸν τὸν νέον, τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ. Διότι αὐτὸς οὐδὲν ὑλικὸν διέθετεν. Οὐδενὸς πράγματος εἶχε τὴν ἀνάγκην καὶ ἦτο εὐτυχὴς ἕνεκα τούτου.

Πρῶτος, ὁ ὁποῖος τὸν ἠκολούθησε καὶ ἐδέχθη νὰ ἐκπληρώσῃ τὰ ἰδανικὰ τοῦ κηρύγματός του καὶ τοὺς σκοποὺς τῆς δράσεώς του ὑπῆρξεν ὁ εὐγενὴς τῆς Ἀσσίζης Βερνάρδος ντὰ Κουϊνταβάλλα. 31) Οὗτος ἐπώλησεν ἅπαντα τὰ ὑπάρχοντά του καὶ ἠκολούθησε τὸν Φραγκίσκον. Ἕτεροι ἀκολουθήσαντες αὐτὸν εἶναι ὁ Πέτρος Καττάνι, κανονικὸς τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ. 32) Ἐπίσης ὁ Ἐγίδιος, ὁ Σίλβεστρος, ὁ Λέων, ὁ Μασσαῖος καὶ ὁ Ἠλίας συγκαταριθμοῦνται μεταξὺ τῶν πρώτων μαθητῶν του. Ὁ Φραγκίσκος καὶ οἱ συνεργάται του συνήρχοντο εἰς τὸ παρεκκλήσιον τῆς Πορτσιουγκούλας, ὅπου ἀντήλλασσον σκέψεις, ἔθετον τὰ προβλήματά των καὶ ἤνοιγον τὰς καρδίας των πρὸς τὸν Φραγκίσκον. Ἅπαντες οὐδὲν διέθετον. Κατὰ τὴν ὁμόφωνον γνώμην ὅλων τῶν βιογράφων τοῦ Φραγκίσκου μόνον ὀλίγα χωρία τῆς Καινῆς Διαθήκης ἀπετέλουν τὰς βασικὰς διδασκαλίας, τὰς ὁποίας ὤφειλον νὰ ἀκολουθοῦν οἱ μαθηταί του. «Εἰ θέλεις τέλειος εἶναι, ὕπαγε πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα καὶ δὸς πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι». 33) «Μηδὲν αἴρετε εἰς τὴν ὁδόν, μήτε ῥάβδους μήτε πήραν μήτε ἄρτον μήτε ἀργύριον μήτε ἀνὰ δύο χιτῶνας ἔχειν». 34) Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθείτω μοι. Ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, εὑρήσει αὐτήν. Τί γὰρ ὠφε-

---

31) Mirror of Perfection, 107, ἔνθ' ἀν., σ. 282. **Bon., IIII, 3**, ἔνθ' ἀν., σ. 317.

32) The Catholic Encyclopedia, VI, 222. **Sabatier**, ἔνθ' ἀν., σ. 98.

33) Ματθ. 19, 2.

34) Λουκ. 9, 3.

λεῖται ἄνθρωπος ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; » 35) Ὁ **Sabatier** ἐκφράζων τὰς σκέψεις του ἐπὶ τῶν ὡς ἄνω χωρίων λέγει: «Τὰ χωρία ταῦτα οὐδόλως ἀπετέλουν τὸν ἐπίσημον Κανονισμὸν τοῦ Τάγματος,—ὁ ἀληθὴς Κανονισμὸς ἦτο αὐτὸς οὗτος ὁ Φραγκίσκος· ἀλλ' εἶχον τὸ μέγα προτέρημα νὰ εἶναι σύντομα, ἀπόλυτα, νὰ ὑπόσχωνται τὴν τελειότητα καὶ νὰ προέρχωνται ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου». 36)

Τὸ τάγμα, κατὰ τὴν περίοδον ταύτην, εὑρίσκετο εἰς τὴν καθαρωτέραν του μορφήν. Τὸ ἰδεῶδες τοῦ Φραγκίσκου ἐφηρμόζετο πλήρως. Τόσον ἐκεῖνος ὅσον καὶ οἱ μαθηταί του ἔστρεψαν τὴν προσοχήν των πρὸς ὁλόκληρον τὴν Οὐμβρίαν. Οἱ πτωχοί, οἱ ζῶντες εἰς Ἀσσίζην καὶ εἰς ὁλόκληρον τὴν Οὐμβρίαν εὐηγγελίζοντο ἀπο τοὺς μαθητὰς τοῦ νέου διδασκάλου. Οἱ μαθηταὶ τοῦ Φραγκίσκου οὐδὲν ἔφερον μεθ' ἑαυτῶν. Ἐκήρυττον τὴν μετάνοιαν, τὴν εἰρήνην τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἀγάπην. Ἐβοήθουν τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην βοηθείας. Ἐζήτουν ἐλεημοσύνην διὰ νὰ βοηθοῦν ἄλλους καὶ κατεκλίνοντο εἰς οἱονδήποτε μέρος, τὸ ὁποῖον εὕρισκον καθ' ὁδόν. Τώρα διέθετον ὡς κέντρον των, οὕτως εἰπεῖν, τὸ Ρίβο Τόρτο. 37) Μίαν ἡμέραν ἦλθεν ἐκεῖ εἷς βάναυσος ἀγρότης, ὁ ὁποῖος ἔρριψε τὸν ὄνον του ἐπ' αὐτῶν, τοὺς μετεχειρίσθη σκαιῶς καὶ τοὺς ἐξεδίωξεν ἐκεῖθεν.

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο συμπίπτει ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Φραγκίσκου εἰς Ρώμην, ὅστις ἦλθε μαζὺ μὲ μερικοὺς φίλους του καὶ ἐζήτησεν ἄδειαν ἀπὸ τὸν πάπαν Ἰννοκέντιον διὰ νὰ κηρύξῃ.

Ὁ Ἰννοκέντιος Γ΄ συνήθως παραβάλλεται πρὸς τὸν Ἱλδεβράνδον. Ἀμφότεροι ἦσαν ὑπέρμαχοι τοῦ πνεύματος τοῦ μεσαιωνικοῦ παπισμοῦ. Ἡ παπικὴ θεοκρατία ἦτο τὸ ἀνώτατον ἰδανικόν του. Ὁ Ἱλδεβράνδος ἀπέθανεν ἐν τῇ ἐξορίᾳ, ἐνῷ ὁ Ἰννοκέντιος ἐτελεύτησεν ἠρέμως. Οἱ χρόνοι τοῦ Ἰννοκεντίου ἀποτελοῦν τὴν χρυσῆν ἐποχὴν τοῦ μεσαιωνικοῦ παπισμοῦ καὶ μίαν ἀπὸ τὰς σπουδαιοτέρας περιόδους εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ΡΚαθολικῆς Ἐκκλησίας. 38) Οὗτος ἐκάλεσε τὴν Δ΄ ἐν Λατερανῷ Σύνοδον τὸ 1215, ἥτις ὠργάνωσε τὴν Ἱερὰν Ἐξέτασιν καὶ καθώρισε τὴν Μετουσίωσιν ὡς δόγμα. Ἐκήρυξεν ἐπίσης καὶ τὴν Δ΄ Σταυροφορίαν. Ἀπὸ τῆς ἄλλης ὅμως πλευρᾶς τὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα δὲν ἐνεφάνιζον καλὴν ὄψιν λόγῳ τῶν διαφόρων κατὰ τῆς παπικῆς κυριαρχίας κινημάτων. Τοιαῦτα κινήματα ἦσαν τῶν Καθαρῶν, τῶν Βαλδενσίων καὶ ἔν τινι μέτρῳ τῶν ὀπαδῶν Ἰωακεὶμ τῆς Φλώρας. Οἱ Καθαροὶ ἀπετέλουν ἓν εἶδος τῶν ἀρχαίων Παυλικιανῶν ἢ τῶν Βογομίλων

35) Ματθ. 16, 24—6.

36) **Sabatier,** ἔνθ' ἀν., σ. 99.

37) **Mirror of Perfection,** 36, ἔνθ' ἀν., σ. 214 **Sabatier,** αὐτ., σ. 102.

38) **Schaff,** ἔνθ' ἀν., σ. 152.

τῆς Βουλγαρίας. Ἐτόνιζον τὴν αὐστηρὰν διαρχίαν μεταξὺ Θεοῦ καὶ Δημιουργοῦ, πνεύματος καὶ ὕλης, αὐτῶν καὶ τῶν ἄλλων Χριστιανῶν. Ἀπέβλεπον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ρώμης ὡς τὴν γυναῖκα τῆς Ἀποκαλύψεως καὶ τὸν πάπαν ὡς ἀντίχριστον. Οἱ Βαλδένσιοι ἦσαν ὀπαδοὶ τοῦ Βάλδου, ὅστις ἦτο ὑπέρμαχος τῆς ἀποστολικῆς πτωχείας καὶ ἐκάλουν ἑαυτοὺς «Πτωχοὺς τῷ πνεύματι». Εἶχον ἀποκοπῇ τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας τὸ 1184 ὑπὸ τοῦ Πάπα Λουκίου Γ'. Ὁ Ἰωακεὶμ τῆς Φλώρας ἦτο ὁ προφήτης τοῦ μοναχισμοῦ ἐν τῇ νοτίῳ Εὐρώπῃ. Δὲν ἦτο εἷς σχισματικὸς ἢ μεταρρυθμιστής, ἀλλ' ἄνθρωπος βαθείας πίστεως, προσπαθῶν νὰ βελτιώσῃ τὴν ἠθικὴν ζωὴν τοῦ κλήρου καὶ νὰ δώσῃ νέον πνεῦμα εἰς τὴν ΡΚαθολικὴν Ἐκκλησίαν.

Εἰς μίαν τοιαύτην ἐποχὴν διὰ τὴν ΡΚαθολικὴν Ἐκκλησίαν ὁ Φραγκίσκος ἐνεφανίσθη πρὸ τοῦ Ἰννοκεντίου. Διεσώθησαν ἀρκεταὶ λεπτομέρειαι ἐκ τῆς συναντήσεως ταύτης. Ὁ Φραγκίσκος μετὰ τῶν φίλων του συνήντησαν ἐν Ρώμῃ τὸν ἐπίσκοπον τῆς Ἀσσίζης ὅστις ἐξεδήλωσε τὴν πρόθεσιν νὰ τοὺς βοηθήσῃ. Ὅταν ὁ Φραγκίσκος ἐνεφανίσθη πρὸ τοῦ πάπα καὶ τῶν καρδιναλίων δὲν ἐπέτυχεν ἀμέσως τοῦ ποθουμένου. Ὁ Ἰωάννης τοῦ Ἁγίου Παύλου, ἐπίσκοπος Σαβίνης, τοὺς ὑπεστήριξεν εἰς τὰς προσπαθείας των καὶ ἐν τέλει ὁ Ἰννοκέντιος ἐπεκύρωσε τὸ Καταστατικόν των καὶ ἔδωκε τὴν ἄδειαν «νὰ κηρύττουν μετάνοιαν καὶ ὅλοι οἱ λαϊκοὶ Ἀδελφοί, οἵτινες ἠκολούθησαν τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ νὰ φέρουν ἐπὶ κεφαλῆς τὸ στενὸν κάλυμμα, οὕτως ὥστε νὰ δύνανται νὰ κηρύττουν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἄνευ ἐμποδίου τινός». 39)

Ὁ Ἰννοκέντιος ἀσφαλῶς θὰ ἔλαβε τὴν ἀπόφασίν του κατόπιν σοβαρᾶς σκέψεως. Ἡ δημιουργία νέων ταγμάτων δὲν ἦτο πρᾶξις φρόνιμος διὰ τὸν πάπαν, ἀλλ' εἰς τὴν κίνησιν τοῦ Φραγκίσκου ὁ Ἰννοκέντιος ἐνεῖδε τὰ ἁγνὰ στοιχεῖα τοῦ Εὐαγγελίου, τὴν ἀγάπην καὶ ὑπακοὴν αὐτοῦ πρὸς τὴν παπικὴν ἕδραν καὶ τὸν μελλοντικὸν πολέμιον τῶν αἱρετικῶν, μολονότι ὁ Φραγκίσκος οὐδέποτε ἐν τῇ ζωῇ ὢν ἐφήρμοσεν ἀπανθρώπους μεθόδους κατ' αὐτῶν. Ἐν τῷ μέλλοντι οἱ Φραγκισκανοὶ λαμβάνουν μέρος καὶ ὑπηρετοῦν τὴν Ἱερὰν Ἐξέτασιν.

Ὁ Sabatier εἰς τὴν ἄδειαν ταύτην τοῦ πάπα ἀνευρίσκει τὴν πρώτην ὑποταγὴν τοῦ Φραγκίσκου καὶ τοῦ ἰδεώδους αὐτοῦ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν. «Τὸ δημιούργημα τὸ τόσον βαθέως λαϊκοῦ χαρακτῆρος τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου ἐγένετο καλῶς ἢ κακῶς ἓν ἵδρυμα ἐκκλησιαστικόν. Τοῦτο θὰ ἐξεφολλίζετο ἐντὸς ὀλίγου εἰς ἓν ἵδρυμα κληρικόν». 40) Κατόπιν τούτου ὁ Φραγκίσκος ὁμοῦ μετὰ τῶν φίλων του ἀφῆκε τὴν Ρώμην καὶ διὰ μέσου τῆς Ἰταλίας ἐπέστρεψεν εἰς Ρίβο Τόρτο. Δυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν μὲ ποῖον ζῆλον καὶ ὁποίαν θέρμην καρδίας θὰ ἐκήρυττον οὕτω διερχόμενοι διὰ τῶν χωρίων τὴν χαρμόσυνον αὐτῶν ἀγ-

39) Bon., III, 10, ἔνθ' ἀν., σ. 321.

40) Ἔνθ' ἀν., σ. 130.

γελίαν. Δυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν τὴν χαρὰν αὐτῶν λόγῳ τῆς πίστεώς των πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ τῆς βοηθείας, τὴν ὁποίαν παρεῖχον πρὸς τοὺς μικρούς, τοὺς πτωχοὺς καὶ τοὺς λησμονημένους. Ἠναγκάσθησαν νὰ ἐγκαταλείψουν τὸ Ρίβο Τόρτο. Οἱ Βενεδικτῖνοι τοῦ ὄρους Σεμπάτζιο ἔδωκαν εἰς αὐτοὺς πρὸς χρῆσιν τὸ παρεκκλήσιον τῆς Ἁγίας Μαρίας Πορτσιονκούλας (1211). Οἱ Φραγκισκανοὶ πέριξ τοῦ παρεκκλησίου ἔκτισαν καλύβας καὶ ὀλίγον κατ᾽ ὀλίγον διωργανώθησαν εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος.

Ὁ Φραγκίσκος ἡμέραν τινὰ ἐζήτησε τὴν ἄδειαν τοῦ ἐπισκόπου διὰ νὰ ὁμιλήσῃ εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ναόν, τὴν ὁποίαν καὶ ἔλαβεν. Οὕτω ἐχρησιμοποίησε τὸν ἄμβωνα τοῦ ναοῦ τούτου καὶ ἄλλων ἐκκλησιῶν διὰ νὰ μεταδίδῃ τὸ ἀδελφικόν του μήνυμα εἰς τὴν Ἀσσίζην καὶ ἀλλαχοῦ. Τὸ τάγμα του καθημερινῶς ἀνεπτύσσετο. Ἐξηκολούθει νὰ τηρῇ τὴν αὐστηρὰν πτωχείαν δι᾽ ὅσους ἤθελον νὰ τὸν ἀκολουθήσουν. Μίαν πτωχείαν οὐχὶ ὡς βάρος δυσβάστακτον, ἀλλ᾽ ὡς μίαν κατάστασιν χαρᾶς καὶ ἐλευθερίας ἐξ ὅλων τῶν ἀνθρωπίνων δεσμεύσεων. Δὲν ἐπεθύμει νὰ κάμῃ τοὺς πάντας, ἄνδρας καὶ γυναῖκας, ἀκολούθους τῶν ἰδεωδῶν του. Ἤθελεν ὀλίγους ἀλλ᾽ ἐκλεκτοὺς πέριξ αὐτοῦ, ἱκανοὺς νὰ μεταφέρουν τὸ μήνυμα τῆς εἰρήνης καὶ τῆς συγγνώμης πρὸς τὸν λαόν του. Ὡς ἀρχὴν εἶχε τὴν καλυτέρευσιν τῶν ὅρων διαβιώσεως, τὴν ἐφαρμογὴν μιᾶς Χριστοκεντρικῆς ζωῆς. Οἱ ἀκόλουθοί του, οἱ ἐφαρμόζοντες τὴν αὐστηρὰν πτωχείαν, ὤφειλον κατὰ πρῶτον νὰ μάθουν μίαν ἐργασίαν καὶ νὰ βοηθοῦν τοὺς ἄλλους. Ἡ ἐπαιτεία ἀπετέλει μίαν ἐξαίρεσιν. Ἐπετρέπετο μόνον ὅταν ἀπέβλεπεν εἰς ἓν ἔργον ἀγαθόν. 41)

Ὁ Φραγκίσκος ἡμέραν τινὰ ἐκήρυττεν εἰς μίαν ἐκκλησίαν τῆς Ἀσσίζης περὶ τῆς ματαιότητος τῶν κοσμικῶν πραγμάτων. Μία νέα κόρη 18 ἐτῶν τόσον ἐπηρεάσθη ἀπὸ τὸ κήρυγμά του ὥστε ἀπεφάσισε νὰ γίνῃ ὀπαδός του. Ἡ νεαρὰ κόρη ἐπέπρωτο νὰ γίνῃ ἐν τῷ μέλλοντι ἡ Ἁγία Κλάρα τῆς Ρ.Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Ἐγεννήθη αὕτη ἐν Ἀσσίζῃ τὴν 16ην Ἰουλίου 1194. Εἶχεν ἀναπτυχθῇ καὶ ἦτο ἑτοίμη διὰ νὰ τελέσῃ τοὺς γάμους της, ἀλλ᾽ ἡ ἐσωτερική της ἀλλαγὴ ἔλαβε χώραν ἀκριβῶς ὅτε θὰ ἐπραγματοποιεῖτο τὸ σχέδιόν της ἐκεῖνο. Τὴν νύκτα τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων, 18 Μαΐου 1212, ἦλθεν εἰς τὴν Πορτσιονκούλαν καὶ ἐτέλεσε τοὺς τρεῖς ὅρκους διὰ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν μοναστικὸν βίον. Ὁ Φραγκίσκος τὴν ἐβοήθησε νὰ παραμείνῃ προσωρινῶς εἰς τὴν μονὴν τοῦ Ἁγίου Παύλου. Ἡ ἀδελφή της Ἁγνὴ συντόμως τὴν ἠκολούθησεν. Ὁ πατήρ των ὅμως ἦτο πλήρης ὀργῆς, μὴ δυνάμενος νὰ πράξῃ τι διὰ τὰς θυγατέρας του. Ὁ Φραγκίσκος μετ᾽ ὀλιγόχρονον ἀναμονὴν ἔφερε τὰς δύο ἀδελφὰς νὰ παραμένουν εἰς τὸν Ἅγιον Δαμιανὸν καὶ τοιουτοτρόπως ἡ ἀδελφότης τῶν Κλαριστῶν ἔλαβε τὴν διοργάνωσίν της. Ἡ Κλάρα δὲν ἵδρυσε νέον τάγμα, ἀλλ᾽ ἀπεδέχθη τοὺς ἰδίους ὅρους καὶ ἐφήρμοζε τὰς αὐτὰς ἀρχὰς τῆς πτωχείας τῶν Φραγκισκανῶν. Ἐν τῇ πραγματικότητι ἡ μοναστική της ἀδελφότης οὐδὲν ἄλλο ἦτο ἢ μία βοηθητικὴ ἀ-

41) Booth, ἔνθ᾽ ἀν.

δελφότης ἐν συναρτήσει τελοῦσα πρὸς τὸ Πρῶτον Τάγμα τῶν Μικρῶν Ἀδελφῶν. Συνήθως καλεῖται Δεύτερον Τάγμα. Ἡ Κλάρα ἐκράτησεν ὅσον ἠδύνατο τὰ ἁγνὰ ἰδεώδη τοῦ Φραγκίσκου περὶ τῆς πτωχείας, ἀλλ' ἡ Ἐκκλησία ἦτο ἐναντίον της καὶ ἀργότερον ἐξηνάγκασε τὸ τάγμα της νὰ ἀποδεχθῇ τοὺς αὐτοὺς πρὸς τὰ ἄλλα γυναικεῖα τάγματα ὅρους.

Διὰ βίου συνεδέετο μετὰ τοῦ Φραγκίσκου. Ἦτο ἡ βοηθὸς καὶ συνεργάτις του. Τὸν ἐθαύμαζε μὲ μίαν ὑψηλὴν κατανόησιν τῆς κλήσεώς της καὶ τοῦ ἰδεώδους αὐτοῦ.

«Ἀλλὰ συνήθως ὁ Ἅγιος Δαμιανὸς εἶναι ὁ τόπος, ὅπου ὁ Ἅγιος Φραγκίσκος εὑρίσκει τὸν ἴδιον ἑαυτόν του· εἶναι ὁ τόπος, ἔνθα ἡ Κλάρα, κάτω ἀπὸ τὴν σκιὰν τῶν ἐλαιῶν, ἐνδιεφέρετο δι' αὐτόν, ὁ τόπος, ὅπου συνέθεσε τὸ ὡραιότερον τῶν ἔργων του, αὐτὸ ἐν τῷ ὁποίῳ ὁ Ἐρνέστος Ρενὰν ἐχαιρέτησε τὴν τελειοτέραν ἔκφρασιν τοῦ συγχρόνου θρησκευτικοῦ συναισθήματος». 42)

Συνεχίζεται

42) Sabatier, ἔνθ' ἀν., σελ. 210—1.

† ΜΙΛΗΤΟΥ ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΥ
ΑΡΧΕΙΟΦΥΛΑΚΟΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ

ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ (*)

ΤΟΜΟΣ Γ'.

«ΤΜΗΜΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ Ι. ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΧΑΛΚΗΣ».

10) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ Ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀντωνίου τοῦ Μεγάλου. Ζήτει εἰς τὸ βιβλίον τοῦ Ἁγίου Ἐφραίμ, εἰς τὸ τέλος τοῦ βιβλίου». 108)

11) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου Ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας».
Ἀρχ. : «Ἄλλοι μὲν ἄλλα τῶν μακαρίων ἀνδρῶν ὑπομνήματα...».

12) «Βίος τοῦ Ὁσίου καὶ Θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Εὐθυμίου». 109)

13) «Ὑπόμνημα εἰς τὸν Ἅγιον Ἀπόστολον Τιμόθεον».
Ἀρχ. : «Τιμόθεον τὸν μέγαν ἤνεγκεν μὲν ἡ λϋκαόνων....» 110)

---

*) Συνέχεια ἐκ τῆς 378 σελ. τοῦ ἔτους ΛΔ'. 1959.

108) Ὁ λόγος οὗτος εὕρηται εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμ. 44 Χειρόγραφον τῆς Ἰ. Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης : «Τοῦ ἐν ἁγ. Πατρὸς ἡμῶν Ἐφραὶμ τοῦ Σύρου Λόγοι».

109) Περὶ τοῦ βίου τοῦ Ἁγίου Εὐθυμίου : ἐν τοῖς Χειρογράφοις Παναγίας Καμαριωτίσσης ὑπ' ἀριθμ. 17 (φ. 134 β—187 α), ὑπ' ἀριθμ. 18 (φ. 103 β—149), Ἁγίας Τριάδος Χάλκης ὑπ' ἀριθμ. 90 καὶ 93.

Περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ : Σιναϊτικὸς μεμβρ. κῶδιξ ἀριθμ. 524 (φ. 92 α —134 α)— Ἑλλην. Πατρ. Migne, τόμ. 146, στήλ. 1248 ἑξ. —Χρ. Παπαδοπούλου (Ἀρχιεπισκ.) Ἱστορία Ἐκκλ. Ἱεροσολύμων 1910, σελ. 152 ἑξ.— R. Génier : Vie de Saint Euthyme le grand (377—474), Les moines et l'Eglise en Palestine du V siècle Paris 1909 —Delehaye, Synaxarium Ecclesiae Constantinopolitanae p. 405 ἑξ. — S. Vailhé, S. Euthyme le grande, moine de Palestine, ἐν «Revue de l'Orient Chrétien (II. serie) 1907, κ. ἄ.

110) Καὶ χειρ. 17 (φ. 208—213) καὶ 18 (φ. 150—154) Παναγίας Καμαριωτίσσης.

14) «Μαρτύριον Ἀναστασίου τοῦ Πέρσου».
Ἀρχ. : «Τῆς μεγάλης πόλεως τῶν Ἱεροσολύμων ὑπὸ τῶν Περσῶν βασιλέως ἀλούσης...» 111)

15) «Βίος καὶ μαρτύριον τοῦ Ἁγίου Κλήμεντος Ἐπισκόπου Ἀγκύρας».
Ἀρχ. : «Μετὰ διακοσιοστὸν καὶ πεντηκοστὸν ἔτος τῆς τοῦ Κυρίου ἡμῶν......» 112)

16) «Βίος τῆς Ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Ξένης»,
Ἀρχ. : «Ὁ καινὸς καὶ ξένος τῆς θαυμασίας ἀληθῶς ξένης..» 113)

17) «Βίος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου Ἐπισκόπου Ναζιανζοῦ».
Ἀρχ. : «Συγκαλεῖ μὲν ἡμᾶς, ὦ ἄνδρες Γρηγόριος......»

18) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ Ὁσίου Ξενοφῶντος καὶ τῆς συμβίας καὶ τῶν τέκνων αὐτοῦ». 114)
Ἀρχ. : «Ξενοφῶν ὁ θαυμάσιος...»

19) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ Ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἐφραὶμ τοῦ Σύρου».
Ἀρχ. : «Ἐφραὶμ ὁ θαυμάσιος......» 115)

20) «Μαρτύριον τῶν Ἁγίων καὶ Θαυματουργῶν Ἀναργύρων Κύρου καὶ Ἰωάννου».
Ἀρχ. «Κύριος ὁ περιφανὴς τῶν μαρτύρων ἀστήρ......» 116)

Ἐν τέλει τοῦ Κώδικος δι' ἄλλης χειρός :

«† Τὸ παρὸν βιβλίον ἐγράφη διὰ συνδρομῆς καὶ ἐξόδου τε καὶ κόπου, τοῦ ὁσιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις καὶ πνευματικοῦ πατρὸς

111) Καὶ Χειρ. 18 (φ. 154 β—167 α) Παναγ. Καμαριωτίσσης.

112) Καὶ Χειρ. 18 (φ. 168—169) Παναγ. Καμαριωτίσσης.

113) Καὶ Χειρ. 18 (φ. 197—204 β) Παναγ. Καμαριωτίσσης.

114) Βλ. Χειρόγρ. Παναγίας Καμαριωτίσσης 18, (223—234 β).

115) Χειρογρ. Παναγίας Καμαριωτίσσης 18 (241—247) Ἱ. Θεολογ. Σχολῆς Χάλκης 44 «Λόγος Ἐφραὶμ τοῦ Σύρου».

116) Βλ. Χειρόγρ. Παν. Καμαριωτίσσης 17 (φ. 262 β—269 α).

κὺρ κλήμη, τοῦ καθεζομένου ἐν τῇ σκήτει τῆς Λαύρας ἐν τῷ ἁγίῳ Ὄρει τοῦ Ἄθω καὶ προσηλώνεται ὑπ' αὐτοῦ ἐν τῇ σεβασμίᾳ μονῇ τῆς Ἁγίας Τριάδος ἐν τῷ ὄρει Ὀλύμπου εἰς μνημόσυνον αὐτοῦ αἰώνιον:†».

(35) ΑΡΙΘΜ. 39.

Ὀνομασία

Πανηγυρικὸν Φεβρουαρίου Μαρτίου καὶ Ἀπριλίου

Ἐποχή

ΙΣΤ'. αἰῶνος.

Χαρακτηρισμοί

Χάρτ. 0,32Χ0,21. φ. 304. Σελίδες δίστηλοι. Στίχοι σελ. 25—28. Στάχωσις ἀρκούντως καλή. Διατήρησις ἀρίστη. Τὰ ἀρχικὰ τῶν βίων κεφαλαῖα γράμματα καλῶς ἐσχεδιασμένα. Διήρηται εἰς ὀκτάδια τριάκοντα ἐννέα ἀπὸ τοῦ 6—μ'. σεσημασμένα ἔν τε τῇ ἀρχῇ καὶ τῷ τέλει τοῦ ὀκταδίου κάτωθεν, ὧν τὸ μὲν 6'. δίφυλλον, τὸ η' τετράφυλλον, τὸ ι καὶ κζ'. ἑπτάφυλλα, τὸ ιε'. κθ', καὶ λθ'. ἑξάφυλλα καὶ τὸ κα' καὶ μ ἐννεάφυλλα.

Κῶδιξ ἄναρχος. Τὸ σωζόμενον ἄρχεται τῶν λέξεων «ναῶν καθαίρεσιν ἐπιτρέποντα......».

Περιεχόμενον

1) (φ. 1—10 6) : «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Παρθενίου Ἐπισκόπου Λαμψάκου» ἀρχόμενος τῶν λέξεων, ἀφ' ὧν καὶ τὸ Χειρόγραφον.

2) (φ. 11—22 6) : «Μαρτύριον τοῦ Ἁγίου καὶ ἐνδόξου Μεγαλομάρ-

τυρος Θεοδώρου τοῦ στρατηλάτου». 117)

Ἀρχ. : Λικιννίῳ τῷ βασιλεῖ πολλῇ κεχρημένῳ τῇ περὶ τὰ εἴδωλα

3) (φ. 23 α—32 α) : «Μαρτύριον τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Νικηφόρου».

Ἀρχ. : «Οὐδὲν ἔοικεν ἀγάπης εἶναι μακαριώτερον, ὥσπερ οὖν καὶ μίσους, οὐδὲν τῶν πάντων ὀλεθριώτερον......».

4) (φ. 32 α—45 β) : «Μαρτύριον τοῦ Ἁγίου καὶ ἐνδόξου Μεγαλομάρτυρος καὶ θαυματουργοῦ Χαραλάμπους».

Ἀρχ. : «Βασιλεύοντος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, πᾶσα δαι-

---

117) Ἐν τῷ Ἁγιολογίῳ τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας ἀναγράφονται φέροντες τὸ ὄνομα Θ ε ό δ ω ρ ο ς οἱ ἑξῆς :

1) Ὁ ἐν Πέργῃ, ὁ ἐπὶ βασιλείας Ἀντωνίνου (138—161) ἢ τοῦ Ἡλιογαβάλου (218—222), κατὰ τὸ ρωμαϊκὸν Μαρτυρολόγιον, ἐν Πέργῃ τῆς Παμφυλίας ὑποστὰς μαρτυρικὸν θάνατον. Ἡ μνήμη αὐτοῦ τῇ 19ῃ Ἀπριλίου.

2) Ὁ ἐπὶ Ἡλιογαβάλου τῷ 218 μετὰ Μελετίου τοῦ στρατηλάτου καὶ πλείστων ἄλλων Χριστιανῶν μαρτυρήσας καὶ συνεορταζόμενος μετ' αὐτῶν τὴν 24ην Μαΐου.

3) Ὁ ἐπὶ Δεκίου (249—251) ἐν Ἀφρικῇ μετὰ Τερεντίου καὶ ἄλλων 40 Χριστιανῶν ὑποστὰς μαρτυρικὸν θάνατον καὶ συνεορταζόμενος μετ' αὐτῶν τὴν 10ην Ἀπριλίου.

4) Ὁ «μετὰ Κεντυρίωνος, Ἀμμιανοῦ καὶ Ἰουλιανοῦ» ἐπὶ Μαξιμιανοῦ τῷ 288 μαρτυρήσας. Ἡ μνήμη αὐτῶν τῇ 4ῃ Σεπτεμβρίου.

5) Ὁ Τήρων, ἤτοι νεοσύλλεκτος στρατιώτης, ἐξ Ἀμασείας Πόντου. Ἐπὶ Γαλεριανοῦ τῷ 305 εἰς τὸν στρατὸν καταταχθεὶς καὶ ὁμολογήσας τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν ὑφίσταται μαρτυρικὸν θάνατον. Ἡ μνήμη αὐτοῦ τῇ 17ῃ Φεβρουαρίου. (Μαρτύριον αὐτοῦ βλ. Χειρογρ. Ἱ. Θεολ. Σχολῆς Χάλκης, ἀρ. 39, (φ. 79—90)).

6) Ὁ ἐν Κυρήνῃ τῆς Ἀφρικῆς τῷ 299 μαρτυρήσας. Ἦτο Ἐπίσκοπος. Μετ' αὐτοῦ συνεμαρτύρησαν καὶ τρεῖς γυναῖκες, Λουκία, Ἀρόα καὶ Κυπρίλλα καὶ ὁ βουλευτὴς Κυρήνης Λυύκιος. Ἡ μνήμη αὐτῶν τῇ 4ῃ Ἰουλίου.

7) Ὁ Σ τ ρ α τ η λ ά τ η ς. Ἔζη ἐν τῇ τοῦ Πόντου Ἡρακλείᾳ ἐπὶ

μονικὴ λατρεία πέπαυται. Καὶ πᾶσα εἰδωλικὴ τυραννὶς κατεπάτηται..................».

5) (φ. 46—53 β): «Μαρτύριον τοῦ Ἁγίου Ἱερομάρτυρος Βλασίου».

Ἀρχ.: «Βλάσιος ὁ Μάρτυς»......».

6) (φ. 54—60 α): «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου Ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὸν ἅγιον μελέτιον ἐπίσκοπον ἀντιοχείας καὶ εἰς τὴν σπουδὴν τῶν συνελθόντων». Τὸ φύλλον 60 α ἐσχισμένον.

Ἀρχ.: «Πανταχοῦ τῆς ἱερᾶς ταύτης ἀγέλης περιφέρων τοὺς ὀφθαλμούς».

7) (φ. 61—78 β): «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Μαρτινιανοῦ».

Λικινίου (308—323) κατέχων ἀνώτερον βαθμὸν ἐν τῷ στρατῷ τῆς Ἀνατολῆς. Ὑπέστη μαρτυρικὸν θάνατον· Τὸ λείψανον αὐτοῦ μετακομισθὲν εἰς τὴν ἰδιαιτέραν του πατρίδα Εὐχάϊτα (σήμερον Αβκάτ), τῷ 1256 μετεκομίσθη ἐκεῖθεν εἰς τὴν Πόλιν μας ταύτην, ἐξ αὐτῆς δ' ὁ Ἰωάννης Καντακουζηνὸς τῷ 1347 ἀπέστειλε μέρος πρὸς τὸν βασιλέα τῶν Ρώσσων Συμεών· Ἡ μνήμη αὐτοῦ τῇ 8ῃ Φεβρουαρίου.

8) Ὁ ἐν Ἀντιοχείᾳ μαρτυρήσας τῷ 361 ἐπὶ Ἰουλιανοῦ τοῦ Παραβάτου. Ἡ μνήμη του τῇ 24ῃ Νοεμβρίου.

9) Ὁ Ἐπίσκοπος, ὁ ἐπὶ Ἰουλιανοῦ τοῦ Παραβάτου μετὰ τοῦ Ἐπισκόπου Τιμοθέου μαρτυρήσας τῷ 361.

10) Ὁ Ἱερεύς, ὁ μετὰ τῶν ἀνωτέρω Ἐπισκόπων μαρτυρήσας καὶ συνεορταζόμενος μετ' αὐτῶν τῇ 28ῃ Νοεμβρίου.

11) Ὁ Ἡγιασμένος. Ἐπὶ Μ. Κωνσταντίνου ἐν Θηβαΐδι τῆς Αἰγύπτου ἐγένετο μαθητὴς καὶ «ὁμόσκηνος Παχωμίῳ τῷ θείῳ», ἠξιώθη δὲ τῆς τῆς ἐπωνυμίας τοῦ Ἡγιασμένου· Ἀπέθανε τῷ 367, ἐν ἡλικίᾳ 34 ἐτῶν· Ἡ μνήμη του ἐν τῷ Μηναίῳ τῆς 16ης Μαΐου μετὰ βιογραφίας καὶ ἰδιαιτέρας ἀκολουθίας, ἧς τὸν κανόνα ἐποίησεν ὁ Θεοφάνης, φέροντα τὴν ὡραίαν ἀκροστιχίδα: «ὑμνῶ Θεοῦ σε δῶρον ἡγιασμένον».

12) Ὁ μετὰ Μεδίμνου Οὐρβανοῦ καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς ὀγδοήκοντα Ἱερέ-

Ἀρχ. : «Ὃν τρόπον αἱ τῶν προλαβόντων νόσοι σωματικοί.....».

8) (φ. 79—90) : «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Θεοδώρου τοῦ Τύρωνος».

Ἀρχ. : «Μαξιμιανῷ καὶ Μαξιμίνῳ τοῖς βασιλεῦσι..........».

9) (φ. 90—106 β) : «Μαρτύριον τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων τοῦ Χριστοῦ τεσσαράκοντα δύο μαρτύρων».

Ἀρχ. : «Φαιδρὰ μὲν τῆς παρούσης πανηγύρεως ἡ ὑπόθεσις...».

ων καὶ Διακόνων μαρτυρήσας ἐπὶ Οὐάλεντος (364—378). Ἡ μνήμη αὐτῶν τῇ 5ῃ Σεπτεμβρίου.

13) Ὁ Συκεώτης. Ἐν χωρίῳ τῆς Γαλατίας Συκεῷ γεννηθεὶς κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἰουστινιανοῦ Α΄. (527—565), ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας εἰσῆλθεν εἰς τὰς τάξεις τοῦ Ἱ. Κλήρου καὶ ἐγένετο Ἀρχιεπίσκοπος Ἀναστασιουπόλεως. Ἡ μνήμη αὐτοῦ τῇ 22α Ἀπριλίου.

14) Ὁ μαθητὴς Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ, συνεορταζόμενος μετ᾽ αὐτοῦ τὴν 20ὴν Σεπτεμβρίου.

15) Θεόδωρος ὁ Α΄. Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως (676—678. 683—686;) διάδοχος τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντίνου τοῦ Α΄.). Διετέλεσε Σκευοφύλαξ τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας Ναοῦ, ἔχων τὸ ὀφφίκιον τοῦ Ἄρχοντος τῶν Μοναστηρίων.

16) Ὁ Στουδίτης (759)—826), ὅστις ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν τῷ 826. Τὸ λείψανον αὐτοῦ ταφὲν ἐν τῇ νήσῳ Πριγκήπῳ ἀνεκομίσθη ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Μεθοδίου τοῦ Α΄. (842—846) τῷ 844 ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ τοῦ Στουδίου. Ἡ μνήμη αὐτοῦ τῇ 11ῃ Νοεμβρίου. Βλ. : «Βίος καὶ πολιτεία Θεοδώρου Στουδίτου». Χειρόγρ. Παναγίας Καμαριωτίσσης, Ἀρ. 1 (φ. 250 α—278 α).

17) Ὁ Ὁμολογητὴς Ἐπίσκοπος Ἀγκύρας, ἑορταζόμενος τῇ 3ῃ Νοεμβρ.

18) Ὁ Ἐδέσσης ὁ καὶ ὁ Σαββαΐτης λεγόμενος. Ἡ μνήμη αὐτοῦ τὴν 19ην Ἰουλίου.

19) Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλεξανδρείας. Ἡ μνήμη αὐτοῦ τῇ 3ῃ Δεκεμβρίου.

20) Ὁ «διὰ τὸν Χριστὸν Σαλὸς» ἑορταζόμενος τῇ 25ῃ Φεβρουαρίου.

21) Ὁ Τριχινᾶς. Ἡ μνήμη αὐτοῦ τῇ 20ῇ Ἀπριλίου.

22) Ὁ μετὰ Παυσιλυπίου μαρτυρήσας καὶ συνεορταζόμενος μετ᾽ αὐτοῦ τῇ 15ῃ Ἀπριλίου.

23) Ὁ ἐν Ἀμορίῳ μαρτυρήσας καὶ ἑορταζόμενος τῇ 6ῃ Μαρτίου.

10) (φ. 107—113 β) : «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Θεοφυλάκτου, ἀρχιεπισκόπου Νικομηδείας».

Ἀρχ. : «Ἄλλοις μεν, ἄλλαι βίων αἱρέσεις καὶ δόξαι καὶ πράγματα.....................».

11) (φ. 113 β—122 β) : «Μαρτύριον τῶν ἁγίων τεσσαράκοντα μεγάλων μαρτύρων». 118)

Ἀρχ. : «Εἶχε μὲν τὰ Ρωμαίων σκῆπτρα Λικίνιος ὁ βασιλεύς...».

12) (φ. 122 β—129 β) : «Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, λόγος εἰς τοὺς ἁγίους τεσσαράκοντα μάρτυρας».

Ἀρχ. : «Μαρτύρων μνήμης, τὶς ἂν γένοιτο κόρος........».

13) (φ. 129 β—137 β) : «Γρηγορίου ἐπισκόπου νύσσης, ἐγκώμιον εἰς τοὺς ἁγίους τεσσαράκοντα μάρτυρας».

---

24) Ὁ Γραπτὸς (Β΄ ἥμισυ τοῦ Η΄ αἰῶνος). Ἑορτάζεται τῇ 27ῃ Δεκεμβρίου).

25) Ὁ μετὰ τοῦ Γεωργίου ἄγνωστον ποῦ καὶ πότε μαρτυρήσας καὶ συνεορταζόμενος μετ' αὐτοῦ τὴν 21ην Ἰουλίου.

26) Ὁ Μάρτυς «ξίφει τελειωθείς». Ἡ μνήμη αὐτοῦ τῇ 1ῃ Αὐγούστου καὶ

27) Ὁ Ἅγιος, ὁ μετὰ τοῦ Στεφάνου τοῦ ἐν Πλακιδιαναῖς καὶ Ἀγαπίου συνεορταζόμενος τὴν 11ην Ἰανουαρίου κ. ἄ.

Ἐν τῷ νέῳ δὲ Μαρτυρολογίῳ τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, φέρουσι τὸ ὄνομα Θεόδωρος καὶ οἱ ἑξῆς :

α) Ὁ Μυτιληναῖος. Ἡ μνήμη αὐτοῦ ἑορτάζεται τὴν 30ὴν Ἰανουαρ.

β) Ὁ Βυζαντιεὺς ἐκ Νεοχωρίου τοῦ Βοσπόρου. Ἡ μνήμη αὐτοῦ τὴν 17ην Φεβρουαρίου.

γ) Ὁ Νεομάρτυς. Ἡ μνήμη αὐτοῦ τῇ 8ῃ Ἰουνίου κ. ἄλ.

118) Μαρτύριον τούτων βλ. σὺν ἄλλοις καὶ ἐν Χειρογρ. ἀρ. 62 (φ. 181—185) Παναγίας Καμαριωτίσσης καὶ ἀρ. 101 Ἁγίας Τριάδος Χάλκης. Ἀκολουθία αὐτῶν, αὐτόθι ἀριθμ. 35 (φ. 1—17 β). Λαμπρὰν μελέτην περὶ τῶν Τεσσαράκοντα Μαρτύρων βλ. «Πρεσβ. Ἰωάννου Σπ. Ράμφου. Π. Θ. Ἁγιολογικὰ Μελετήματα, Β΄, Ἀθῆναι 1948, σελ. 27—43 ἔνθα καὶ ἡ «Διαθήκη τῶν Ἁγίων ἐνδόξων τοῦ Χριστοῦ Τεσσαράκοντα Μαρτύρων τῶν ἐν Σεβαστείᾳ τελειωθέντων».

Ἀρχ. : «Χθὲς οἱ μάρτυρες πρὸς ἑαυτοὺς τὸν λαὸν ἐκάλουν....».

14) (φ. 138—146 α) : «Ἰωάννου τοῦ μοναχοῦ τοῦ Ζωναρᾶ Ὑπόμνημα εἰς τὸν ὅσιον πατέρα ἡμῶν Σωφρόνιον Πατριάρχην Ἱεροσολύμων».

Ἀρχ. : «Οἱ τοῖς θείοις καὶ μακαρίοις πατράσι συγγράφοντες τὰ ἐγκώμια..............».

15) (φ. 146 β—155 β) : «Βίος τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀλεξίου τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ».

Ἀρχ. : «Ἔδει μὲν ἱερωτάτη καὶ θεοσύλλεκτος ἄθροισις......».

16) (φ. 155 β—163 β) : «Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, λόγος εἰς τὸν εὐαγγελισμὸν τῆς Ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας καὶ κατὰ ἀρειανῶν».

Ἀρχ. : «Τῇ προτέρᾳ κυριακῇ, τὴν ὀρθόδοξον ταύτην ἐκκλησίαν...».

17) (φ. 164—176 β) : «Ἀνδρέου τοῦ μακαριωτάτου ἀρχιεπισκόπου κρήτης τοῦ ἱεροσολυμήτου, λόγος εἰς τὸν εὐαγγελισμὸν τῆς ὑπανάγνου (sic) καὶ πανυμνήτου δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου».
Ἀρχ. : «Ἐπέστη σήμερον ἡ πάντων χαρά...............».

18) (φ. 177—185 β) : «Ἰωάννου μοναχοῦ καὶ πρεσβυτέρου τοῦ δαμασκηνοῦ, λόγος εἰς τὸν εὐαγγελισμὸν τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου». 119)

Ἀρχ. : «Νῦν ἡ τῆς βασιλίδος βασιλικὴ καὶ ὑπέρξενος ἑορτὴ καὶ πανήγυρις............».

19) (φ. 186—190 α) : «Ἰωάννου Χρυσοστόμου, ἀρχιεπισκόπου κωνσταντίνου πόλεως τοῦ Χρυσοστόμου εἰς τὸν εὐαγγελισμὸν τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου».
Ἀρχ. : «Πάλιν χαρᾶς εὐαγγέλια...» (Συνεχίζεται)

---

119) Βλ. «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ συγγραφεὶς παρὰ Ἰωάννου Πατριάρχου Ἀντιοχείας». Χειρ. ἀρ. 10 (φ. 3—11 β) Παναγίας Καμαριωτίσσης.

ΕΟΡΤΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

ΑΘΗΝΑΓΟΡΑι
Τῷ Παναγιωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Κωνσταντινουπόλεως,
Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ
ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ
ἐλέῳ Θεοῦ Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας
καὶ Πάσης Ἀφρικῆς.

Ὠδὰς εὐχαριστηρίους τῷ Πανοικτίρμονι Θεῷ καὶ Πατρὶ ἀναπέμπει σήμερον ἡ Ἐκκλησία καὶ ᾄσματα ἐπινίκια πληροῦσι τὸ σύμπαν, ὅτι Χριστός, ἐκ τάφου τροπαιοφόρος ἐξαναστάς, τὴν πεπτωκυῖαν εἰκόνα τοῦ Ἀδὰμ ἐκ τῆς φθορᾶς ἠλευθέρωσε καὶ πᾶσαν τὴν κτίσιν ἐκαινούργησεν.

Ἐν τῇ εὐσήμῳ ταύτῃ ἡμέρᾳ, καθ' ἣν «τὰ πάντα πεπλήρωται φωτός», ἐν πλήρει πνευματικῇ χαρᾷ καὶ ἀγαλλιάσει προσαγορεύοντες ἀδελφικῶς τὴν Ὑμετέραν πεπνυμένην Παναγιότητα, περιπτυσσόμεθα Αὐτὴν ἐγκαρδίως· ἀπονέμοντες θερμὸν Πασχάλιον ἀσπασμόν, προσαγορεύοντες Αὐτὴν σὺν τῷ Ἀγγελοφθέγκτῳ μηνύματι «Χριστὸς Ἀνέστη», ἀγαλλόμενοι λίαν ἐπὶ τῇ κλητῇ ταύτῃ καὶ λαμπροφόρῳ ἡμέρᾳ τῆς Ζωηφόρου Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος καὶ Λυτρωτοῦ ἡμῶν Χριστοῦ.

Εὐχὴν δ' ἐγκάρδιον ἀναπέμποντες τῷ τὸν θάνατον πατήσαντι· ὅπως χαρίζηται τῷ κόσμῳ παντὶ τὴν εἰρήνην, ἀξιοῦμεν ἀδελφικῶς διαβιβασθῆναι τοῖς τε Ἱερωτάτοις Μητροπολίταις, τῷ τε Κλήρῳ καὶ Πληρώματι τῆς Ἁγιωτάτης Αὐτῆς Ἐκκλησίας τὸν Πασχάλιον ἐν Χριστῷ ἀσπασμόν, μετ' ἰδιαιτέρων ἀδελφικῶν εὐχῶν ὑπὲρ ὑγείας τῆς Ὑμετέρας φίλης Παναγιότητος.

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, Πάσχα τοῦ 1960.
† Ὁ Ἀλεξανδρείας ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ
Ἐν Χριστῷ Ἀδελφός.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ·

Παναγιώτατε καὶ Σεβασμιώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὲ Πατριάρχα, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περισπούδαστε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος, κύριε Ἀθηναγόρα, τὴν Ὑμετέραν σεβασμίαν Παναγιότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Τῆς ζοφερᾶς ἐν τῷ κήπῳ τῆς Γεθσημανῆς νυκτὸς παρελθούσης καὶ τῆς ἐκ τῆς σταυρώσεως λύπης διαλυθείσης, νῦν χαρᾶς πληροῦται ὁρατός τε ἅπας καὶ ἀόρατος κόσμος καὶ ἐν ἀγαλλιάσει ἐπινίκια προσάδονται τῷ μοχλοὺς τοῦ Ἅδου συνθλάσαντι καὶ τριημέρῳ ἐκ νεκρῶν Ἀναστάντι Θεῷ ἡμῶν καὶ Σωτῆρι.

Τῆς χαρᾶς οὖν ταύτης καὶ ἡμεῖς μέτοχοι γενόμενοι, ὅτι καὶ αὖθις ἀξιούμεθα τὴν Ἑορτὴν τῶν ἑορτῶν καὶ Πανήγυριν τῶν πανηγύρεων τῆς ἁγίας ἡμῶν πίστεως, ὁλόθερμον εὐχαριστίαν τῷ Οὐρανίῳ Πατρὶ καὶ Δοτῆρι παντὸς ἀγαθοῦ ἀναπέμπομεν καὶ ἐν ἀγαλλιάσει ψυχῆς εἰς νοερὰν ἐπίσκεψιν τῆς Ὑμετέρας Θεοτιμήτου Κορυφῆς σπεύδομεν, τὸν ἐν Χριστῷ ἀδελφικὸν ἀσπασμὸν Αὐτῇ ἀποδόσοντες καὶ τὸ ἡδύμολπον καὶ σωτήριον «Χριστὸς Ἀνέστη» προσφθεγξόμενοι.

Δεόμενοι δ' αὖθις τοῦ τὸν θάνατον σκυλεύσαντος καὶ ἐνδόξως Ἀναστάντος ἐκ νεκρῶν ἀξιοῦν τὴν Ὑμετέραν Θειοτάτην Παναγιότητα ὑγιαίνουσαν καὶ μακροημερεύουσαν καὶ ἐν πνευματικῇ ἀγαλλιάσει ἀεὶ ἑορτάζειν τὴν λαμπροφόρον Αὐτοῦ Ἀνάστασιν ἐπὶ ἔτη ὅ,τι πλεῖστα, εἰρηνικὰ καὶ γηθόσυνα, ἐνδυναμοῦν Αὐτὴν ἐν τῇ διακυβερνήσει τοῦ πεπιστευμένου Αὐτῇ πανεκλάμπρου καὶ ἱστορικοῦ Ἀποστολικοῦ Θρόνου, περιπτυσσόμεθα Αὐτὴν φιλήματι ἁγίῳ, διαβιβάζοντες δ' ἅμα δι' Αὐτῆς τὸν Πασχάλιον ἀσπασμὸν τοῖς συγκροτοῦσι τὴν περὶ Αὐτὴν Ἁγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον Πανιερωτάτοις ἀγαπητοῖς ἡμῖν Ἀρχιερεῦσι, καὶ διατελοῦμεν μετ' ἀγάπης ἀδελφικῆς καὶ ἐξιδιασμένης τιμῆς.

Δαμασκός, Πάσχα 1960·

ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
καὶ ὅλως πρόθυμος
† Ὁ Ἀντιοχείας ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

ΒΕΝΕΔΙΚΤΟΣ

Ἐλέῳ Θεοῦ Πατριάρχης τῆς Ἁγίας Πόλεως Ἱερουσαλὴμ
καὶ Πάσης Παλαιστίνης

ΑΘΗΝΑΓΟΡΑι

Τῷ Παναγιωτάτῳ καὶ Σεβασμιωτάτῳ
Ἀρχιεπισκόπῳ Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης
καὶ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ,
ἀσπασμὸν ἅγιον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐκ νεκρῶν Ἀναστάντι.

Ὠδὰς εὐχαριστηρίους τῷ Πανοικτίρμονι Θεῷ καὶ Πατρὶ ἀναπέμπει σήμερον ἡ Ἐκκλησία καὶ ᾄσματα ἐπινίκια πληροῦσι τὸν οὐρανὸν ἄνω καὶ τὴν γῆν κάτω, ὅτι Χριστός ἐκ τάφου τροπαιοφόρος ἐξαναστάς, τὴν πεπτωκυῖαν εἰκόνα τοῦ Ἀδὰμ ἐκ τῆς φθορᾶς ἠλευθέρωσε καὶ πᾶσαν τὴν κτίσιν ἐκαινούργησεν.

Ἐπὶ τῇ εὐσήμῳ οὖν ἡμέρᾳ, ἐν πλήρει πνευματικῇ χαρᾷ προϊόντες, ἐκ τῆς Ἁγίας ταύτης τοῦ Θεοῦ Πόλεως, ἐν ᾗ ἐτελεσιουργήθησαν τὰ τοιαῦτα καὶ τηλικαῦτα ὑπὲρ τῆς ἡμῶν σωτηρίας, πάρεσμεν νοερῶς περιπτυξόμενοι τὴν Ὑμετέραν Σεβασμιοπόθητον Ἡμῖν Παναγιότητα, τὸν δ' ἐν Χριστῷ ἀδελφικὸν ἀσπασμὸν σὺν τῷ ἀγγελοφθέγκτῳ μηνύματι «Χριστὸς Ἀνέστη» ἐν χείλεσι φέροντες, ὁλοψύχως συγχαίρομεν Αὐτῇ καὶ παντὶ τῷ ἐγκεχειρισμένῳ Αὐτῇ Χριστεπωνύμῳ Πληρώματι ἐπὶ τῇ ζωηφόρῳ τοῦ Κυρίου Ἀναστάσει, μυχιαιτάτην συγκαταμιγνύντες τοῖς συγχαρητηρίοις εὐχήν, ὅπως ὁ Θεὸς ἡμῶν παθὼν καὶ ταφεὶς καὶ ἀναστὰς Σωτὴρ Χριστὸς διαφυλάττῃ τὴν Ὑμετέραν ἀδελφικὴν Κορυφὴν ὑγιαίνουσαν καὶ ἐπὶ ἔτη ὅ,τι πλεῖστα πανηγυρίζουσαν ἐν πληρεστάτῃ τῆς ψυχῆς χαρμονῇ καὶ ἀγαλλιάσει τὴν κλητὴν ταύτην καὶ λαμπροφόρον ἡμέραν τῆς Ζωηφόρου Ἀναστάσεως, πρὸς δόξαν μὲν καὶ εὐστάθειαν τῆς ἐμπεπιστευμένης Αὐτῇ Θεόθεν Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας, πρὸς οἰκοδομὴν δὲ καὶ τέλειον καταρτισμὸν ἐν τῇ πίστει τοῦ ποιμνίου Αὐτῆς καὶ πρὸς χαρὰν καὶ ὠφέλειαν πασῶν τῶν Ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν.

Ταῦτα ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας συγχαρητηρίως προσφθεγγόμενοι Αὐτῇ ἀξιοῦμεν παρ' Αὐτῆς ἀδελφικῶς διαβιβάσαι τοῖς τὴν περὶ Αὐτὴν Ἁγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον ἀποτελοῦσι Σεβασμιωτάτοις Ἀρχιερεῦσι καὶ ἀγαπητοῖς ἐν Χριστῷ Ἀδελφοῖς τὰς Πασχαλίους Ἡμῶν προσρήσεις καὶ ἐπευχάς, ἀπονέμοντες δ' Αὐτῇ καὶ αὖθις τὸν ἐν Χριστῷ Ἀναστάντι ἀσπασμόν, διατελοῦμεν.

Ἐν τῇ Ἁγίᾳ Ἱερουσαλήμ, Πάσχα 1960.
Τῆς Ὑμετέρας Γερασμιωτάτης Παναγιότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
καὶ ὅλως πρόθυμος
† Ὁ Ἱερουσαλὴμ ΒΕΝΕΔΙΚΤΟΣ.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΜΟΣΧΑΣ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΡΩΣΣΙΑΣ

Τῇ Αὐτοῦ Ἁγιότητι, τῷ Ἁγιωτάτῳ Ἀθηναγόρᾳ,
Ἀρχιεπισκόπῳ Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης
καὶ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ.

Ὑμετέρα Ἁγιότης, ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ Δέσποτα!

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ!

Ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς λαμπροφόρου ἑορτῆς τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ, εἰς δόξαν τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Σωτῆρος καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, λόγοις πνευματικῆς κοινωνίας καὶ ἀγαθῶν εὐχῶν εἰρήνης καὶ ἀγάπης προσαγορεύω τὴν Ὑμετέραν Ἁγιότητα.

Ὁ Ἀναστὰς Κύριος ἡμῶν πληροῖ Ὑμᾶς φωτὸς καὶ δυνάμεως ἐκ τῆς Ἑαυτοῦ πηγῆς αἰωνίου ζωῆς, καὶ εὐλογοῖ καὶ μηκύνοι τὴν ζωὴν Ὑμῶν εἰς χαρὰν καὶ παραμυθίαν τοῦ Ὑμετέρου ποιμνίου.

Μετ' ἀδελφικῆς ἀγάπης ἀφωσιωμένος Ὑμῖν ἐν Χριστῷ
Πάσχα τοῦ 1960, Μόσχα.
† ΑΛΕΞΙΟΣ
Πατριάρχης Μόσχας καὶ Πάσης Ρωσσίας.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΣΕΡΒΙΑΣ.

Τῇ Α. Θειοτάτῃ Παναγιότητι,
τῷ Ἀρχιεπισκόπῳ Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης
καὶ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ Κυρίῳ Ἀθηναγόρᾳ.

Φανάριον.

Μακαριώτατε καὶ Παναγιώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὲ Πατριάρχα, περιπόθητε καὶ ἠγαπημένε ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος Κύριε Ἀθηναγόρα, τὴν Ὑμετέραν Ἁγιότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ περιπτυσσόμενοι, ἐγκαρδίως προσαγορεύομεν.

Χάριτι Θεοῦ ἐγγύς ἐστι τὸ τέλος τῆς ψυχωφελοῦς Τεσσαρακοστῆς, ὅτε μέλλομεν ἄρξασθαι τῆς εὐχετικῆς ἀναμνήσεως τῶν φιλανθρώπων, τιμίων παθῶν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα οὕτω καταξιωθῶμεν ἑορτάσαι τὴν ἑορτὴν τῆς καταλύσεως τοῦ θανάτου, τὸ τοῦ Κυρίου χαρμόσυνον Πάσχα.

Διὰ τῆς νικηφόρου Ἀναστάσεως Αὐτοῦ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἀνενέωσε τὴν παλαιωθεῖσαν εἰκόνα τοῦ Ἀδάμ, ἠλευθέρωσε τὸν ἄνθρωπον ἐκ τῆς δουλείας τοῦ θανάτου καὶ ἐδωρήσατο πᾶσιν ἀνθρώποις ζωὴν αἰώνιον (Ρωμ. Στ', 23).

Ἐπὶ τῇ μεγαλειώδει ταύτῃ ἑορτῇ τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου, σπεύδομεν πέμψαι τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι τὰς ἀδελφικὰς καὶ ἐγκαρδίους ἡμῶν πασχαλίους προσρήσεις, μετ' ἐνθέρμων εὐχῶν, ὅπως ὁ Ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ διαφυλάττῃ Ὑμᾶς ἐν ὑγείᾳ ἀστεμφεῖ, ἵνα ἐν πνευματικῇ χαρᾷ δύνασθε ἐπὶ ἔτη ὡς πλεῖστα δοξάζειν τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, «Ὃς παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν καὶ ἠγέρθη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν» (Ρωμ. Δ', 25).

Τῇ Ὑμετέρᾳ Σεβασμίᾳ Παναγιότητι, τοῖς Ἁγίοις Ἀρχιερεῦσι, τῷ Τιμίῳ Πρεσβυτερίῳ καὶ τῷ Φιλοχρίστῳ λαῷ τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως πέμπομεν τὸν Πασχάλιον χαιρετισμὸν τοῦ Ἀγγέλου : Χριστὸς Ἀνέστη.

Συνιστῶντες ἑαυτούς, τὸν εὐσεβῆ Κλῆρον καὶ τὸ πνευματικὸν ἡμῶν Ποίμνιον, ταῖς ἁγίαις Ὑμῶν εὐχαῖς, διατελοῦμεν τῆς Ὑμετέρας σεβασμίας καὶ ἀείποτε ἀγαπητῆς ἡμῖν Παναγιότητος ἀφωσιωμένος ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἀδελφὸς καὶ συλλειτουργάς·

Πρὸ τοῦ Πάσχα τοῦ 1960οῦ ἔτους, Βελιγράδιον·

† Ὁ Σέρβος Πατριάρχης

ΓΕΡΜΑΝΟΣ·

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ·

Πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα
τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην
κύριον Ἀθηναγόραν.

Εἰς Φανάριον·

Παναγιώτατε, λίαν ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ Ἀναστάντι ἀδελφέ, μετ' ἀγάπης καὶ καρδίας παλλούσης ἀπὸ χαράν, ἣν ἐχάρισεν εἰς τὸν κόσμον ἡ ἐκ νεκρῶν Ἀνάστασις τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, ἀπευθύνομεν πρὸς τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα τὸν ἀδελφικὸν χαιρετισμόν. Κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τῆς Ἑορτῆς τῶν ἑορτῶν καὶ τῆς Πανηγύρεως τῶν πανηγύρεων ἀναφωνοῦμεν μετὰ τοῦ Ψαλμῳδοῦ : «Αὕτη ἡ ἡμέρα, ἣν ἐποίησεν ὁ Κύριος, ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν ἐν αὐτῇ» (Ψλαμ. 117, 24).

Τῷ ὄντι ἡ ἡμέρα τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου εἶναι λαμπροφόρος, τοσούτῳ μᾶλλον ὅσον τὸ φῶς αὐτῆς διέλυσε τὸ σκότος τῆς ἀγνωσίας καὶ ἐκόμισε χαρὰν καὶ ψυχικὴν ἀγαλλίασιν, διότι ἐκ τοῦ θανάτου πρὸς ζωὴν καὶ ἐκ γῆς πρὸς οὐρανὸν Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμᾶς διεβίβασε. Κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ἄξιόν ἐστι ν' ἀγάλλωνται καὶ νὰ εὐφραίνωνται οἱ πιστοί, ἀναφωνοῦντες μετὰ τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου· «Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ κατὰ τὸ πολὺ Αὐτοῦ ἔλεος ἀναγεννήσας ἡμᾶς εἰς ἐλπίδα ζῶσαν δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκ νεκρῶν, εἰς κληρονομίαν ἄφθαρτον καὶ ἀμίαντον καὶ ἀμάραντον, τετηρημένην ἐν οὐρανοῖς εἰς ὑμᾶς» (Α' Πέτρου 1, 3—4).

Ἡ ἀλήθεια τῆς ἐκ νεκρῶν Ἀναστάσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ διακηρύσσεται μετὰ πλήρους βεβαιότητος διὰ τῶν λέξεων «Χριστὸς Ἀνέστη», ἃς οἱ Χριστιανοὶ ἀνταλλάσουσι πρὸς ἀλλήλους κατὰ τὴν φαεινὴν καὶ κυριώνυμον ἡμέραν τῆς ἐξόδου τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ἐκ τοῦ ἐσφραγισμένου τάφου.

Χριστὸς Ἀνέστη εἶναι ὁ ὕμνος πάντων τῶν Χριστιανικῶν αἰώνων καὶ ἐν αὐτῷ περιλαμβάνεται τὸ δόγμα τῆς ἡμετέρας σωτηρίας.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὅστις τελευταῖος ἠξιώθη νὰ ἴδῃ ἰδίοις ὄμμασι τὸν Κύριον, ὁμολογεῖ τὴν ἀσάλευτον αὐτοῦ πίστιν εἰς τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Σωτῆρος διὰ τῶν λέξεων· «εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, ματαία ἡ πίστις ὑμῶν· ἔτι ἐστε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν. ἄρα καὶ οἱ κοιμηθέντες ἐν Χριστῷ ἀπώλοντο. εἰ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ ἠλπικότες ἐσμὲν ἐν Χριστῷ μόνον, ἐλεεινότεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμέν» (Α΄ Κορινθ. 15, 17—20).

Μετὰ τὴν Ἀνάστασιν Αὐτοῦ, ἤτοι μετὰ τὴν νίκην καὶ τὸν θρίαμβον Αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου, ὁ Σωτὴρ ἡμῶν δὲν ἐχρησιμοποίησεν ἄλλας λέξεις διὰ τοὺς μαθητὰς Αὐτοῦ, εἰ μὴ τὰς λέξεις· «εἰρήνη ὑμῖν».

Ἡ ἐπὶ τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου νίκη συνεπιφέρει ἀναμφισβητήτως τὴν εἰρήνην, τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ φόβου τῆς καταδίκης καὶ τοῦ θανάτου. Δωρεῖται χαράν, ἀγάπην πρὸς τὴν ζωὴν καὶ τὴν εὐτυχίαν. Διὰ τῶν σκέψεων ἡμῶν τούτων συνοδεύομεν τὸν χαιρετισμὸν ἡμῶν πρὸς τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα, τὸν λίαν ἀγαπητὸν ἐν Χριστῷ ἀδελφόν, κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Εἴθε ἡ εἰρήνη, ἡ ἐκπηγάσασα ἐκ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Σωτῆρος, νὰ ἐπικρατήσῃ ἐν τῷ κόσμῳ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο.

Ἡ λέξις εἰρήνη, κατὰ τὰς Ἁγίας ταύτας ἡμέρας, εἶναι μυριόστομος. Διὸ ἐξαιτούμεθα παρὰ τοῦ Κυρίου, ὅπως ἡ λέξις αὕτη ἀποκτήσῃ δύναμιν καὶ ἀποβῇ πραγματικότης εἰς ἅπαντα τὸν κόσμον.

Ἐξ ὅλης ψυχῆς εὐχόμεθα εἰς τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα, τὴν Σεβασμίαν Ἱεραρχίαν, τὸν Ἱερὸν Κλῆρον καὶ τοὺς πιστοὺς τῆς πνευματικῆς δικαιοδοσίας Ὑμῶν πλήρη

ὑγείαν, μακροημέρευσιν καὶ ἐπιτυχίαν ἐν τῇ διαδόσει τοῦ Εὐαγγελικοῦ λόγου, «καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ, ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν· φρουρήσει τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ τὰ νοήματα ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (Φιλιπ. 4, 7).

Περιπτυσσόμενοι τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα μετ' ἀδελφικῆς ἐν Χριστῷ Ἀναστάντι ἀγάπης, διατελοῦμεν πρὸς Θεὸν εὐχέτης καὶ συλλειτουργὸς Αὐτῆς.

Βουκουρέστιον, Ἀπρίλιος 1960

† Ὁ Πατριάρχης Ρουμανίας

ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΣ.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΥΠΡΟΥ

Παναγιώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὲ Πατριάρχα, λίαν ἡμῖν ἀγαπητὲ καὶ περισπούδαστε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργέ, Κύριε Ἀθηναγόρα, τὴν Ὑμετέραν Γερασμιωτάτην Παναγιότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν·

Ἑκουσίως κατελθὼν ἐν τῷ τάφῳ Χριστὸς ὁ Θεὸς καὶ Σωτὴρ ἡμῶν, καθεῖλε τοῦ ᾅδου τὴν δύναμιν καὶ ἐξανέστη τριήμερος ἐκ τοῦ τάφου· ἀνοίξας ἡμῖν παραδείσου τὰς πύλας καὶ παγγενῆ τὸν Ἀδὰμ συναναστήσας. Ἡ κτίσις πᾶσα χαίρει καὶ ἀγάλλεται, ἐπὶ τῇ ἐνδόξῳ ταύτῃ κατὰ τοῦ θανάτου καὶ τῆς ἁμαρτίας νίκῃ, καὶ Ἄγγελοι μετὰ ἀνθρώπων συνεορτάζουσι καὶ συνευφραίνονται.

Τῆς παγκοίνου ταύτης χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως ἐπὶ τῇ Ζωηφόρῳ ἐκ νεκρῶν Ἀναστάσει τοῦ Σωτῆρος μετέχοντες καὶ ἡμεῖς, εὐχαριστήριον μὲν ἀναπέμπομεν Αὐτῷ τὸν αἶνον, ἐξ ἔθους δ' ἱεροῦ καὶ ἀδελφικοῦ καθήκοντος ἄσμενοι ἥκομεν εἰς νοερὰν ἐπίσκεψιν τῆς Ὑμετέρας Γερασμιωτάτης Παναγιότητος, φιλήματι ἁγίῳ Αὐτὴν κατασπαζόμενοι καὶ περιπτυσσόμενοι καὶ τὸ ἀγγελικὸν προσφώνημα : «Χριστὸς Ἀνέστη» ἐν χείλεσι φέροντες, ὅλῃ μὲν ψυχῇ καὶ καρδίᾳ συγχαίρομεν, ὁλοθύμους δ' ἀναφέρομεν τὰς εὐχὰς τῷ Νικητῇ τοῦ θανάτου, δεόμενοι Αὐτοῦ διαφυλάττειν τὴν Ὑμετέραν Θεοτίμητον Κορυφὴν ὑγιαίνουσαν καὶ ἐν ἀγα-

θοῖς εὐθηνοῦσαν καὶ ἀξιοῦν Αὐτὴν ἐπὶ ἔτη ὅτι πλεῖστα ἑορτάζειν τὴν Ζωηφόρον Αὐτοῦ Ἀνάστασιν· ἐν ἀκμῇ καρποφοροῦσαν ἐν τῷ ἀμπελῶνι τοῦ Κυρίου· εἰς νομὰς δὲ σωτηρίους ποδηγετοῦσαν τὸν πεπιστευμένον Αὐτῇ Χριστώνυμον λαὸν καὶ πλουσίως συμβάλλουσαν εἰς ἀγαθὸν τῆς ὅλης Ἁγίας Αὐτοῦ Ἐκκλησίας καὶ εἰς δόξαν Αὐτοῦ.

Ὁλοκαρδίους δ' εὐχὰς ποιούμενοι καὶ ὑπὲρ τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας, ἧς Αὕτη προΐσταται· καὶ ὑπὲρ τῆς εἰρήνης καὶ καλῆς καταστάσεως τοῦ σύμπαντος κόσμου· παρακαλοῦμεν διαβιβασθῆναι τὰς ἑορτίους ἡμῶν προσρήσεις καὶ εὐχὰς τοῖς ἀγαπητοῖς ἀδελφοῖς, τοῖς συγκροτοῦσι τὴν περὶ Αὐτὴν Ἁγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον· καὶ ἀπονέμοντες Αὐτῇ καὶ αὖθις τὸν ἐν Χριστῷ Ἀναστάντι ἀσπασμόν. διατελοῦμεν·

Ἅγιον Πάσχα, 1960·

Τῆς Ὑμετέρας Γερασμιωτάτης Παναγιότητος
ἀγαπητὸς καὶ ὅλως πρόθυμος
ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
† Ὁ Κύπρου ΜΑΚΑΡΙΟΣ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ·

Παναγιώτατε καὶ Θειότατε Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὲ Πατριάρχα, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ Κύριε Ἀθηναγόρα, τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν·

Ἐγγίζει ἡ μεγίστη καὶ παγχαρμόσυνος ἐν τῷ κύκλῳ τῷ ἐκκλησιαστικῷ Ἑορτὴ τῆς Λαμπροφόρου τοῦ Χριστοῦ Ἀναστάσεως· ἡ φωταυγὴς ἡμέρα τοῦ Ἁγίου Πάσχα, ὅτε οἱ ἀληθῶς πιστεύοντες· ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ πνευματικοῦ αὐτῶν ἄθλου, ἐπιτυγχάνουσι τοῦ ἐφικτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς τῷ ἀνθρώπῳ ὕψους τῆς πνευματικῆς ἐξάρσεως καὶ τοῦ πνευματικοῦ ἐνθουσιασμοῦ. Διότι κατὰ τὴν μεγάλην ταύτην καὶ σωτηριώδη Ἑορτὴν «θανάτου ἑορτάζομεν νέκρωσιν· ᾅδου τὴν καθαίρεσιν».

Ὅθεν ἐν Χριστιανικῇ χαρᾷ καὶ ἀδελφικῇ ἀγάπῃ προσαγορεύομεν τῇ Ὑμετέρᾳ φίλῃ Παναγιότητι τὴν λαμπροφόρον ἑορτὴν τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰ-

ησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ εὐφροσύνου χαιρετισμοῦ «Χριστὸς Ἀνέστη».

Θεωροῦντες τὴν ἁγίαν ἐκ νεκρῶν Ἀνάστασιν τοῦ Λυτρωτοῦ ἡμῶν ὡς τὸν σπουδαιότατον πνευματικὸν κρῖκον, τὸν συνδέοντα τὴν γῆν μετὰ τοῦ οὐρανοῦ· διὰ τῆς ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς καθέδρας τοῦ μετὰ δόξης Ἀναστάντος Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ· ἀεὶ δι' ἐλπίδος ἔχομεν· ὅτι ὁ Οὐράνιος Πατήρ, διὰ τῆς Θείας Αὐτοῦ χάριτος καὶ φιλανθρωπίας· δὲν θὰ παύῃ συγκαταβαίνων εἰς τὰς ἀσθενείας τῶν ἀνθρώπων, ἐλεῶν τὰς ἀδυναμίας αὐτῶν καὶ ἐπιδαψιλεύων τὰς Αὐτοῦ χάριτας ἐπὶ τοὺς ἀξίους καὶ ἀναξίους κατὰ τὴν μεγάλην Αὐτοῦ εὐσπλαγχνίαν.

Ὅθεν συγχαίροντες τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι καὶ τῇ περὶ Αὐτὴν Ἁγίᾳ καὶ Ἱερᾷ Συνόδῳ, εὐχόμεθα, ὅπως ὁ ἐκ νεκρῶν ἀναστὰς Κύριος· ὁ Παντοδύναμος καὶ νικητὴς τοῦ θανάτου, περιέπῃ μὲν τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα ἐπὶ μήκιστον ὑγιαίνουσαν καὶ γηθοσύνως τὴν Θείαν καὶ ἱερωτάτην Ἑορτήν· τῆς Ζωηφόρου Ἀναστάσεως πανηγυρίζουσαν, ὁσίως δὲ ποιμαίνουσαν καὶ ἀσφαλῶς ἐπὶ νομὰς ποδηγετοῦσαν σωτηρίους τὸ φιλόχριστον Αὐτῆς ποίμνιον.

Ἐπὶ τούτοις κατασπαζόμενοι καὶ αὖθις τὴν Ὑμετέραν περιπόθητον Παναγιότητα ἐγκαρδίως, ἐν τῷ Ἀναστάντι Κυρίῳ ἡμῶν· διατελοῦμεν μετ' ἀδελφικῆς ἀγάπης.

Ἀθήνησι, τῇ 4ῃ Ἀπριλίου 1960·

† Ὁ Ἀθηνῶν ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ, Πρόεδρος.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΓΕΩΡΓΙΑΣ·

Τῇ Αὐτοῦ Ἁγιότητι, τῷ Ἁγιωτάτῳ Ἀθηναγόρᾳ,
Ἀρχιεπισκόπῳ Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης
καὶ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ.

Εἰς Φανάριον.

Ὑμετέρα Ἁγιότης, Ἀγαπητὲ ἐν Κυρίῳ Μεγάλε Ἀδελφὲ καὶ Προκαθήμενε !

Ἐν αἰσθήμασι βαθείας καὶ τὰ πάντα καλυπτούσης χαρᾶς καὶ ταπεινώσεως βιῶν τὴν «κλητὴν καὶ ἁγίαν ταύτην ἡμέραν», στρέφω τὸ ὄμμα καὶ τὴν ψυχὴν πρὸς Ὑμᾶς· Παναγιώτατε· καὶ ἀπὸ βάθους ψυχῆς καὶ καρδίας προσα-

γορεύω Ὑμᾶς διὰ τοῦ καλλίστου τῶν καλλίστων χαιρετισμῶν.

Χριστὸς Ἀνέστη !

Ἐξ ὅλης ψυχῆς εὔχομαι Ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ Ὑμῶν ὑγείαν, μακροημέρευσιν καὶ εὐδοκίμησιν ἐν παντί.

Εἴθε ὁ Ἀναστὰς Κύριος νὰ ἐνιδρύσῃ ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν τὴν Θείαν Αὐτοῦ ἀγάπην. Εἴθε νὰ καλύψῃ ἡμᾶς διὰ τῆς Θείας Αὐτοῦ χάριτος καὶ εἴθε νὰ εὐλογήσῃ ἡμᾶς καὶ τὸν κόσμον σύμπαντα διὰ τῆς εὐλογημένης Αὐτοῦ εἰρήνης.

«Αὕτη ἡ ἡμέρα, ἣν ἐποίησεν ὁ Κύριος, ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν ἐν αὐτῇ».

Ἀληθῶς ἀνέστη ὁ Χριστός !

Υἱϊκῶς περιπτύσσομαι καὶ ἀσπάζομαι τὴν Ὑμετέραν Ἁγιωσύνην ἐν ἁγίῳ πασχαλίῳ φιλήματι καὶ διατελῶ ταπεινὸς καὶ πιστὸς συναδελφὸς τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος. Τιφλίς, Ἅγιον Πάσχα 1960.

† ΕΦΡΑΙΜ, Καθολικὸς - Πατριάρχης Πάσης Γεωργίας.

ΙΕΡΑ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΗ ΜΟΝΗ ΟΡΟΥΣ ΣΙΝΑ.

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Πολυέλεος ὢν ἐν ἐλέει ὁ φιλάνθρωπος Θεός, ἠξίωσεν ἡμᾶς καὶ αὖθις τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν τῆς νηστείας ἐκτελέσαι καὶ φθάσαι τὰς πανσέπτους ἡμέρας ταύτας, καθ' ἃς ἡ Μήτηρ ἡμῶν Ἐκκλησία, φύλαξ ἄγρυπνος τῶν οὐρανίων παραγγελμάτων, ἅτινα οἱ Θειότατοι Πατέρες, οἱ τὰ πάντα καλῶς διαταξάμενοι, ὥρισαν, τελεῖ, ἐν κατανύξει βαθείᾳ, τὴν ἀνάμνησιν τῶν πανσέπτων Παθῶν τοῦ Θεανθρώπου Ἱδρυτοῦ αὐτῆς, Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ πανηγυρίζει ἐν χαρᾷ τὴν ἔνδοξον Αὐτοῦ ἐκ νεκρῶν Ἀνάστασιν, δι' ἧς συνανέστησε τὸν πεσόντα τῇ ἁμαρτίᾳ ἄνθρωπον καὶ εἰς οὐρανοὺς ἀνεβίβασε καὶ συνεκάθισεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

Ἡ ἄπειρος αὕτη τοῦ παναγάθου Θεοῦ ἡμῶν ἀγάπη πρὸς τὸν ἄνθρωπον, νὰ πέμψῃ τὸν Μονογενῆ Αὐτοῦ Υἱὸν εἰς τὸν κόσμον, ἵνα σώσῃ τὸν κόσμον διὰ τῆς οὐρανίου Αὐτοῦ διδασκαλίας καὶ διὰ τῆς μέχρι σταυροῦ καὶ θανάτου ὑπερ-

τάτης Αὐτοῦ θυσίας· ἐκπλήττει καὶ συνέχει πᾶσαν ἔννοιαν· καὶ κινεῖ πᾶσαν εὐσεβῆ καὶ εὐγνώμονα ψυχὴν εἰς αἶνον καὶ δοξολογίαν καὶ εὐχαριστίαν θερμὴν ἐπὶ τῇ Θεϊκῇ ταύτῃ χάριτι· ἀλλὰ καὶ ἱκεσίαν λιπαράν· ὅπως ἐν τῇ ἀπεράντῳ ταύτῃ ἀγάπῃ Αὐτοῦ· ἐπακούων τῶν δεομένων Αὐτοῦ ἐκτενῶς, ἐπιδαψιλεύῃ τὴν εἰρήνην τῷ κόσμῳ παντί, τὴν δὲ ἁγίαν Αὐτοῦ Ἐκκλησίαν, ἣν περιεποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός· στηρίζῃ ἀσάλευτον ἐπὶ τὴν πέτραν τῆς Ὀρθοδόξου πίστεως· τοὺς δὲ σεπτοὺς αὐτῆς Ποιμένας, οὓς ἔθηκε λύχνους φαεινοὺς καθοδηγοῦντας τοὺς πιστοὺς εἰς τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας, ἐνισχύῃ καὶ ἐνδυναμοῖ ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ θειοτάτου αὐτῶν ἔργου καὶ καταξιοῖ αὐτοὺς νὰ πανηγυρίζωσιν ἑκάστοτε μετὰ τῆς ἐκλεκτῆς αὐτῶν ποίμνης ἐν χαρᾷ καὶ ἀγαλλιάσει τὴν κλητὴν καὶ ἁγίαν ἡμέραν, τὴν μίαν τῶν Σαββάτων· καθ' ἣν ἀνέτειλεν ἐκ τοῦ τάφου τὸ ἀληθινὸν Φῶς, Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν· ὁ φωτίζων καὶ ἁγιάζων πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον.

Τὴν δέησιν ταύτην τὴν ὁλόθερμον ὑπὲρ τοῦ Κορυφαίου Ἀρχηγοῦ τῆς Ὀρθοδοξίας ἁπάσης, τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης καὶ Πανσεβάστου ἡμῖν Παναγιότητος· καθηκόντως ποιούμεθα καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐν τῷ ἡγιασμένῳ τούτῳ τόπῳ, ἐξαιρέτως δὲ κατὰ τὰς πανσέπτους ταύτας ἡμέρας· μνήμονες πάντοτε τῆς ἀλησμονήτου σεπτῆς ἐπισκέψεως Αὐτῆς καὶ τῆς πολυτίμου Πατριαρχικῆς εὐλογίας, ἧς ἠξιώθη τὸ εὐαγὲς τοῦτο Σκήνωμα.

Ὁ δὲ παθὼν ὑπὲρ ἡμῶν καὶ ἀναστὰς ἐν δόξῃ Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν πληρώσαι πᾶσαν βουλὴν Αὐτῆς· πρὸς δόξαν τοῦ παναγίου Αὐτοῦ ὀνόματος.

Κατασπαζόμενος δ' ἐπὶ τούτοις τὴν τιμίαν δεξιὰν τῆς Ὑμετέρας Θεοτιμήτου Κορυφῆς καὶ ἐπικαλούμενος ἐπὶ πάντας ἡμᾶς τὰς θεοπειθεῖς Αὐτῆς εὐχάς· διατελῶ μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ. Ἐν Σινᾷ τῷ Θεοβαδίστῳ Ὄρει,

τῇ 8ῃ Ἀπριλίου 1960.

Τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος·
ταπεινὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
καὶ ὅλως πρόθυμος
† Ὁ Σιναίου ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΑΠΑΝΤΗΤΙΚΟΝ ΓΡΑΜΜΑ

Μακαριώτατε καὶ Ἁγιώτατε Πάπα καὶ Πατριάρχα Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης γῆς Αἰγύπτου, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος, κύριε Χριστοφόρε, τὴν Ὑμετέραν σεβασμίαν Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Ὠδὰς εὐχαριστηρίους ἐν Ἐκκλησίᾳ πληθούσῃ τῷ Πανοικτίρμονι Θεῷ καὶ Πατρὶ σήμερον ἀναπέμψαντες, ὅτι «Ἰησοῦν τὸν Κύριον ἡμῶν ἐκ νεκρῶν ἤγειρεν» (Ρωμ. δ΄ 24), ὕμνοις τε ἐπινικίοις ἐν πληρεστάτῃ χαρμονῇ καὶ ἀγαλλιάσει τὴν ἐκ τάφου τροπαιοφόρον τοῦ Σωτῆρος Ἀνάστασιν ἑορτάσαντες καὶ πανηγυρίσαντες, ἄσμενοι σπεύδομεν, διὰ τῶνδε τῶν ἀδελφικῶν ἡμῶν Γραμμάτων, ἀντεπισκέψασθαι νοερῶς τὴν Ὑμετέραν γερασμιωτάτην καὶ προσφιλῆ ἡμῖν Μακαριότητα, ἐπὶ τῇ μεγάλῃ Ἑορτῇ καὶ τὰ προσήκοντα Αὐτῇ τε καὶ τῇ περὶ Αὐτὴν σεβασμίᾳ Ἱεραρχίᾳ καὶ τῷ εὐσεβεῖ Ὀρθοδόξῳ Πληρώματι ἀμοιβαίως ἀντειπεῖν καὶ ἀντεπεύξασθαι.

Τὸ οὖν «Ἀληθῶς Ἀνέστη» λελαμπρυσμένοι τὴν ψυχὴν τῇ Ἀγάπῃ Αὐτῆς καὶ πᾶσιν ἀντιφθεγγόμενοι, εὐχὰς ἐγκαρδίους τῷ πασχαλίῳ χαιρετισμῷ συμμίγνυμεν, δεόμενοι τοῦ ὑπὲρ ἡμῶν Παθόντος καὶ Ταφέντος καὶ Ἀναστάντος Σωτῆρος Χριστοῦ, ὅπως διαφυλάττῃ μὲν τὴν Ὑμετέραν ποθεινοτάτην ἡμῖν Μακαριότητα ἐν ὑγείᾳ ἀδιαπτώτῳ καὶ καταξιοῖ Αὐτὴν ἐπὶ ἔτη ὅτι πλεῖστα πανηγυρίζειν τὴν κλητὴν ταύτην καὶ ἁγίαν τῆς Ζωηφόρου Ἀναστάσεως ἡμέραν, πρὸς δόξαν καὶ εὐστάθειαν τῆς ἐμπεπιστευμένης Αὐτῇ Θεόθεν Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας καὶ καταρτισμὸν τοῦ Ποιμνίου Αὐτῆς, διδῷ δὲ ἀεὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἣν τῷ ἰδίῳ Αὐτοῦ περιεποιήσατο αἵματι, τὴν εἰρήνην Αὐ-

τοῦ· κρατύνων τὴν πίστιν· αὔξων τὴν ἐλπίδα· καὶ πληθύνων τὴν ἀγάπην, ἐν τῷ φωτὶ τῆς Ἀναστάσεως Αὐτοῦ.

Περιπτυσσόμεθα Αὐτὴν καὶ αὖθις ἐν Χριστῷ τῷ ἐκ νεκρῶν Ἐγερθέντι καὶ διατελοῦμεν μετ' ἀγάπης ἀδελφικῆς καὶ ἐξιδιασμένης τιμῆς.

Ἅγιον Πάσχα τοῦ 1960·

Τῆς Ὑμετέρας περισπουδάστου Μακαριότητος

ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ·

ΣΗΜ· : Παρόμοια σεπτὰ Πατριαρχικὰ ἀπαντητικὰ Γράμματα ἀπεστάλησαν πρὸς τοὺς λοιποὺς Μακαρ· Πατριάρχας καὶ τοὺς Ἀρχηγοὺς τῶν Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν· παράλληλα δέ, πρὸς τοὺς Ἀρχηγοὺς τῶν φίλων Ἐκκλησιῶν.

Η ΕΠΕΛΘΟΥΣΑ ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΣΙΣ

ΚΑΤΟΠΙΝ τῆς σοβαρᾶς κρίσεως ἡ ὁποία ἐδημιουργήθη εἰς τὴν Χώραν ἡμῶν, καὶ τὰ κομματικὰ πάθη ὠξύνθησαν λόγῳ τῆς ἐσφαλμένης πολιτικῆς τῆς τέως Κυβερνήσεως εἰς βαθμὸν νὰ δημιουργηθῇ καταστρεπτικὴ κατάστασις καὶ ὁ λαὸς νὰ ὁδηγηθῇ εἰς ἀδελφικὴν αἱματοχυσίαν· ὁ ἔνδοξος Τουρκικὸς Στρατός, ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ ἐπιφανοῦς Στρατηγοῦ Τζεμὰλ Γκιουρσέλ· ἀναιμακτεὶ καὶ κατὰ τρόπον ὁ ὁποῖος προὐκάλεσε τὸν θαυμασμὸν ὁλοκλήρου τοῦ κόσμου, ἐντὸς ἐλαχίστου χρονικοῦ διαστήματος κατέλαβε τὴν ἐξουσίαν καὶ ἐπήνεγκε τὴν μεταπολίτευσιν τῆς 27ης Μαΐου τρέχοντος ἔτους.

Τὸ ἱστορικὸν τοῦτο γεγονὸς ἀνεκούφισε τὸν λαόν· ὁ ὁποῖος ἦτο ἀνήσυχος διὰ τὴν ἀπό τινος τοσούτους κινδύνους ἐγκυμονοῦσαν ἐσωτερικὴν πορείαν τῆς καταστάσεως, καθ' ἣν στιγμὴν ἐπεδεινοῦτο καὶ ἡ ὅλη τοῦ κόσμου πολιτικὴ πορεία, ἐτίμησε τὸν Στρατὸν ἡμῶν, ὕψωσε τὸ γόητρόν του· διότι ἔδωκεν ἓν δεῖγμα τοῦ ὑψηλοῦ φρονήματός του, τῆς θαυμασίας συνοχῆς καὶ ὀργανώσεώς του· καὶ ἐνίσχυσε τὸ συναίσθημα τῆς ἀσφαλείας τοῦ Ἔθνους ὅτι καὶ πρὸς τὰ ἐκτός, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰ ἐντὸς ὁ μεγάλος καὶ ἀκοίμητος φρουρὸς φρουρεῖ.

Οἱ πάντες ἀκραδάντως ἤδη πιστεύομεν ὅτι τὰ πράγματα θὰ ἀνακαθαρθοῦν, θὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν ἀπόλυτον τάξιν, καὶ ἡ Δημοκρατία μας θὰ ἀνασυγκροτηθῇ· θὰ ἐπανεύρῃ τὸν ἀληθινόν της καὶ μεγάλον δρόμον, διότι οἱ Στρατιωτικοὶ ξεύρουν νὰ ἐργάζωνται. Εἶναι ἁγνοί, φιλόπονοι, πειθαρχικοί, ὑψίνοες. Λεπτὸν δὲν ἐννοοῦν νὰ χάσουν ἀπὸ τὰς ὥρας τῶν ἐργασιῶν των, οὔτε ἕνα πολλοστημόριον ἀπὸ τὴν εὐσυνειδησίαν των. Ζυγίζουν, μετροῦν καὶ δίδουν συνέχειαν εἰς τὴν ἐργασίαν των. Διαρκῶς ὁ φρουρὸς βλέπει γύρω του καὶ ἐντός· διαρκῶς εἶναι περιεζωσμένος τὴν ὀσφύν, διαρκῶς ἀνανεωμένος εἰς προσοχὴν καὶ ἑτοιμασίαν· ὄρθιος καὶ ἀτρόμητος. Ἔχει χαλυβδωμένην ὁ στρατιώτης καὶ τὴν ψυχήν του καὶ τὴν ζωήν του, εἶναι δι' αὐτὸ λιτός, ἀπέριττος, εὐθύς·

Καταχωροῦμεν ἐνταῦθα τὴν ἐμπνευσμένην προκήρυξιν· ἣν ἐξέδωκε τὴν ἐπομένην ὁ Ἐξοχώτατος Ἀρχηγὸς τοῦ Κράτους :

«Ἀξιότιμε Τουρκικὲ Λαέ,

Γνωρίζετε τὰ ἀπὸ μηνὸς γεγονότα, ἅτινα ὁλοταχῶς ὡδήγουν τὸ Ἔθνος εἰς τρομακτικὰς κρίσεις.

Πιστεύω ὅτι πᾶς νουνεχὴς πολίτης θὰ ἐκτιμήσῃ ὅτι ἡ πορεία αὕτη ἠδύνατο νὰ ὁδηγήσῃ εἰς ἀδελφικὴν αἱματοχυσίαν.

Ἐνῷ ἡ παγκόσμιος κατάστασις βαίνει ὁσημέραι ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐπὶ τὰ χείρω, ἡ Πατρὶς ἡμῶν, λόγῳ τῆς ἀκρίτου καὶ ἐμπαθοῦς πολιτικῆς τῆς τέως Κυβερνήσεως ἐφέρετο ἠθικῶς τε καὶ ὑλικῶς εἰς καταστροφήν· πρᾶγμα τὸ ὁποῖον πιστεύω νὰ συμμερίζηται πᾶς τις πολίτης· ὁ ὁποῖος ἔχει συνείδησιν.

Ἕως ποῦ θὰ ἔφθανεν ἡ κατάστασις αὕτη ; Καὶ ἔπρεπε νὰ μένῃ τις θεατὴς καὶ ἀσυναίσθητος ἀπέναντι τῆς τρομερᾶς αὐτῆς καταστάσεως ;

Ἰδοὺ λοιπόν, συμπατριῶταί μου. Τὴν κατάστασιν αὐτὴν μετὰ πόνου ψυχῆς ἐσκεπτόμην ἐπὶ μῆνας. Ἔδειξα εἰς τὰ μέλη τῆς Κυβερνήσεως, τὴν ἀκολουθητέαν ὁδόν. Ἀλλ' οἱ κυβερνῶντες, καταληφθέντες ὑπὸ ἀκρίτου καὶ ἀβούλου πολιτικοῦ πάθους δὲν ἤκουσαν καὶ δὲν ἠθέλησαν νὰ προωθήσουν τὰ πράγματα, χρησιμοποιοῦντες βίαν. Τὰ νέα νομοσχέδια, ἡ τακτικὴ καὶ πάντα ἐδείκνυον, ὅτι ἤθελον νὰ ἀλυσσοδέσουν τὸ Τουρκικὸν Ἔθνος.

Τὸ νὰ νομίζῃ κανείς· ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τοῦτον δύναται νὰ ὑπάρξῃ τοιαύτη διοίκησις· σημαίνει ὅτι ἐκδέχεται τὸ Τουρκικὸν Ἔθνος ὡς μίαν ἀσυναίσθητον ἀγέλην.

Ὄχι, συμπατριῶται !

Τὸ Τουρκικὸν Ἔθνος ἑώρτασε μίαν νέαν ἑορτὴν τὸς ἀγέλη. Δυνατὸν πολλοὶ νὰ μὴ γνωρίζουν ἀνάγνωσιν καὶ γραφήν· Ἀλλὰ λόγῳ τῆς κληρονομικότητος καὶ τῶν πατρῴων ἠθῶν καὶ ἐθίμων κατέχουν κρίσιν, σύνεσιν, συνείδησιν περισσοτέραν ἀπὸ τὰ Ἔθνη· ὧν οἱ πολῖται γνω-

ρίζουν ἀνάγνωσιν καὶ γραφήν.

Κατόπιν ὅλων τούτων τῶν σκέψεων καὶ τῶν συμπερασμάτων· ἀπεφάσισα νὰ δώσω τέλος εἰς τὴν τρομερὰν κατάστασιν καὶ ἔθεσα τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ Κράτους.

Καὶ θέλω ἀμέσως νὰ δηλώσω εἰς ἅπαντας τοὺς συμπατριώτας μου, ὅτι ποτὲ δὲν ἐζήλωσα νὰ γίνω δικτάτωρ. Πόθος μου εἶναι νὰ ἱδρύσω εἰς τὴν Χώραν ἕνα Δημοκρατικὸν καθεστὼς καὶ ἔπειτα νὰ ἐγκαταλείψω τὴν θέσιν μου.

Πιστεύσατέ με ! Βοηθήσατέ με !

Πιστεύω, ὅτι ἅπας ὁ Λαὸς εἶναι μὲ τὸ μέρος μου. Εἶναι δυνατὸν πολλοὶ συμφεροντολόγοι, ὅσοι δηλ. στηρίζουν τὸν στόμαχον καὶ τὴν συνείδησιν εἰς τὸ χρῆμα, νὰ ἀντισταθοῦν εἰς τὴν νέαν κατάστασιν. Διαβεβαιῶ· ὅτι δὲν θὰ φεισθῶ τῶν τοιούτων. Θέλω· ὅπως, εἰς τὴν κρίσιμον ταύτην στιγμὴν τῆς Χώρας, οἱ κακόβουλοι καὶ ἂν δὲν μᾶς βοηθήσουν τοὐλάχιστον, ἂς κινήσουν τὴν συνείδησίν των εἰς ἐνέργειαν, ὥστε νὰ μὴ γίνουν ἐμπόδιον εἰς τὰς ἐργασίας ἡμῶν.

Τὸ Τουρκικὸν Ἔθνος ἑώρτασε μίαν νέαν ἑορτὴν τῆς ἱστορίας του· Διότι ὁ Στρατὸς κατώρθωσεν ἀναιμάκτως νὰ καταλάβῃ τὴν Κυβέρνησιν· ἡ ὁποία ἐπὶ μίαν δεκαετίαν ἐλησμόνησε τὴν διοίκησιν τῆς Χώρας καὶ ἀνεμίχθη εἰς κομματικοὺς ἀγῶνας.

Ἄγκυρα, Πόλις, Σμύρνη, Ἐσκήσεχιρ, αἱ ἐπὶ κεφαλῆς αὗται πόλεις· αἱ μικρότεραι καὶ γενικώτερα ἅπασα ἡ Χώρα καὶ ἅπας ὁ Λαὸς εἶναι εὐτυχής, διότι εὗρεν ὅ,τι ἐζήτει, ὅ,τι ἐπόθει. Ἡ Τουρκία ὅπως ἦτο μέχρι σήμερον οὕτω θὰ μένῃ καὶ ἐφεξῆς ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς της. Θὰ μένῃ πιστὴ εἰς τὸ ΝΑΤΟ καὶ τὸ ΣΕΝΤΟ.»

Μεταξὺ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ τοῦ Ἐξοχωτάτου Ἀρχηγοῦ τοῦ Κράτους Στρατηγοῦ Τζεμὰλ Γκιουρσέλ, ἀντηλλάγησαν τὰ κάτωθι τηλεγραφήματα :

Τῷ Ἐξοχωτάτῳ Στρατηγῷ Τζεμὰλ Γκιουρσέλ,
Ἀρχηγῷ τοῦ Κράτους, Πρωθυπουργῷ
καὶ Ὑπουργῷ τῶν Στρατιωτικῶν.

Εἰς Ἄγκυραν.

Ἡ 27η Μαΐου 1960, ἔργον τῆς ἐσωτερικῆς ἰσχύος καὶ ζωτικότητος τοῦ γενναίου Τουρκικοῦ Ἔθνους καὶ τοῦ ἐνδόξου αὐτοῦ Στρατοῦ, κατέδειξεν ὅτι τὸ Ἔθνος ἡμῶν, ὑπὸ ὁδηγὸν τὴν παρακαταθήκην τοῦ Αἰωνίου Ἀτατούρκ, εἶναι κύριον τῶν τυχῶν αὐτοῦ καὶ προώρισται ἵνα ζήσῃ καὶ μεγαλουργήσῃ.

Συγχαίροντες ἐγκαρδίως ἀπὸ μέρους τοῦ καθ' ἡμᾶς Πατριαρχείου, τῶν Χριστιανῶν ἡμῶν καὶ ἡμῶν προσωπικῶς τῇ Ὑμετέρᾳ περισπουδάστῳ καὶ περινουστάτῳ Ἐξοχότητι καὶ τοῖς ἀξίοις συνεργάταις Αὐτῆς, ἐπὶ τῇ ἐθνοσωτηρίῳ ἐπιτυχίᾳ ταύτῃ, εὐχόμεθα ὑπὲρ ἐνισχύσεως Ὑμῶν ἐν τῷ βαρεῖ Ὑμῶν ἔργῳ καὶ ὑπὲρ τῆς εὐημερίας καὶ τῆς δόξης τῆς προσφιλοῦς ἡμῶν Πατρίδος Τουρκίας.

† Ὁ Ρωμαῖος Πατριάρχης ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ.
Φανάριον 31)5)1960.

«Σεβαστὸν κ. Ἀθηναγόραν,
Ρωμαῖον Πατριάρχην·

Εἰς Φανάριον.

Εὐχαριστοῦντες θερμῶς ἐπὶ τοῖς διὰ τοῦ Ὑμετέρου τηλεγραφήματος ἐκφρασθεῖσιν ἀγαθοῖς αἰσθήμασιν καὶ τῷ εἰλικρινεῖ ἐνδιαφέροντι, περιπτυσσόμεθα Ὑμᾶς ἐν βαθυτάτῃ ἀγάπῃ.

Ἄγκυρα, 4 Ἰουνίου 1960.
Στρατηγὸς ΤΖΕΜΑΛ ΓΚΙΟΥΡΣΕΛ
Πρωθυπουργὸς καὶ Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης.

ΤΟ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΤΩΝ ΟΜΟΓΕΝΩΝ ΕΞ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Ἡ Ἰ. Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀμερικῆς ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ αὐτῆς ὅπως ἐνι-
σχύσῃ τοὺς μετὰ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας δεσμοὺς τοῦ ποιμνίου αὐτῆς δι-
ωργάνωσε προσκυνηματικὸν ταξίδιον εἰς τὴν Πόλιν ἡμῶν καὶ τὰ Πατρι-
αρχεῖα.

Οἱ προσκυνηταὶ ἀνερχόμενοι εἰς ὑπερπεντακοσίους· ὧν ἡγεῖτο
ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς κ. Ἰάκωβος ἐν συνοδείᾳ τοῦ Θεοφ. Ἐ-
πισκόπου Τροπαίου κ. Πολυεύκτου, ἀφίκοντο ἐνταῦθα διὰ τοῦ ὑπερωκεα-
νείου «Βασίλισσα Φρειδερίκη» τῇ 3ῃ Μαΐου ἐ. ἔ.

Ἐπὶ τοῦ ὑπερωκεανείου ἐχαιρέτισε τοὺς ἀφιχθέντας ἀπὸ μέρους
τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, καὶ τῆς Ἁγίας καὶ Ἰ. Συνόδου, Ἀντιπροσω-
πεία ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Δέρκων κ. Ἰακώβου· Ροδοπόλεως κ.
Ἱερωνύμου· Σελευκείας κ. Αἰμιλιανοῦ, καὶ τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιγραμμα-
τέως τῆς Ἁγίας καὶ Ἰ. Συνόδου κ. Συμεών, ἐν δὲ τοῖς Πατριαρχείοις
ὑπεδέχθησαν τοὺς προσκυνητὰς οἱ Κληρικοὶ τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς·
οἵτινες ὡδήγησαν αὐτοὺς εἰς τὸν Πάνσ. Πατριαρχικὸν Ναόν, ἔνθα ἐν χο-
ροστασίᾳ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, μετὰ τῶν Σεβ. Συνοδικῶν Ἀρχιερέ-
ων, ἐψάλη Δοξολογία, μετὰ τὸ πέρας τῆς ὁποίας ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος
Ἀμερικῆς κ. Ἰάκωβος, ἐν προσφωνήσει ἐξεδήλωσε τὴν χαρὰν τῶν ἐξ Ἀ-
μερικῆς εὐσεβῶν τῆς Ἐκκλησίας τέκνων· ἅτινα ἀνέλαβον εὐλαβὲς προ-
σκύνημα πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον· ἵνα διατρανώσουν ἅπαξ
ἔτι τὴν πρὸς αὐτὸ ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσιν αὐτῶν καὶ παραστῶσιν εἰς τὴν
συμβολικὴν θεμελίωσιν τοῦ νέου Πατριαρχικοῦ Μεγάρου. Εἰς ταῦτα ἀ-
παντῶσα ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ἐξέφρασε τὴν ἀγαλλίασιν τῆς Μητρὸς Ἐκ-
κλησίας· δεχομένης τὰ ἐξ Ἀμερικῆς τέκνα Αὐτῆς· ἅτινα φυλάσσοντα κα-
λῶς τὰ ἰδανικὰ τῆς ἁγίας ἡμῶν Πίστεως καὶ κρατοῦντα τὰς ἱερὰς ἡμῶν
παραδόσεις, ἐγιγάντωσαν τὴν ἐν τῷ νέῳ Κόσμῳ Ὀρθόδοξον Ἐκκλησί-
αν, ἀποτελοῦσαν τὴν βακτηρίαν τοῦ Πατριαρχείου καὶ ἐν τέλει ἐπιδαψι-
λεύσας αὐτοῖς τὴν Πατριαρχικὴν εὐλογίαν· διένειμεν ἑνὶ ἑκάστῳ αὐτῶν
Πασχαλινὰ ᾠά. Μεθ' ὃ διὰ λιτανείας μετέβησαν ἅπαντες εἰς τὸν ἐν τῷ

περιβόλῳ τῶν Πατριαρχείων ὁρισθέντα χῶρον, ἔνθα, ψαλείσης τῆς ἀκολουθίας τοῦ Ἁγιασμοῦ, ἐγένετο ἡ συμβολικὴ θεμελίωσις τοῦ νέου Πατριαρχικοῦ Μεγάρου.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς τελετῆς, ἀπεχώρησαν οἱ πλεῖστοι τῶν προσκυνητῶν.

Τὴν μεσημβρίαν παρετέθη ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, πρὸς τιμὴν τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς, τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Τροπαίου καὶ τῶν τὰ πρῶτα φερόντων ἐκ τῶν προσκυνητῶν γεῦμα.

Τὴν ἐπομένην δι' ἰδιαιτέρου ἀτμοπλοίου διεπεραιώθησαν μετὰ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καί τινων ἐκ τῶν Σεβ. Ἁγίων Ἀρχιερέων εἰς Χάλκην καὶ ἀνῆλθον εἰς τὴν Ἰ. Θεολογικὴν Σχολήν, ἐν τῷ Ναϋδρίῳ τῆς ὁποίας ἐψάλη, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς Δοξολογία, καθ' ἣν ἀντηλλάγησαν μεταξὺ τοῦ Σχολάρχου καὶ τῆς Α. Σεβασμιότητος προσφωνήσεις καὶ ἀντιφωνήσεις.

Τὴν μεσημβρίαν παρετέθη γεῦμα, εἰς ὃ παρεκάθησαν ἅπαντες.

Τὸ ἀπόγευμα ἐν ἰδιαιτέρᾳ ἐν τῷ Ναϊδρίῳ τῆς Σχολῆς τελετῇ, ἐγένετο ἡ ἀπονομὴ ὀφφικίων, καθ' ἣν ὠνομάσθησαν οἱ ἐκ τῶν προσκυνητῶν Ἐντιμ. κ.κ. Σόλων Βλαστός, Ἔξαρχος, Μπάμπης Μαρκέτος, Νοτάριος, Χαρίλαος Μπούρας Ἔκδικος, Πρόδρομος Κουρίδης, Νομοφύλαξ, Περικλῆς Λαντζούνης, Καστρίνσιος, καὶ Γεώργιος Γκανᾶς, Ὀστιάριος.

Μετὰ παραμονὴν ἐπί τινας ὥρας ἐν τῇ Σχολῇ, διὰ τοῦ αὐτοῦ ἀτμοπλοίου ἐγένετο ἡ ἐπιστροφὴ εἰς τὴν Πόλιν.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης μετὰ τῶν προσκυνητῶν, ἀνῆλθον ἐπὶ τοῦ ὑπερωκεανείου, ἔνθα ἐγένοντο αἱ προσήκουσαι ἀποχαιρετιστήριοι προσφωνήσεις καὶ ἀντιφωνήσεις καὶ διενεμήθησαν τὰ εὐλογηθέντα ἀναμνηστικὰ τοῦ πρώτου εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον προσκυνήματος μετάλλια, φέροντα ἐπὶ τῆς μιᾶς ὄψεως τὰς Εἰκόνας τῆς Θεομήτορος καὶ τοῦ Ἁγίου Νικολάου, ἐπὶ δὲ τῆς ἑτέρας σχετικὴν ἐπιγραφήν.

Περατωθέντος οὕτω τοῦ ἱ. προσκυνήματος ἐν ἱερᾷ συγκινήσει πάντων, ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ἀποχαιρετήσασα τοὺς Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπον Ἀμερικῆς καὶ Θεοφιλ. Ἐπίσκοπον Τροπαίου καὶ ἀπονείμασα τοῖς πᾶσι τὴν Πατριαρχικὴν εὐλογίαν ηὐχήθη κατευόδιον.

Μεθ' ὃ κατῆλθε μετὰ τῆς ἀκολουθίας Αὐτοῦ ἐκ τοῦ ὑπερωκεανείου, ὅπερ καὶ ἀπῆρε δι' Ἑλλάδα.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΑΠΡΙΛΙΟΥ - ΜΑΪΟΥ - ΙΟΥΝΙΟΥ 1960

Ο ΚΑΘΑΓΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΥΡΟΥ ΕΝ ΤΟΙΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΙΣ

Ἡ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία, στοιχοῦσα τῇ ἀρχαιοπαραδότῳ τάξει, προῆλθεν ἐφέτος κατὰ τὴν Μεγάλην Ἑβδομάδα, εἰς τὴν παρασκευὴν καὶ τὸν καθαγιασμὸν Ἁγίου Μύρου, διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν πιστῶν τῆς Ὀρθοδοξίας τέκνων. Αἱ τελεταὶ διεξήχθησαν ἐν βαθείᾳ θρησκευτικότητι καὶ μεγαλοπρεπείᾳ, παρηκολούθησαν δὲ ταύτας πλήθη Χριστιανῶν ἐντεῦθεν καὶ τῶν ἀθρόως ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ προσελθόντων εὐσεβῶν προσκυνητῶν.

Τὰ τῆς προπαρασκευῆς τοῦ ἔργου εἶχον, ἀποφάσει τῆς Ἁγίας καὶ Ἱ. Συνόδου ἀνατεθῆ εἰς Ἐπιτροπὴν ἀπαρτισθεῖσαν ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Προικοννήσου κ. Φιλοθέου, Ἰκονίου κ. Ἰακώβου, Φιλαδελφείας κ. Ἰακώβου, Σελευκείας κ. Αἰμιλιανοῦ καὶ τοῦ Πανοσιολ. Δευτερεύοντος κ. Εὐαγγέλου, ὡς γραμματεύοντος μέλους. Τὸ δὲ σῶμα τῶν Χημικῶν κατηρτίσθη ἐκ τῶν κ.κ. Βασ. Αἰμιλιάδου, Ἀρχ. Μυρεψοῦ, Δρος Κωνσταντίνου Ἀρνάκη, Δημητρίου Γκιτσοπούλου, Παντελεήμονος Βαφειάδου Λαζάρου Μορφιάδου, Προδρόμου Θανάσογλου, Βασιλείου Κασαπίδου, Νικολάου Καραμεσίνη, Ἰωάννου Βασιλειάδου καὶ Γρηγορίου Σαράντη.

Τῇ Κυριακῇ τῶν Βαΐων, 10 Ἀπριλίου — Κατὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν χοροστατούσης τῆς Α. Θ. Παναγιότητος μετὰ τῶν Σεβασμιωτάτων Ἁγίων Ἀρχιερέων τοῦ Θρόνου, Θεοδωρουπόλεως κ. Λεοντίου, Προικοννήσου κ. Φιλοθέου, Χαλδίας κ. Κυρίλλου, Νεοκαισαρείας κ. Χρυσοστόμου, Σάρδεων κ. Μαξίμου, Ρόδου κ. Σπυρίδωνος, Κρήτης κ. Εὐγενίου, Καρπάθου καὶ Κάσου κ. Ἀποστόλου, Ἰκονίου κ. Ἰακώβου καὶ Ροδοπόλεως κ. Ἱερωνύμου, ὁ Μέγας Ἐκκλησιάρχης, μετὰ τὴν Δοξολογίαν, ὡδήγησε τοὺς χημικοὺς φέροντας λευκοὺς ποδήρεις χιτῶνας, ἐνώπιον τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἥτις περιβληθεῖσα Ἐπιτραχήλιον καὶ Ὠμόφορον, ηὐλόγησεν αὐτούς, ἐπιδώσασα κατὰ τὴν τάξιν εἰς μὲν τὸν Ἄρχοντα Μυρεψὸν τὸ ἐκ μετάξης λέντιον, εἰς δὲ τοὺς λοιποὺς χρυσοῦς σταυρούς.

Τῇ Ἁγίᾳ καὶ Μεγ. Δευτέρᾳ, 11 Ἀπριλίου. — Μετὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν τῶν Προηγιασμένων, ἡ Α. Θ. Παναγιότης περιβληθεῖσα Ἐπιτραχήλιον καὶ Ὠμόφορον προσῆλθεν ἐν λιτανείᾳ μετὰ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν εἰς τὸ παρὰ τὸν Ναὸν καταλλήλως εὐπρεπισθὲν περίπτερον, ἔνθα οἱ πρὸς ἕψησιν τοῦ Ἁγίου Μύρου λέβητες. Μετὰ τὸν καθιερωμένον Ἁγιασμόν, ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ἐρράντισε διὰ τοῦ ἡγιασμένου ὕδατος τὰ παρασκευασθέντα ὑλικὰ καὶ τὰ πρὸς χρῆσιν δοχεῖα καὶ σκεύη, ὡς καὶ τοὺς ἑπτὰ λέβητας. Ἀκολούθως ηὐλόγησε τὰ δοχεῖα ἐλαίου, οἴνου, ἀρωμάτων καὶ ἀνθέων καὶ ἐνέχυσε ποσότητα ἐξ αὐτῶν μεθ' ὃ διὰ τοῦ τρικήρου ἀνῆψε τὰ ὑπὸ τοὺς λέβητας τεθειμένα τεμάχια παλαιῶν ἁγίων Εἰκόνων μετὰ φρυγάνων μεμιγμένα.

Εἶτα ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ἀνέγνω περικοπὴν ἐκ τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ἡ ἀνάγνωσις τῆς Κ. Διαθήκης συνεχίσθη ὑπὸ τῶν Σεβ. Ἁγίων Ἀρχιερέων, ὑπὸ τῶν Κληρικῶν τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς καὶ Ἱερέων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς δι' ὅλης τῆς ἡμέρας.

Τῇ Ἁγίᾳ καὶ Μ. Τρίτῃ, 12 Ἀπριλίου. — Περατωθείσης τῆς Θ. Λειτουργίας τῶν Προηγιασμένων, ἡ Α. Θ. Παναγιότης προσῆλθε καὶ αὖθις εἰς τὸ Ἱ. Περίπτερον, συνοδευομένη ὑπὸ τῶν Ἁγίων Ἀρχιερέων, ἔνθα, κατὰ τὴν ψαλεῖσαν Παράκλησιν, ἐμνημόνευσε τῶν Μακ. Πατριαρχῶν, τῶν Προέδρων Αὐτοκεφάλων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ πάντων τῶν συνεισενεγκόντων ὑπὲρ τῆς τοῦ Ἁγίου Μύρου παρασκευῆς. Μετὰ ταῦτα ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐνέβαλεν εἰς τοὺς λέβητας ποσότητα ἐλαίου, οἴνου καὶ ἀρωμάτων καὶ ἀνέγνω περικοπὴν ἐκ τῆς Κ. Διαθήκης. Ἡ ἀνάγνωσις τοῦ Εὐαγγελίου συνεχίσθη δι' ὅλης τῆς ἡμέρας, ὡς καὶ τὴν προτεραίαν.

Τῇ Ἁγίᾳ καὶ Μεγ. Τετάρτῃ, 13 Ἀπριλίου. — Μετὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν τῶν Προηγιασμένων προσῆλθε καὶ αὖθις ἡ Α. Θ. Παναγιότης εἰς τὸ Ἱ. Περίπτερον, ἐν πομπῇ μετὰ τῶν συνεκκλησιασθέντων Αὐτῇ Σεβ. Ἁγίων Ἀρχιερέων καὶ τῆς Ἀκολουθίας Αὐτῆς. Μετὰ τὴν νενομισμένην Ἱεροτελεστίαν, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐνέβαλεν εἰς τοὺς λέβητας τὸ ροδέλαιον, τὸν μόσχον καὶ ἄνθη καὶ ἀνέγνω περικοπὴν ἐκ τῆς Κ. Διαθήκης. Ἡ ἀνάγνωσις συνεχίσθη ὑπὸ τῶν Σεβ. Ἁγίων Ἀρχιερέων, ὑπὸ τῶν Κληρικῶν τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς καὶ Ἱερέων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς δι' ὅλης τῆς ἡμέρας. Συνεχισθείσης τῆς ἑψήσεως ἐγένετο ὑπὸ τῶν μυρεψῶν ἡ διύλισις καὶ ἡ τοποθέτησις αὐτοῦ ἐντὸς τῶν ἀργυρῶν δοχείων, ἅτινα μετεφέρθησαν εἰς τὸ Πατριαρχικὸν Παρεκκλήσιον τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου πρὸς φύλαξιν.

Τῇ Ἁγίᾳ καὶ Μεγ. Πέμπτῃ, 14 Ἀπριλίου. — Μετὰ τὸν Ὄρθρον ἐν τῷ ἰδιαιτέρῳ Πατριαρχικῷ Παρεκκλησίῳ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου, συμπληρωθείσης τῆς Ἱ. ἀμφιέσεως τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ τῶν Σεβ. Ἁγίων Συνοδικῶν Ἀρχιερέων, ὁ Μ. Ἐκκλησιάρχης ἐπέδωκε τῇ Α. Θ. Παναγιότητι ἀλάβαστρον περιέχον Μύρον, τῷ Α'. τῇ τάξει Σεβ. Μητροπολίτῃ Χαλκηδόνος κ. Θωμᾷ, ἀλάβαστρον περιέχον προκαθηγιασμένον Μύρον, καὶ τῷ Β'. τῇ τάξει Σεβ. Μητροπολίτῃ Δέρκων κ. Ἰακώβῳ, ἀλάβαστρον περιέχον μήπω καθαγιασθὲν Μύρον, εἰς δὲ τοὺς λοιποὺς Σεβ. Μητροπολίτας ἀργυρᾶ δοχεῖα περιέχοντα τὸ πρὸς ἁ-

γιασμὸν παρασκευασθὲν Μύρον. Περὶ ὥραν 9ην κατῆλθον ἅπαντες ἐν λιτανείᾳ εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν προηγουμένων Ἑξαπτερύγων καὶ τῶν Πατριαρχικῶν Χορῶν, εἵποντο οἱ Διάκονοι καὶ οἱ Ἱερεῖς κρατοῦντες τὰ ἀργυρᾶ δοχεῖα τοῦ πρὸς ἁγιασμὸν Μύρου καὶ ἠκολούθει ἡ σειρὰ τῶν Σεβ. Ἀρχιερέων Χαλκηδόνος κ. Θωμᾶ, Δέρκων κ. Ἰακώβου, Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Ἰακώβου, Ἠλείας κ. Γερμανοῦ, τῶν δύο τούτων ὡς ἐκπροσώπων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Νεοκαισαρείας κ. Χρυσοστόμου, Ρόδου κ. Σπυρίδωνος, Σάρδεων κ. Μαξίμου, Κρήτης κ. Εὐγενίου, Καρπάθου καὶ Κάσου κ. Ἀποστόλου, Ἰκονίου κ. Ἰακώβου, Ροδοπόλεως κ. Ἱερωνύμου, καὶ Φιλαδελφείας κ. Ἰακώβου, κρατούντων μικρὰ ἀργυρᾶ δοχεῖα.

Τὴν ὅλην Ἱ. πομπὴν κατέκλειεν ἡ Α. Θ. Παναγιότης, περιστοιχιζομένη ὑπὸ τοῦ Σεβ. Πρωτοσυγκελλεύοντος Μητροπολίτου Σελευκείας κ. Αἰμιλιανοῦ, τοῦ Πανοσ. Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱ. Συνόδου Ἀρχιμ. κ. Συμεών, τῶν Ὀφφικιάλων κ.κ. Μ. Χαρτοφύλακος Ἀχιλλέως Μόσχου καὶ Ἄρχ. Μ. Ρεφερενδαρίου Γεωργίου Χόλλεμπαχ, τῶν Ἐντιμ. Γεν. Προξένου τῆς Ἑλλάδος κ. Ἰάσωνος Δρακούλη, τῶν Προξένων κ.κ. Νικολάου Καραγιώργη καὶ Ἐμμανουὴλ Μεγαλοοικονόμου, τοῦ κ. Γεωργίου Λούκα, Ἄρχοντος Ὑπομνηματογράφου καὶ τοῦ σώματος τῶν μυρεψῶν, προπορευομένων τῶν Πατριαρχικῶν Διακόνων, ἡ ὅλη πομπὴ εἰσῆλθεν εἰς τὸν Π. Πατριαρχικὸν Ναόν, ἔνθα οἱ μὲν Ἀρχιμανδρῖται ἐναπέθεσαν τὰ μεγάλα ἀργυρᾶ δοχεῖα πρὸ τοῦ Εἰκονοστασίου καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ Ἱ. Βῆμα, οἱ δὲ Σεβ. Ἀρχιερεῖς ἐναπέθεσαν τὰ μικρὰ δοχεῖα ἐπὶ ηὐπρεπισμένης τραπέζης ἐντὸς τοῦ Ἱ. Βήματος. Κατὰ τὴν Μ. Εἴσοδον, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐμνημόνευσε τῶν Μακαριωτάτων Πατριαρχῶν, τῶν Προέδρων τῶν Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, τῶν Ἀρχιερέων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ὡς καὶ τοῦ ὑπ' αὐτὰς ποιμνίου, τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἁγίου Μύρου καὶ πάντων τῶν συμβαλόντων εἰς εὐόδωσιν τῆς τοῦ Ἁγίου Μύρου παρασκευῆς. Μετὰ τὴν μετουσίωσιν τῶν Τιμίων Δώρων ἐγένετο ἡ εὐλογία καὶ καθαγίασις τοῦ Μύρου, συμφώνως πρὸς τὴν ἐπὶ τούτῳ τυπικὴν διάταξιν, τοῦ συμπροσευχομένου λαοῦ γονυκλιθέντος ἐν εὐλαβείᾳ καὶ κατανύξει.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς Θ. Λειτουργίας, τὰ δοχεῖα τὰ περιέχοντα ἡγιασμένον Μύρον, μετεκομίσθησαν μετὰ πάσης ἐπισημότητος ἐν λιτανείᾳ κατὰ τὴν αὐτὴν ὡς κα ἱκατὰ τὴν εἰς τὸν Ναὸν κάθοδον τάξιν, καὶ κατετέθησαν εἰς τὸ Μυροφυλάκιον, ἔνθα ἐγένετο ἡ Ἀπόλυσις.

Τὸ Ἅγιον Πάσχα ἐν τοῖς Πατριαρχείοις.

Ἐν μέσῳ ἱερᾶς κατανύξεως καὶ ψυχικῆς ἀγαλλιάσεως καὶ ἐν συρροῇ πλήθους οὐ τῇ τυχούσῃ, ἐτελέσθη ἐφέτος ἡ Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου ἐν τῷ Κέντρῳ τῆς Ὀρθοδοξίας.

Μετὰ τὰς κοσμοσωτηρίους ἀκολουθίας τῶν ἡμερῶν τῆς Μ. Ἑβδομάδος, οἱ κώδωνες τοῦ Π. Πατριαρχικοῦ Ναοῦ ἤχησαν χαρμοσύνως τὴν 11ην τῆς νυκτὸς τοῦ Μ. Σαββάτου διὰ τὴν λαμπρὰν ἑορτὴν καὶ πανήγυριν πανηγύρεων τῆς Λαμπροφόρου ἐκ νεκρῶν Ἀναστάσεως τοῦ Σωτῆρος.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης περιστοιχου-

μένη ὑπὸ τῶν Κληρικῶν τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς, κατῆλθεν εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν καὶ εἰς τὴν Γ΄. ᾠδὴν τοῦ κανόνος λαβοῦσα καιρόν, εἰσῆλθεν εἰς τὸ Ἱ. Βῆμα, ἔνθα περιεβλήθη πλήρη τὴν λειτουργικὴν στολήν, ὡς καὶ οἱ συλλειτουργήσαντες Αὐτῷ Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς Σεβ. Μητροπολῖται Ἠλείας κ. Γερμανός, Προικοννήσου κ. Φιλόθεος, Χαλδίας κ. Κύριλλος, Νεοκαισαρείας κ. Χρυσόστομος, Ρόδου κ. Σπυρίδων, Σάρδεων κ. Μάξιμος, Ἰκονίου κ. Ἰάκωβος, Καρπάθου καὶ Κάσου κ. Ἀπόσολος καὶ Ροδοπόλεως κ. Ἱερώνυμος καὶ οἱ Παγοσιολ. Μ. Ἀρχιμανδρίτης, Μ. Ἀρχιδιάκονος, Ὑπογραμματεύς, Δευτερεύων καὶ Τριτεύων.

Μετὰ τὸ «Δεῦτε λάβετε φῶς», ἡ Ἱ. Λιτάνεια, ἡγουμένων τῶν Ἑξαπτερύγων καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Χορῶν, ἔφθασεν εἰς τὴν ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς ἐξέδραν, ὁπόθεν τὴν 12ην ἀκριβῶς, ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ἀνέγνω τὸ Ἱ. Εὐαγγέλιον, ἔψαλε τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη» καὶ ηὐλόγησε τὰ πλήθη.

Μεθ᾽ ὃ ἐπανελθόντων πάντων εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν συνεχίσθη ὁ Ὄρθρος, ψαλλομένων δὲ τῶν Αἴνων, ἡ Α. Θ. Παναγιότης καὶ οἱ Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς προσεκύνησαν τὸ Ἱ. Εὐαγγέλιον καὶ ἀντήλλαξαν τὸν ἐν Χριστῷ ἀσπασμόν.

Κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν Πατριαρχικὴν καὶ Συνοδικὴν Θ. Λειτουργίαν, μετὰ τὸ Ἱ. Εὐαγγέλιον, ὁ Παγοσιολ. Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱ. Συνόδου Ἀρχιμ. κ. Συμεών, ἀνέγνω ἀπὸ τοῦ Ἱ. Ἄμβωνος τὴν Πασχάλιον Πατριαρχικὴν Ἀπόδειξιν.

Εἰς τὸ τέλος ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀνέγνω τόν τε Κατηχητικὸν λόγον τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου καὶ τὰς συγχωρητικὰς διὰ τοὺς προσελθόντας εἰς τὴν Θ. Εὐχαριστίαν εὐχὰς καὶ διένειμε τὸ ἀντίδωρον.

***

Τὴν 10ην πρωϊνὴν τῆς Κυριακῆς, ἐτελέσθη ὁ Ἑσπερινὸς τῆς Ἀναστάσεως κατὰ τὴν ἔκπαλαι κρατήσασαν τάξιν.

Τελεταρχικὴ Ἐπιτροπὴ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Σεβ. Πρωτοσυγκελλεύοντος Μητροπολίτου Σελευκείας κ. Αἰμιλιανοῦ εἶχεν ἐπεξεργασθῆ τὸ σχετικὸν πρόγραμμα. Ταύτης πάνυ εὐγενῶς προσφερθέντες συμμετέσχον νέοι τῶν Μορφωτικῶν Συλλόγων Φαναρίου καὶ Ξυλοπόρτης τηροῦντες τὴν ἐν τῷ Ναῷ τάξιν, ὁμοῦ μετὰ τῶν Ἐσωκατακοίλων Κληρικῶν, ὁδηγοῦντες τοὺς ἐπισήμους κεκλημένους εἰς τὸ Πατριαρχικὸν Γραφεῖον.

Προσῆλθον ἀπὸ μέρους τῶν Ἀρχῶν οἱ Ἐντιμ. κ. κ. Χαδὶ Σαγνάκ, ἀντιπρόσωποι τοῦ Νομάρχου καὶ Ἰζζεττὶν Σάν, Ἔπαρχος Φαναρίου.

Ὡσαύτως προσῆλθον ἡ Α. Υ., ὁ Πρίγκηψ Πέτρος τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῆς Α. Υ. τῆς Πριγκηπίσσης Εἰρήνης, συζύγου αὐτοῦ.

Οἱ Ἐντιμ. Γ. Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος κ. Ἰάσων Δρακούλης, οἱ Πρόξενοι κ. κ. Νικόλαος Καραγιῶργος καὶ Ἐμμανουὴλ Μεγαλοοικονόμου, ὁ Γεν. Πρόξενος τοῦ Λιβάνου κ. Ἀλὶφ Γκεμπάρα, οἱ Πρόξενοι ἄλλων Χωρῶν, οἱ Ἄρχοντες Ὀφφικιάλοι τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας κ. κ. Βλ. Μιρμίρογλου, Μ. Ρήτωρ, Ἀχιλλεὺς Μόσχος, Μ. Χαρτοφύλαξ, Γ. Χόλλεμπαχ, Μ. Ρεφερενδάριος, Κ. Εὐστρατιάδης Ἄρχων Πρωτέκδικος, πλεῖστοι ἐκ τῶν τὰ πρῶτα φερόντων τῆς ἐνταῦθα Ὁμογενείας καὶ πολλοὶ προσκυνηταὶ ἐξ Ἀμερικῆς καὶ Ἑλλάδος.

Ἅμα τῇ κρούσει τῶν κωδώνων, ἡ Α. Θ. Παναγιότης καὶ οἱ Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς Θεοδωρουπόλεως κ. Λεόντιος. Ἠλείας κ. Γερμανός, Χαλδίας κ. Κύριλλος, Νεοκαισαρείας κ. Χρυσόστομος, Ρόδου κ. Σπυρίδων, Σάρδεων κ. Μάξιμος, Ἰκονίου κ. Ἰάκωβος, Καρπάθου καὶ Κάσου κ. Ἀπόστολος, Ροδοπόλεως κ. Ἱερώνυμος καὶ Φιλαδελφείας κ. Ἰάκωβος περιβληθέντες τὰς Ἀρχιερατικὰς αὐτῶν στολὰς ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Παρεκκλησίῳ, ἡγουμένων τῶν Πανοσιολ. Μ. Ἀρχιμανδρίτου κ. Φιλαρέτου καὶ Ἀρχιμ. κ. Ἀλεξάνδρου Καρακάση, φερόντων τὴν Ἱερὰν Εἰκόνα τῆς Ἀναστάσεως, τῶν Ἑξαπτερύγων, τῶν Ἱεροψαλτῶν, τοῦ Κλήρου τῆς ἐν Χριστῷ Διακονίας καὶ περιστοιχούμενοι ὑπὸ τῶν Ἐπισήμων, κατῆλθον ἐν πομπῇ, ἐκ τοῦ Πατριαρχικοῦ Παρεκκλησίου εἰς τὸν Ἱ. Ναόν.

Ἅμα τῇ ἐνάρξει τοῦ Ἑσπερινοῦ, ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ἐθυμίασε τὸ ἐκκλησίασμα.

Τὸ Εὐαγγέλιον ἀνεγνώσθη Ἑλληνιστὶ ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἀπὸ τοῦ Συνθρόνου, Τουρκιστὶ ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἰκονίου κ. Ἰακώβου, Λατινιστὶ ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Νεοκαισαρείας κ. Χρυσοστόμου, Σλαβωνιστὶ ὑπὸ τοῦ Μ. Οἰκονόμου κ. Γεωργίου Ἀναστασιάδου, Ἀγγλιστὶ ὑπὸ τοῦ Διακόνου κ. Τζὼν Γουόρτιγκ, Γαλλιστὶ ὑπὸ τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱ. Συνόδου κ. Συμεών, Βουλγαριστὶ ὑπὸ τοῦ Αἰδεσ. κ. Ἰωακεὶμ Μοῦστρεφ, Ἀραβιστὶ ὑπὸ τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Ἀλεξάνδρου Καρακάση, Ἀρμενιστὶ ὑπὸ τοῦ Αἰδεσ. κ. Μπεδρὸς Μπερμπερδοσγιάν, εἰς Ἡρωϊκὸν Ἑξάμετρον ὑπὸ τοῦ Παγοσ. κ. Προκοπίου Μελᾶ καὶ τῆς Χορῳδίας αὐτοῦ καὶ πάλιν Ἑλληνιστὶ ὑπὸ τοῦ Παγοσιολ. Ἀρχιδιακόνου κ. Ἀγαπίου.

Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν, ἡ Α. Θ. Παναγιότης, διένειμε Πασχαλινὰ ᾠά, ἀπὸ τῆς Ὡραίας Πύλης, εἰς τοὺς Ἐπισήμους καὶ τὸ ἐκκλησίασμα.

Ἡ Α. Θ. Π. παρὰ τῷ Νομάρχῃ

Ἅμα τῷ διορισμῷ εἰς τὴν θέσιν Νομάρχου τῆς Πόλεως ἡμῶν τοῦ Ταξιάρχου κ. Ρεφὶκ Τούλγκα, ὁ Πρωτοσυγκελλεύων Σεβ. Μητροπολίτης Σελευκείας κ. Αἰμιλιανὸς μεταβάς, σεπτῇ ἐντολῇ, εἰς τὴν Νομαρχίαν, μετὰ τοῦ κ. Καλούδη Λάσκαρη, Νομικοῦ Συμβούλου τῶν Πατριαρχείων, τῇ 1η Ἰουνίου διεβίβασε τῷ Ἐξοχωτάτῳ νέῳ Νομάρχῃ καὶ Δημάρχῳ τὰ συγχαρητήρια καὶ τὰς εὐχὰς τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὅπως αἱ ὑπηρεσίαι καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ στρεφθῶσιν ὑπὸ ἐπιτυχίας, πρὸς εὐτυχίαν ἁπάντων τῶν ἀγαπητῶν συμπολιτῶν καὶ δόξαν τῆς προσφιλοῦς ἡμῶν Πατρίδος.

Ὁ κ. Τούλγκα, μετὰ πολλῆς τῆς ἐγκαρδιότητος δεχθεὶς τὴν Πατριαρχικὴν Ἀντιπροσωπείαν, ἐξέφρασε θερμὰς εὐχαριστίας διὰ τὴν ἐκδήλωσιν ταύτην τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, μεθ' ἧς ὡς εἶπεν, ἔσχε τὴν εὐτυχίαν νὰ γνωρισθῇ εἰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς, ὅτε ὑπηρέτει ὡς Στρατιωτικὸς Ἀκόλουθος ἐν τῇ Τουρκικῇ Πρεσβείᾳ τῆς Οὐάσιγκτων, καὶ παρεκάλεσεν ὅπως ὑποβληθῶσιν Αὐτῇ τὰ ἑαυτοῦ σεβάσματα.

Τῇ δὲ 8η τοῦ αὐτοῦ μηνός, ἡμέρᾳ Τετάρτῃ, ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ἐν συνοδείᾳ τοῦ Πρωτοσυγκελλεύοντος Σεβ. Μητροπολίτου Σελευκείας κ. Αἰμιλιανοῦ καὶ τῶν Πανοσιολ. Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱ. Συνόδου Ἀρχιμ. κ. Συμεὼν καὶ Μ. Ἀρχιδιακόνου κ. Ἀγαπίου, ἐπεσκέφθη αὐτοπροσώπως τὸν Ἐξοχώτατον Νομάρχην Ταξίαρχον κ. Ρεφὶκ Τούλγκα, γενόμενος δεκτὸς μετὰ τῶν προσηκουσῶν τιμῶν, παρὰ δὲ τοῦ κ. Τούλγκα μετὰ πολλῆς τῆς εὐλαβείας.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ηὐχήθη αὐτῷ ἐπιτυχίαν εἰς τὸ ὑψηλὸν αὐτοῦ ἔργον, ἐξέφρασε τὸν θαυμασμὸν αὐτοῦ διὰ τὴν μεγάλην ἐπιτυχίαν τοῦ Ἐνδόξου Στρατοῦ, ὅστις πιστὸς θεματοφύλαξ καὶ ἄγρυπνος φρουρὸς τῆς Πατρίδος, κατὰ μοναδικὸν τρόπον καὶ πρὸς θαυμασμὸν πάντων τῶν Ἐθνῶν, εἰργάσθη ὑπὲρ τῆς εὐτυχίας καὶ προόδου αὐτῆς.

Ὡσαύτως δὲ παρεκάλεσε τὸν κ. Νομάρχην ὅπως διαβάσῃ τῷ Ἐξοχωτάτῳ Προέδρῳ τῆς Κυβερνήσεως καὶ Πρωθυπουργῷ Στρατηγῷ κ. Τζεμὰλ Γκιουρσὲλ τὰς Ἑαυτοῦ εὐχαριστίας διὰ τὸ θερμὸν ἀπαντητικόν του τηλεγράφημα.

Ὁ κ. Νομάρχης ηὐχαρίστησε θερμῶς διὰ τὴν Πατριαρχικὴν ἐπίσκεψιν ταύτην καὶ τὰ ἐκδηλωθέντα αἰσθήματα, ἐμνήσθη τῆς γνωριμίας ἐν Ἀμερικῇ καὶ τῆς μετὰ τὴν ἐπάνοδον ἐκεῖθεν ἐπισκέψεώς του εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, προσεπιδηλώσας ὅτι εὐχαρίστως καὶ καθηκόντως θὰ διαβιβάσῃ Πατριαρχικὸν χαιρετισμὸν ὅπου δεῖ, καὶ ἐν πρώτῃ εὐκαιρίᾳ θὰ ἀντεπισκεφθῇ τὴν Α. Θ. Παναγιότητα εἰς τὰ Πατριαρχεῖα προέπεμψε δὲ Αὐτὴν μετὰ τῶν Ἀξιωματικῶν αὐτοῦ, μέχρι τῆς ἐξόδου τῆς Νομαρχίας.

Ἡ πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἀντεπίσκεψις τοῦ Ἐξοχ. Νομάρχου.

Ὁ Ἐξοχώτατος Νομάρχης τῆς Πόλεως ἡμῶν Ταξίαρχος κ. Ρεφὶκ Τοῦλγκα, ἀνταποδίδων τὴν ἐπίσκεψιν τῆς Α. Θειοτ. Παναγιότητος, προσῆλθεν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, ἐν συνοδείᾳ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Πρωτοκόλλου, Συνταγματάρχου τῶν Ἐπιτελῶν κ. Σεφίκ, τῇ 21ῃ τ.μ., γενόμενος δεκτὸς ἐν τοῖς προπυλαίοις ὑπὸ τοῦ Πρωτοσυγκελλεύοντος Σεβ. Μητροπολίτου Σελευκείας κ. Αἰμιλιανοῦ, τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱ. Συνόδου, Ἀρχιμ. κ. Συμεών, τῶν Πατριαρχικῶν Διακόνων καὶ λοιπῶν Κληρικῶν καὶ Λαϊκῶν Ὑπαλλήλων τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς.

Ἐν τῷ περιβόλῳ τῶν Πατριαρχείων ὁ κ. Νομάρχης ἐχαιρετήθη θερμῶς ὑπὸ Ἐφοροεπιτρόπων διαφόρων Κοινοτήτων, προσελθόντων αὐθορμήτως, τῶν Φιλοπτώχων Ἀδελφοτήτων Φαναρίου καὶ Βαλατᾶ, καὶ εἰς δύο στίχους παρὰ μαθητῶν τῆς Μεγάλης Σχολῆς.

Ὁδηγηθεὶς δὲ παρὰ τῶν πρώτων ὡς ἄνω Ἐσωκατακοίλων εἰς τὸ Πατριαρχικὸν Γραφεῖον, ἡ Α. Ἐξοχότης ὑπέβαλε τῷ Πατριάρχῃ μετὰ πολλῆς εὐλαβείας τὰ ἑαυτοῦ σέβη ὡς καὶ ὁ κ. Σεφίκ, ὁ δὲ Πατριάρχης ἐδέχθη αὐτοὺς μετὰ πολλῆς ἐγκαρδιότητος, παρισταμένων καὶ τῶν Σεβ. Ἁγίων Συνοδικῶν Ἀρχιερέων Χαλκηδόνος κ. Θωμᾶ, Δέρκων κ. Ἰακώβου, Θεοδωρουπόλεως κ. Λεοντίου, Εἰρηνουπόλεως κ. Κωνσταντίνου, Προικοννήσου κ. Φιλοθέου, Χαλδίας κ. Κυρίλλου, Νεοκαισαρείας κ. Χρυσοστόμου, Ἰκονίου κ. Ἰακώβου καὶ Ροδοπόλεως κ. Ἱερωνύμου, οὓς ὁ Πατριάρχης παρουσίασε καὶ ὁ κ. Τούλγκα ἐχαιρέτησε λίαν φιλοφρόνως.

Κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν συνομιλίαν, ἥτις διεξήχθη ἐν θερμῇ ἀτμοσφαίρᾳ, ἡ Α. Ἐξοχότης ηὐχαρίστησε τὴν Α. Θ. Παναγιότητα διὰ τὴν ἰδιαιτέραν προσοχὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου πρὸς τὴν καταβαλλομένην ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως προσπάθειαν εἰς ἀνόρθωσιν τῆς Χώρας ἡμῶν καὶ τὴν

πρόφρονα ἐκδήλωσιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν Ὁμογενῶν διὰ τῆς συμμετοχῆς εἰς τὰς προαιρετικὰς προσφορὰς τῶν συμπατριωτῶν πρὸς τὸ ταμεῖον τοῦ Κράτους, προσθέσασα ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔχει ὅλην τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὴν συμπάθειαν πρὸς τὸ Πατριαρχεῖον καὶ τὴν Ρωμηοσύνην καὶ ὡς πρόγραμμα ἐφαρμόζει τὴν δημιουργίαν φιλίας καὶ ἀδελφωσύνης ἀδιακρίτως μεταξὺ τῶν διαφόρων στοιχείων τῆς Χώρας.

Ἀπαντητικῶς ὁ Πατριάρχης, ηὐχαρίστησε τὴν Α. Ἐξοχότητα διὰ τὴν ἐπίσκεψιν καὶ τὰς δηλώσεις ταύτας, καὶ ἐπανέλαβε τὴν διαβεβαίωσιν, ὅτι ἡ Ἐκκλησία μετὰ τῶν τέκνων αὐτῆς εὑρίσκεται εἰς τὸ πλευρὸν τῆς Κυβερνήσεως, πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν τῆς ὁποίας, Στρατηγὸν κ. Γκιουρσὲλ παρεκάλεσεν, ὅπως διαβιβασθῶσιν οἱ χαιρετισμοὶ Αὐτοῦ καὶ πάντων τῶν Ἁγίων Συνοδικῶν.

Ἀναχωρῶν ὁ κ. Ταῦλγκα ἀπεχαιρέτησε μετὰ πολλῆς καὶ πάλιν τῆς λεπτότητος τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, τοὺς Σεβ. Ἁγίους Ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς λοιπούς, προπεμφθεὶς ὡς καὶ κατὰ τὴν ἔλευσιν αὐτῆς, μετὰ τῶν προσηκουσῶν τιμῶν μέχρι τῶν προπυλαίων ὑπὸ τοῦ Σεβασμ. Πρωτοσυγκελλεύοντος, τοῦ Ἀρχιγραμματέως καὶ τῶν λοιπῶν Ἐσωκατακοίλων τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς.

Πατριαρχικαὶ Ἀντιπροσωπεῖαι.

Ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Φιλαδελφείας λιανὸς μετέβησαν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον Χίλτον, ὅπως εὐχηθῶσιν εἰς τὴν Α.Μ. τὸν παρεπιδημοῦντα ἐν τῇ Πόλει ἡμῶν Βασιλέα τῆς Ἰορδανίας Χουσεΐν, καὶ εὐχηθῶσιν αὐτῷ τὸ «ὡς εὖ παρέστη».

Τῆς Α. Μ., ἀπουσιαζούσης ἐδέχθη τὴν Πατριαρχικὴν Ἀντιπροσωπείαν ὁ Ἐξοχ. κ. Μπεχζὰτ Ταλχοῦνι, Αὐλάρχης Αὐτῆς, ηὐχαρίστησεν αὐτὴν διὰ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ παρεκάλεσεν ὅπως ὑποβληθῶσι τῇ Α. Θ. Παναγιότητι τὰ σέβη αὐτοῦ διαβεβαιώσας ἅμα ὅτι θέλει ὑποβάλῃ εἰς τὸν Ἄνακτα τὰς Πατριαρχικὰς εὐχάς.

Πατριαρχικὰ συγχαρητήρια.

Ἐπὶ τῇ μεγάλῃ τοῦ Κουρμπὰν Βαϊραμίου ἑορτῇ τῶν ἀγαπητῶν συμπατριωτῶν ἡμῶν Μουσουλμάνων, ἡ Α. Θ. Παναγιότης, συνεχάρη τηλεγραφικῶς τοῖς Ἐξοχωτάτοις :

Προέδρῳ Κυβερνήσεως καὶ Πρωθυπουργῷ Στρατηγῷ κ. Τζεμὰλ Γκιουρσέλ,

Ὑπουργῷ Ἐξωτερικῶν κ. Σελὶμ Σαρπέρ,

Ὑπουργῷ Παιδείας, Καθηγητῇ κ. Φεχμὴ Γιαβούζ,

Ὑπουργῷ Ἐσωτερικῶν, Ἀντιστρατήγῳ κ. Μουχαρρὲμ Ἰχσὰν Κετίλογλου.

Σεπτῇ δ' ἐντολῇ Αὐτῆς, ὁ Σεβασμ. Πρωτοσυγκελλεύων Μητροπολ. Σελευκείας κ. Αἰμιλιανὸς διεβίβασε τὰς Πατριαρχικὰς συγχαρητηρίους εὐχὰς καὶ προσρήσεις, ἐπισκεφθεὶς αὐτοπροσώπως :

— Τῷ Ἐξοχ. Νομάρχῃ καὶ Δημάρ-

χῳ τῆς Πόλεως ἡμῶν Ταξιάρχῃ κ. Ρεφὶκ Τουλγκά.

— Τῷ Διευθυντῇ τῆς Ἀστυνομίας τῆς Πόλεως ἡμῶν Ἀντισυνταγματάρχῃ κ. Βαχὶτ Ἐργτογάν,

— Τῷ Γ. Εἰσαγγελεῖ κ. Οὐλουὲρ Γιουτζέερ,

— Τῷ Διοικητῇ Φατίχ, Συνταγματάρχῃ κ. Ἀχμὲτ Δουρὲλ καὶ

— Τῷ Σοφολογιωτάτῳ Μουφτῇ τῆς Πόλεως κ. Νασσουχῇ Μπιλμέν.

Ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα τῶν Ἑβραίων, 12ῃ Ἀπριλίου, ὁ Σεβασμ. Πρωτοσυγκελλεύων Μητροπολίτης Σελευκείας κ. Αἰμιλιανὸς μεταβάς, σεπτῇ ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, παρὰ τῷ Σοφολογιωτάτῳ Ἀρχιρραβ-βίνῳ κ. Ραφαὴλ Σαμπὰν διεβίβασεν αὐτῷ καὶ τῇ ἀγαπητῇ Ἰσραηλιτικῇ Κοινότητι τῆς Πόλεως ἡμῶν, τὰς συγχαρητηρίους Αὐτῆς προσρήσεις καὶ εὐχάς.

Ὁ Σοφολογιώτατος Ἀρχιρραββῖνος εὐχαριστῶν θερμῶς ἐπὶ τῇ ἐκδηλώσει ταύτῃ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, παρεκάλεσεν ὅπως ὑποβληθῶσιν Αὐτῇ αἱ εὐχαριστίαι καὶ τὰ σέβη αὐτοῦ.

Ἐπὶ τοῖς γενεθλίοις τῆς Α. Μεγαλειοτάτης, τῆς Βασιλίσσης τῆς Μ. Βρεττανίας Ἐλισάβετ, τῇ 11ῃ τ. μ., ὁ ἐνταῦθα Πρόξενος αὐτῆς κ. Ἄνταμς διωργάνωσε δεξίωσιν, καθ' ἣν παρέστησαν ὁ Νομάρχης καὶ Δήμαρχος, αἱ Στρατιωτικαὶ Ἀρχαί, τὸ Διπλωματικὸν Σῶμα τῆς Πόλεως καὶ πολλοὶ Ἄγγλοι πολῖται.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, προσκληθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Προξένου, ἀντεπροσωπεύθη ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σελευκείας κ. Αἰμιλιανοῦ, ὅστις μεταβὰς μετὰ τοῦ Πανοσιολ. Ὑπογραμματέως Διακόνου κ. Γαβριὴλ διεβίβασε τὰ συγχαρητήρια καὶ τὰς εὐχὰς τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

Ὁ κ. Πρόξενος, εὐχαριστήσας θερμῶς διὰ τὴν ἐκδήλωσιν ταύτην τοῦ Πατριάρχου, ἐδήλωσεν ὅτι καθηκόντως θὰ ὑποβάλῃ τὰς Πατριαρχικὰς εὐχὰς τῇ Α. Μεγαλειότητι.

Πατριαρχικὰ συλλυπητήρια

Ἐπὶ τῇ πρὸς Κύριον ἐκδημίᾳ τοῦ ἀειμνήστου Ἀνδρέου Δρακούλη, πατρὸς τοῦ Γενικοῦ ἐνταῦθα Προξένου τῆς Ἑλλάδος Ἐντιμ. κ. Ἰάσονος Δρακούλη, ἐπισυμβάσῃ ἐν Ἀθήναις, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐξέφρασε τηλεγραφικῶς τὴν συμπάθειαν καὶ τὰ συλλυπητήρια αὐτῆς καὶ ἐδεήθη ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀποιχομένου.

Ἡ Α. Ἐντιμότης προσελθοῦσα εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἐπεσκέφθη τὴν Α. Θ. Παναγιότητα καὶ ὑπέβαλε τὰς εὐχαριστίας αὐτῆς.

Ὁ Μητροπολίτης Ἴμβρου καὶ Τενέδου

Ὁ Σεβ. Μητρ. Ἴμβρου καὶ Τενέδου κ. Μελίτων, ἐπανακάμψας ἐξ Ἀθηνῶν ἔνθα μετέβη ὡς μέλος τῆς Πατριαρχικῆς ἀντιπροσωπείας, μετ' ὀλιγοήμερον ἐνταῦθα παραμονήν, προκειμένου ἵνα μεταβῇ εἰς τὴν Ἐπαρχίαν αὐτοῦ, ἐξῃτήσατο καὶ ἔλαβε τὰς εὐχὰς τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

Ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, τὴν Α. Σεβασμιότητα ἀναχωρήσασαν τῇ 13ῃ Ἀπριλίου, προέπεμψεν ὁ Μ. Ἀρχιδιάκονος κ. Ἀγάπιος.

Ἀφίξεις—Ἀναχωρήσεις

Ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ καθαγιασμοῦ τοῦ Ἁγίου Μύρου, ἀφίκοντο ἐνταῦθα πρὸς συμμετοχὴν εἰς αὐτάς, τὴν μὲν 8ην Ἀπριλίου ἀερο-

πορικῶς, οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Κρήτης κ. Εὐγένιος, Ρόδου κ. Σπυρίδων καὶ Καρπάθου καὶ Κάσου κ. Ἀπόστολος, τὴν 10ην τοῦ ἰδίου μηνὸς σιδηροδρομικῶς ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Ἰάκωβος μετὰ τοῦ Πανοσ. Ἀρχιμ. αὐτοῦ κ. Δαμασκηνοῦ Κατρακούλη, ὡς Ἀρχηγὸς τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὴν δὲ 11ην τοῦ αὐτοῦ μηνὸς σιδηροδρομικῶς ὁ Σεβ Μητροπολίτης Ἠλείας κ. Γερμανός, ἕτερον μέλος τῆς Ἀντιπροσωπείας.

Ἐκ τῶν ὡς ἄνω Σεβ. Ἁγίων Ἀρχιερέων μετὰ τὸ πέρας τῶν ἑορτῶν τοῦ Καθαγιασμοῦ τοῦ Ἁγίου Μύρου ἀνεχώρησαν, ἀεροπορικῶς μὲν τῇ 15ῃ Ἀπριλίου οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Ἰάκωβος καὶ Κρήτης κ. Εὐγένιος, σιδηροδρομικῶς δὲ ὁ Μητροπολίτης Ἠλείας κ. Γερμανὸς τὴν 17ην τοῦ ἰδίου μηνός, καὶ ἀεροπορικῶς οἱ Μητροπολῖται Ρόδου κ. Σπυρίδων καὶ Καρπάθου καὶ Κάσου κ. Ἀπόστολος, τὴν 19ην τοῦ αὐτοῦ μηνός.

Ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, τὰς Α. Σεβασμιότητας ἐχαιρέτησε κατὰ τὴν ἄφιξιν καὶ προέπεμψε κατὰ τὴν ἀναχώρησιν ὁ Πανοσ. Μ. Ἀρχιδιάκονος κ. Ἀγάπιος.

Ἐπίσκοπος Τροπαίου

Ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Τροπαίου κ. Πολύευκτος, συνοδεύσας τοὺς ἐξ Ἀμερικῆς προσκυνητάς, κατὰ τὴν εἰς Πειραιᾶ ἀναχώρησιν αὐτῶν, ἐπανέκαμψε καὶ αὖθις ἐνταῦθα καὶ παραμείνας ἐπὶ δεκαπενθήμερον, ἀνεχώρησε τὸ ἀπόγευμα τοῦ Σαββάτου, 23 Μαΐου, μεταβαίνων εἰς Ἀθήνας καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἀμερικήν.

Αὐθημερὸν προσελθὼν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ὑπέβαλε τὰ ἑαυτοῦ σέβη τῇ Α. Θ. Παναγιότητι. Ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, τὴν Α. Θεοφιλίαν προέπεμψεν ἐν τῷ ἀεροδρομίῳ ὁ Πανοσιολ. Μ. Ἀρχιδιάκονος κ. Ἀγάπιος.

Ὁ Πατριάρχης τῶν Ἀρμενίων εἰς εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

Ἡ Α. Μακαριότης ὁ Πατριάρχης τῶν Ἀρμενίων κ. Καρακὶν Χατζαδουριάν, ἐν συνοδείᾳ τῶν Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. κ. Ἀρὰμ Μπασματζιάν, Πρωτοσυγκέλλου Αὐτοῦ καὶ Σαχὰκ Σιβατζιὰν καὶ τοῦ κ. Ἀμπραχαμιάν, μέλους τοῦ Ἑαυτοῦ Συμβουλίου, ἐπεσκέφθη τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ. Ἀθηναγόραν, τὴν Δευτέραν τῆς Διακαινησίμου, 18ην Ἀπριλίου, ἐπὶ τῇ Ἑορτῇ τοῦ Πάσχα, γενόμενος δεκτὸς ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος μετὰ πολλῆς ἐγκαρδιότητος καὶ τιμῆς.

Πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως Αὐτῆς ἡ Α. Μακαριότης προσεκύνησεν εἰς τὸν Π. Πατριαρχικὸν Ναὸν καὶ ηὐλόγησε τὸ ἐν αὐτῷ συγκεντρωθὲν ἐκκλησίασμα.

Τῇ Α. Μακαριότητι κατά τε τὴν ἄφιξιν καὶ ἀναχώρησιν αὐτῆς ἀπεδόθησαν αἱ ὑπὸ τοῦ Πρωτοκόλλου, τῷ ὑψηλῷ Αὐτῆς, ἀξιώματι προσιδιάζουσαι τιμαί.

Ἀντεπίσκεψις τῆς Α. Θ. Παναγιότητος πρὸς τὸν Πατριάρχην τῶν Ἀρμενίων.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀντεπεσκέφθη τὴν Α. Μακαριότητα τὸν Πατριάρχην τῶν Ἀρμενίων, συνοδευομένη ὑπὸ τῶν Πανοσιολ. Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου Ἀρχιμ. κ. Συμεὼν καὶ Μ. Ἀρχιδιακόνου κ. Ἀγαπίου καὶ τοῦ Ἄρχοντος Μ. Ρήτορος τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας κ. Βλαδιμήρου Μιρμίρογλου, τὴν 19ην Ἀπριλίου, γενομένη δεκτὴ μετὰ πολλῆς τῆς τιμῆς.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης κατὰ τὴν ἀναχώρησιν προσεκύνησεν εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν καὶ ὡμίλησε πρὸς τὰ συγκεντρωθέντα πλήθη προπέμψαντα Αὐτὴν μὲ ἐκδηλώσεις βαθείας εὐλαβείας.

Ἀπονομὴ Ὀφφικίου.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ηὐδόκησεν ἵνα ἀπονείμῃ τῷ Ἐντιμ. κ. Γεωργίῳ Λούκᾳ, Ὑπάτῳ Προέδρῳ τῆς «Ἀχέπας» τὸ Ὀφφίκιον τοῦ Ἄρχοντος Ὑπομνηματογράφου τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Ἡ ἀπονομὴ τοῦ ὡς ἄνω Ὀφφικίου ἐγένετο τῇ 12 Μαΐου δι᾽ εἰδικῆς τελετῆς, ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Παρεκκλησίῳ τοῦ Ἁγ. Ἀνδρέου.

Ὁ Ἰντερνούντσιος τοῦ Βατικανοῦ εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

Ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Φραγκῖσκος Λαρδόνε, Ἰντερνούντσιος τοῦ Βατικανοῦ ἐν Ἀγκύρᾳ καὶ ἐνταῦθα, ἐπεσκέφθη τὴν Α. Θ. Παναγιότητα τῇ 20ῇ Ἀπριλίου, ὑποβαλὼν τὰ ἑαυτοῦ σέβη ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ Πάσχα.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐδέχθη αὐτὸν μετὰ πολλῆς τῆς χαρᾶς καὶ ἐγκαρδιότητος.

Τόσον κατὰ τὴν ἄφιξιν, ὅσον καὶ κατὰ τὴν ἀναχώρησιν αὐτοῦ, ἀπεδόθησαν τῇ Α. Σ., αἱ ὑπὸ τοῦ Πρωτοκόλλου προβλεπόμεναι τιμαί.

Ἡ Α. Υ., ἡ Πριγκήπισσα Εἰρήνη τῆς Ἑλλάδος, ἐν τοῖς Πατριαρχείοις.

Ἡ Α. Υ., ἡ Πριγκήπισσα Εἰρήνη, σύζυγος τοῦ Πρίγκηπος Πέτρου τῆς Ἑλλάδος, ἐπεσκέφθη τὴν Α. Θ. Παναγιότητα τῇ 7ῃ Μαρτίου, μετὰ διήμερον δὲ ὁ Πατριάρχης ἐδέχθη τὴν Α. Υ., τὸν Πρίγκηπα Πέτρον μετὰ πολλῆς τιμῆς.

Τόσον κατὰ τὴν ἄφιξιν, ὅσον καὶ κατὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν Α. Β. Ὑψηλοτήτων, ἀπεδόθησαν Αὐτοῖς αἱ ὑπὸ τοῦ Πρωτοκόλλου προβλεπόμεναι τιμαί.

Ὁ Ἐξοχ. Πρεσβευτὴς τῆς Δυτ. Γερμανίας εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

Ὁ νέος Πρεσβευτὴς τῆς Δυτ. Γερμανίας ἐν Ἀγκύρᾳ Ἐξοχ. Γεώργιος Φὸν Μπόϊχ — Ὄππερτ, ἐπεσκέφθη τὴν Α. Θ. Παναγιότητα τῇ 19ῃ τ.μ., ὑποβαλὼν καὶ τὰ ἐπὶ τῷ Πάσχα σεβάσματα αὐτοῦ, γενόμενος δεκτὸς ὑπ' Αὐτῆς μετὰ πολλῆς τῆς ἐγκαρδιότητος.

Τόσον κατὰ τὴν ἄφιξιν, ὅσον καὶ κατὰ τὴν ἀναχώρησιν αὐτοῦ ἀπεδόθησαν τῷ κ. Πρεσβευτῇ αἱ ὑπὸ τοῦ Πρωτοκόλλου προβλεπόμεναι τιμαί.

Ἀπὸ μέρους δὲ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τὴν Α. Ἐξοχότητα ἀντεπεσκέφθη, ἐν τῷ ἐνταῦθα Γ. Προξενείῳ τῆς Δυτ. Γερμανίας, ὁ Σεβ. Πρωτοσυγκελλεύων Μητροπολίτης Σελευκείας κ. Αἰμιλιανός, διαβιβάσας τὰς σεπτὰς Πατριαρχικὰς εὐχάς.

Ὁ Πρεσβευτὴς τῆς Ἀργεντινῆς εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

Ἐκτελῶν ἐντολὴν τῆς Α. Ἐξοχότητος, τοῦ Προέδρου τῆς Ἀργεντινῆς κ. Ἀρτοῦρο Φροντίζι, ὁ ἐν Ἀγκύρᾳ Πρεσβευτὴς αὐτῆς Ἐξοχ. κ. Μανουὲλ Ἀλμπέρτο Γκαραντζῖνο ἐπεσκέφθη τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἐν συνοδείᾳ τοῦ Γ. Προξένου κ. Ἐδουάρντο Κῶστα Μπονορτίνι, κομίζων προσωπικὸν μήνυμα τοῦ Ἐξοχ. Προέδρου εἰς ἀπάντησιν σεπτοῦ Πατριαρχικοῦ γράμματος ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς εἰς Μπουένος Ἄϊρες μεταβάσεως τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς κ. Ἰακώβου.

Ἡ Α. Ἐξοχότης ἐγένετο δεκτὴ μετὰ τιμῆς ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος Ἥτις ηὐχαρίστησεν αὐτῇ διὰ τὸ Προεδρικὸν μήνυμα καὶ τὴν προστασίαν ἧς τυγχάνουσι τὰ ἐν Ἀργεντινῇ τέκνα τῆς Ἐκκλησίας.

Τόσον κατὰ τὴν ἄφιξιν ὅσον καὶ κατὰ τὴν ἀναχώρησιν τῇ Α. Ἐξοχότητι ἀπεδόθησαν αἱ ὑπὸ τοῦ Πρωτοκόλλου προβλεπόμεναι τιμαί. Τὴν ἑπομένην ὁ Πρωτοσυγκελλεύων Μητροπολίτης Σελευκείας κ. Αἰμιλιανός, συνοδείᾳ τοῦ Πανοσιλ. Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱ. Συνόδου μεταβὰς εἰς τὸ ἐνταῦθα Γ. Προξενεῖον τῆς Ἀργεντινῆς ἀντεπεσκέφθη ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τὴν Α. Ἐξοχότητα καὶ διεβίβασεν αὐτῇ τὰ εἰκότα.

Ὁ Γεν. Πρόξενος τῆς Γιουγκοσλαβίας εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

Προαχθεὶς καὶ ἀναχωρῶν τῆς Πόλεως ἡμῶν ὁ Ἐντιμ. κ. Μπόσκο Τσάκιτς, Γ. Πρόξενος τῆς Γιουγκοσλαβίας, ἐδεξιώθη τὸ ἀπόγευμα τῆς Τετάρτης, 8ης τ.μ., εἰς τὸ Προξενεῖον, τὸν Νομάρχην καὶ Δήμαρχον, τὰς Διοικητικὰς καὶ Στρατιωτικὰς Ἀρχὰς τῆς Πόλεως, τὸ Διπλωματικὸν Σῶμα, ὡς καὶ πολλοὺς ἐκ τῆς Γιουγκοσλαβικῆς Παροικίας.

Τὴν Α. Θ. Παναγιότητα προσκληθεῖσαν ἐπισήμως ἀντεπροσώπευσεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σελευκείας κ. Αἰμιλιανός, ὅστις διεβίβασε τῷ κ. Γ. Προξένῳ καὶ τῇ Εὐγενεστάτῃ κ. Μπόσκο Τσάκιτς τὴν εὐλογίαν τοῦ Πατριάρχου καὶ τὰς εὐχὰς Αὐτοῦ διὰ μίαν εὐδόκιμον σταδιοδρομίαν καὶ ἐν τῇ νέᾳ θέσει.

Ὁ κ. Πρόξενος καὶ ἡ σύζυγος αὐτοῦ ηὐχαρίστησαν διὰ τὴν τοιαύτην ἐκδήλωσιν τοῦ Πατριάρχου καὶ παρεκάλεσαν ὅπως ὑποβληθῶσι τὰ σέβη καὶ αἱ εὐχαριστίαι των.

Τῇ δ' 11ῃ ἰδίου προσελθὼν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, ὑπέβαλε καὶ αὐτοπροσώπως τῇ Α. Θ. Παναγιότητι τὰς ἑαυτοῦ εὐχαριστίας καὶ ἐξῃτήσατο ἐπ' αὐτὸν καὶ τὴν Οἰκογένειαν αὐτοῦ τὰς Πατριαρχικὰς εὐχάς.

Ὁ Πατριάρχης ἐδέχθη τὸν κ. Τσάκιτς μετὰ πατρικῆς ἐγκαρδιότητος καὶ ηὐχήθη αὐτῷ πᾶν ἀγαθόν.

Ἡ ἑορτὴ τῆς Νεολαίας καὶ τοῦ Ἀθλητισμοῦ.

Λόγῳ τῶν κρατησασῶν κατὰ τὴν 19ην Μαΐου συνθηκῶν, μὴ πραγματοποιηθέντος τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς ἡμέρας Νεολαίας καὶ Ἀθλητισμοῦ, κατὰ διαταγὴν τῆς Σεβαστῆς Κυβερνήσεως, οὗτος διεξήχθη τῇ Κυριακῇ, 26ῃ Ἰουνίου, καθ' ὅλην τὴν Χώραν μετὰ ἐξαιρετικοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ λαμπρῶν πανηγυρισμῶν τῇ συμμετοχῇ τοῦ ἐνθουσιῶντος λαοῦ τῆς Πόλεως. Αἱ γυμναστικαὶ ἐπιδείξεις τῇ συμμετοχῇ τῶν στρατιωτικῶν καὶ ἄλλων σχολῶν, διεξαχθεῖσαι ἐν τῷ σταδίῳ Μιτχὰτ Πασᾶ, ἐστέφθησαν ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, εὐγενῶς προσκληθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἐξοχωτ. Νομάρχου Σταμποὺλ Ταξιάρχου κ. Τουλγκά, ἀντεπροσωπεύθη ὑπὸ τοῦ Πανοσιολ. Μ. Ἀρχιδιακόνου κ. Ἀγαπίου, καὶ τοῦ κ. Χαραλάμπους Χαρισιάδου, Γραμματέως ἐν τῷ Α΄. Πατριαρχικῷ Γραφείῳ, οἵτινες καὶ διεβίβασαν τῷ ἔχοντι τὸ γενικὸν πρόσταγμα τῆς τελετῆς Συνταγματάρχῃ τῶν Ἐπιτελῶν κ. Σεφὶκ τὰς Πατριαρχικὰς συγχαρητηρίους προσρήσεις.

Ἱερὰ Θεολογικὴ Σχολὴ Χάλκης

Ἡ Ἐφορία τῆς Ἱερᾶς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς κατὰ τὴν συνεδρίαν αὐτῆς τῆς 30ῆς Ἀπριλίου ἐ. ἔ. ἀπεφάσισεν ὅπως κατὰ τὸ προσεχὲς σχολικὸν ἔτος 1960—61 προσληφθῶσιν εἰς τὴν Σχολὴν 10 μαθηταὶ ἐξ Ἀμερικῆς καὶ ἕτεροι 10 ἐξ Οὐγκάνδης τοῦ Ἀποστολικοῦ καὶ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Ἀλεξανδρείας.

Μέγας εὐεργέτης

Ἡ Ἱ. Θεολογικὴ Σχολὴ Χάλκης εἰς ἐκδήλωσιν τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν Εὐεργέτην αὐτῆς Ἐντιμ. κ. Κυριακὸν Παμούκογλου, εἰς τὴν εὐλαβῆ προσφορὰν τοῦ ὁποίου ὀφείλεται ἡ ἐκ βάθρων σύστασις καὶ ὀργάνωσις τοῦ νέου Ἀναγνωστηρίου παρὰ τὴν μεγάλην βιβλιοθήκην αὐτῆς, ἐτέλεσε, τὴν 12ην Ἰουνίου, Κυριακὴν τῶν Ἁγίων Πάντων, πανηγυρικὴν Θ. Λειτουργίαν, μετ' ἀρτοκλασίας, ὑπὲρ ὑγείας αὐτοῦ καὶ τῶν μελῶν τῆς Οἰκογενείας αὐτοῦ, ἱερουργοῦντος τοῦ Σεβ. Προέδρου τῆς Ἐφορίας, Γέροντος Μητροπολίτου Δέρκων κ. Ἰακώβου. Κατὰ τὴν Εἴσοδον τῶν Τιμίων Δώρων, ὁ Ἀρχιερεὺς ἐμνημόνευσε τῶν μελῶν τῆς Οἰκογενείας τοῦ εὐσεβοῦς Εὐεργέτου, ζώντων τε καὶ τεθνεώτων, εἰς τὸ τέλος δ' ἔψαλε κατανυκτικὸν τρισάγιον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς μακαρίας ψυχῆς τοῦ προσφιλοῦς πατρὸς αὐτοῦ ἀειμνήστου Πρεσβυτέρου Παναγιώτου, εἰς μνήμην τοῦ ὁποίου ἐγένετο ἡ δωρεά.

Παρέστησαν συμπροσευχόμενοι οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Χαλκηδόνος κ. Θωμᾶς, Λαοδικείας κ. Μάξιμος, οἱ Σεβ. Ἔφοροι Μητροπολῖται Σάρδεων κ. Μάξιμος, Ἰκονίου κ. Ἰάκωβος καὶ Φιλαδελφείας κ. Ἰάκωβος, ὁ Ἔξαρχος τοῦ Παναγίου Τάφου Ἀρχιμ. κ. Ἰωάννης, οἱ Ἐντιμ. Ὀφφικιάλοι Μ. Χαρτοφύλαξ κ. Ἀχιλλεὺς Μόσχος καὶ Μ. Ρεφερενδάριος κ. Γεώργιος Χόλλεμπαχ, ἀντιπρόσωποι τοῦ Νοσοκομείου Βαλουκλῆ, τοῦ Ὀρφανοτροφείου καὶ Ἔφοροι Κοινοτήτων, ὁ κ. Χαρ. Χαρισιάδης, Γραμματεὺς ἐν τῷ Α' Πατριαρχικῷ Γραφείῳ καὶ ἄλλοι ἀπόφοιτοι τῆς Σχολῆς, πλεῖστα ἐπίλεκτα μέλη τῆς κοινωνίας ἡμῶν καὶ οἱ συγγενεῖς τοῦ τιμωμένου, ἔψαλε δ' ἐμμελέστατα ἡ Χορῳδία τῆς Σχολῆς.

Ἐπηκολούθησεν ἐν τῷ Ναΐδρίῳ τῆς Σχολῆς σεμνὴ τελετή, καθ' ἣν ὁ Πανοσιολ. Σχολάρχης ἐξεφώνησε τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας.

Εἶτα ὁ ἐκ τῶν Ἐφόρων Σεβ. Μητροπολίτης Σάρδεων κ. Μάξιμος, ὁμιλήσας καταλλήλως, ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, κωλυθείσης ὅπως παραστῇ αὐτοπροσώπως, διεβίβασε τῷ τιμωμένῳ τὰς Πατριαρχικὰς εὐχὰς καὶ ἐπέδωκεν αὐτῷ καλλιτεχνικὸν Δίπλωμα, ἐπὶ μεμβράνης, φιλοτεχνηθὲν ὑπὸ τοῦ καλλιτέχνου κ. Ἀ. Κόβα, ἀναγράφον:

«Ἡ Ἱερὰ Θεολογικὴ Σχολὴ Χάλκης, τιμῶσα τὸν εὐσεβῆ καὶ φιλογενῆ κ. Κυριακὸν Παμούκογλου, ἐξ Ἰοσγάτης Μικρᾶς Ἀσίας, διὰ τὴν πρὸς αὐτὴν εὐλαβῆ δωρεάν, ἀνακηρύσσει τοῦτον Εὐεργέτην αὐτῆς» καὶ φέρον τὰς ὑπογραφὰς τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, τοῦ Προέδρου καὶ τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς Ἐφορίας τῆς Σχολῆς.

Ὁ κ. Κυριακὸς Παμούκογλου συγκεκινημένος εὐχαριστήσας διὰ τὴν γενομένην πρὸς αὐτὸν τιμήν, διετράνωσεν ἅμα καὶ τὴν ἀγάπην ἥν, ὡς υἱὸς Ἱερέως, τρέφει πρὸς τὴν Σχολήν.

Ἀκολούθως πάντες κατηυθύνθησαν εἰς τὸ νέον Ἀναγνωστήριον, ἔνθα ὁ Σεβ. Πρόεδρος τῆς Ἐφορίας, κατόπιν συντόμου προσλαλιᾶς, ἔκοψε τὴν πρὸ τῆς εἰσόδου αὐτοῦ ταινίαν, οἱ δὲ προσελθόντες περιῆλθον τὰς αἰθούσας αὐτοῦ, ἐκφράσαντες τὰ θερμὰ συγχαρητήρια αὐτῶν πρὸς τὸν χορηγόν.

Πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ Ἀναγνωστηρίου, ἐτοποθετήθη μαρμαρίνη πλὰξ ἀναγράφουσα:

«Τὸ ἀναγνωστήριον τοῦτο συνεστήθη καὶ ὠργανώθη, χορηγοῦντος τοῦ εὐσεβοῦς καὶ φιλομούσου τέκνου τῆς Ἐκκλησίας Κυριακοῦ Παμούκογλου, εἰς μνήμην τοῦ μακαριστοῦ πατρὸς αὐτοῦ, Πρεσβυτέρου Παναγιώτου».

Τὴν μεσημβρίαν παρετέθη γεῦμα εἰς ὃ παρεκάθησαν οἱ Σεβ. Ἱεράρχαι, ὁ τιμώμενος Εὐεργέτης μετὰ τῶν οἰκείων αὐτοῦ, ὁ Σχολάρχης μετὰ τῶν Καθηγητῶν τῆς Σχολῆς, οἱ σπουδασταὶ καὶ οἱ λοιποὶ προσκεκλημένοι.

ακοπαὶ τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἁγίας
καὶ Ἰ. Συνόδου.

Ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς 5ης
τριλίου, ἐπὶ ταῖς διακοπαῖς, λόγῳ
ν ἑορτῶν τῆς Μ. Ἑβδομάδος καὶ
Πάσχα, τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἁγίας
Ἰ. Συνόδου, ἡ Α. Θ. Παναγιότης
ζήθη τοῖς Σεβ. Ἁγίοις Συνοδικοῖς
χιερεῦσι τὰ εἰκότα, ἐκ μέρους δὲ
ύτων ἀπήντησε καταλλήλως εὐχα-
τῶν, ὁ Σεβ. Α΄. τῇ τάξει Γέρων
τροπολίτης Χαλκηδόνος κ. Θω-
ς.

ρχιγραμματεία τῆς Ἁγίας καὶ
Ἰ. Συνόδου

Ἐπανῆλθεν ἐκ Γενεύης καὶ Βισμ-
δεν ἀεροπορικῶς ὁ Πανοσιολ.
ρχιγραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἰ.
νόδου Ἀρχιμ. κ. Συμεών, ἔνθα
μεινεν ἐπί τι διάστημα πρὸς
οίθαλψιν τῆς ὑγείας αὐτοῦ.
Τὴν ἑπομένην, προσελθὼν εἰς τὰ
τριαρχεῖα, ὑπέβαλε τῇ Α. Θ. Πα-
γιότητι τὰ σέβη καὶ τὰς εὐχαρι-
ας αὐτοῦ καὶ ἐξαιτησάμενος τὰς
πτὰς Πατριαρχικὰς εὐχὰς ἐπα-
αβε τὰ καθήκοντα αὐτοῦ.
Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ ταξειδίου τού-
, ἡ Α. Πανοσιολογιότης ἐπεσκέ-
η τοὺς ἐν Γενεύῃ κύκλους τοῦ
Σ. Ἐκκλησιῶν, τὴν ἐκεῖσε Ὀρ-
δοξον Παροικίαν καὶ τὴν Κοινό-
τα τῆς Φραγκφούρτης, ὡς καί,
τὰ τὴν ἐπιστροφὴν αὐτοῦ, τὰς
ινότητας Παρισίων καὶ Νικαίας
λλίας, ἐπικοινωνήσας μετὰ τῶν
τὰ τόπους ἐκπροσώπων τοῦ Οἰ-
υμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῶν
σεβῶν Χριστιανῶν αὐτῶν, πρὸς
ς διεβίβασε τὴν σεπτὴν Πατριαρ-
ὴν εὐλογίαν.

ιροτονίαι.

— Εἰσηγήσει τῆς Ἐφορίας τῆς Ἰ.
ολογικῆς Σχολῆς, ἐνεκρίθη συνο-
ῶς ἡ εἰς Διάκονον χειροτονία τοῦ
τῶν μαθητῶν τῆς Γ΄. τάξεως τοῦ
Θεολογικοῦ τμήματος τῆς Σχολῆς
Τσαμπίκου Ζερβοῦ. Ἡ χειροτονία τοῦ
ὡς ἄνω ἐγένετο ἐν τῷ Ναϊδρίῳ τῆς
Σχολῆς, τῇ 16ῃ Ἀπριλίου 1960, Με-
γάλῳ Σαββάτῳ, ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μη-
τροπολίτου Ρόδου κ. Σπυρίδωνος. Ὁ
νεοχειροτονηθεὶς ἐπὶ τῇ εἰσόδῳ αὐτοῦ
εἰς τὸ κληρικὸν στάδιον μετωνομάσθη
εἰς Γεννάδιον.

— Εἰσηγήσει τῆς Μ. Πρωτοσυγκελ-
λίας, ἐνεκρίθη συνοδικῶς ἡ εἰς Διάκο-
νον καὶ Πρεσβύτερον χειροτονία τοῦ
κ. Ἰωάννου Νεβρίδου, προοριζομένου
διὰ τὴν θέσιν Ἱεροεπιστάτου τῶν Ἰ.
Μονῶν Σωτῆρος Χριστοῦ καὶ Ἁγίου
Νικολάου Πριγκήπου.

Ἡ εἰς Διάκονον χειροτονία τοῦ εἰ-
ρημένου ἐγένετο, τῇ 19ῃ Ἰουνίου
1960, ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου
Σελευκείας κ. Αἰμιλιανοῦ, ἐν τῷ ἐν
Βαλατᾷ Ἰ. Ναῷ τῶν Παμμεγίστων
Ταξιαρχῶν.

— Κατόπιν σχετικῆς εἰσηγήσεως
τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας, ἐνεκρίθη ἡ
εἰς Διάκονον χειροτονία τοῦ κ. Γεωρ-
γίου Ροδοκανάκη.

Ἡ χειροτονία τοῦ εἰρημένου ἐτελέ-
σθη ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σε-
λευκείας κ. Αἰμιλιανοῦ, τῇ Κυριακῇ,
29ῃ Μαΐου ἐ. ἔ., ἐν τῷ ἐν Βεσικτὰς
Ἰ. Ναῷ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτό-
κου, ἔνθα οὗτος προόρισται, ἵνα ὑ-
πηρετήσῃ ἅμα τῇ εἰς Πρεσβύτερον χει-
ροτονίᾳ αὐτοῦ.

Ἱερὰ Μητρόπολις Λέρου, Καλύ-
μνου καὶ Ἀστυπαλαίας.

— Αἰτήσει τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου
Λέρου, Καλύμνου καὶ Ἀστυπαλαίας
κ. Ἰσιδώρου, ἐνεκρίθη συνοδικῶς ἡ εἰς
Διάκονον καὶ Πρεσβύτερον χειροτο-
νία τοῦ κ. Εὐστρατίου Λιβανοῦ, προ-
οριζομένου διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Ἐ-
παρχίας αὐτοῦ.

Ἄδεια μεταβάσεως εἰς Ἅγιον Ὄρος

Συνοδικῇ ἀποφάσει παρεσχέθη ἄδεια μεταβάσεως εἰς Ἅγιον Ὄρος τοῖς:

—Σεβ. Μητροπολίτῃ Δράμας κ. Φιλίππῳ.

—Θεοφ. Ἐπισκόπῳ κ. Λώριστον Λίβιγκστον Σκέϊφ, τῆς ἐν Ἀμερικῇ Ἐπισκοπελιανῆς Ἐκκλησίας, καὶ τῷ συνοδεύοντι αὐτῷ αἰδ. κ. Σαμουὴλ Μπάζεερ.

—Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Καλλινίκῳ Σταυροβουνιώτῃ.

—Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Αὐγουστίνῳ Σουδοπλάτωφ, Προϊσταμένῳ τῆς ἐν Ἰσραὴλ Ρωσσικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀποστολῆς τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας.

—Αἰδ. Πρεσβυτέρῳ κ. Γεωργίῳ Δημητρακοπούλῳ, ἐξ Ἀμερικῆς, μετὰ μελῶν τινων τῆς Κοινότητος αὐτοῦ.

—Αἰδ. Πρεσβυτέρῳ κ. Σταύρῳ Κατσάρῃ, ἐξ Ἀμερικῆς.

—Αἰδ. κ. Νικολάῳ Σέμκωφ καὶ τῷ συνοδῷ αὐτοῦ κ. Ρόναλντ Σταχόβιακ, ἀμφοτέρων ἐξ Ἀμερικῆς.

—Αἰδ. κ. Στεφάνῳ ντὲ Βός, ἐκ τοῦ ἐν Σεβετὸν Μοναστηρίου τῶν Βενεδικτίνων καὶ Αἰδ. κ. Ἀδόλφῳ Βουλαντέν, Καθηγητῇ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Φρίμπουργκ.

—Αἰδ. κ. Μ. Β. Πεντερέν, Ρωμαιοκαθολικῷ Ἱερεῖ, ἐξ Ὀλλανδίας, καὶ τῷ Ὁσιωτ. Μοναχῷ κ. Γεωργίῳ Λαμορέσκ, ἐκ Καναδᾶ.

—Αἰδ. κ. Αὐγουστίνῳ Μόρρις, Ἡγουμένῳ τοῦ Ἀγγλικανικοῦ Τάγματος τοῦ Ἁγίου Βενεδίκτου.

—Αἰδ. κ. Βερνάρδῳ Λαμπέρ, Ρωμαιοκαθολικῷ Κληρικῷ τοῦ Τάγματος τῶν Δομινικανῶν.

—Ὁσιοτ. Ρωμαιοκαθολικῷ Μοναχῷ κ. Γεωργίῳ Λαμπρέκ, ἐκ Ρώμης.

—Ὁσιοτ. Ρωμαιοκαθολικῷ Μοναχῷ κ. Ζοκλιὲν Λεροΐ, ἐκ Γαλλίας.

—Ἐντιμ. κ. Ὑακίνθῳ Τοπρακτσόγλου, Ἐφόρῳ τῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς καὶ Ἐπιτρόπῳ τοῦ Ἱ. Ναοῦ τῆς Ἁγίας Τριάδος Πέραν.

—Ἐντιμ. κ. Παύλῳ Μυλωνᾷ, Ἀρχιτέκτονι.

—Ἐντιμ. κ. Γεωργίῳ Θεοτοκᾷ, Δικηγόρῳ ἐξ Ἀθηνῶν.

—Ἐντιμ. κ. Γενναδίῳ Κοντράτιεφ.

—Ἐλλογ. κ. Βόλφκαγκ Βάμλεκ, Καθηγητῇ ἐν τῷ ἐνταῦθα Αὐστριακῷ Κολλεγίῳ.

—Ἐντιμ. κ. Λένναρτ Ρυδέν, Βυζαντινολόγῳ ἐκ Σουηδίας.

—Ἐντιμ. κ. Μαρίνῳ Γέλδερμανς, ἐξ Ὀλλανδίας.

—Ἐντιμ. κ. κ. Εὐστρατίῳ Σαρρέλῃ καὶ Κυριακῷ Σαραβέλλᾳ, Φοιτηταῖς ἐξ Ἀμερικῆς.

—Ἐντιμ. κ. Ἰωάννῃ Στούαρτ, Ὑποτρόφῳ τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ ἐν Χάλκῃ Ἱερᾷ Θεολογικῇ Σχολῇ.

—καὶ ἐντιμ. κ. Χὰνς Μέρτς, Γερμανῷ Φοιτητῇ.

Ἱ. Μονὴ Πάτμου.

Αἰτήσει τῆς Ἱ. Πατριαρχικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου Πάτμου, ἐνεκρίθη συνοδικῶς ἡ εἰς Πρεσβύτερον χειροτονία τοῦ ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς Διακόνου κ. Τιμοθέου Χαλέπη.

Ἡ τέλεσις τῆς ὡς ἄνω χειροτονίας ἀνετέθη τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Ρόδου κ. Σπυρίδωνι.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ

Ὁ Μητροπολίτης Βηρυττοῦ εἰς Ἀμερικήν.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Βηρυττοῦ Ἠλίας μεταβαίνων ἀεροπορικῶς γενεῖ προσκλήσει τῆς Κυβερνήσε-ς τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν εἰς Ἀμερικήν, διῆλθεν ἐκ τοῦ ἀεροδρομίου ς Πόλεως ἡμῶν, παραμείνας ἐπ' ὀλίγον ἐν αὐτῷ τὴν πρωΐαν τῆς Τρίτης 24ης Μαΐου.

Ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, τὴν Α. Σεβασμιότητα ἐχαιρέτησεν εὐχηθεῖσα τὰ εἰκότα ὁ Σεβ. Πρωτοσυγκελλεύων Μητροπολίτης Σελευκείας κ. Αἰμιλιανός.

Ἡ Α. Σεβασμιότης παρεκάλεσεν ὅπως ὑποβληθῶσι τῇ Α. Θ. Παναγιότητι αἱ εὐχαριστίαι καὶ τὰ σεβάσματα αὐτῆς.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

...ἀνατος Γέροντος Σκευοφύλακος

Μετὰ λύπης ἐγνώσθη τῇ Ἐκκλη-... ἡ πρὸς Κύριον ἐκδημία τοῦ Ἀρ-...ανδρίτου Κυριακοῦ Σπυριδωνί-...υ, Γέροντος Σκευοφύλακος τοῦ ...αγίου Τάφου.

Ὁ ἀείμνηστος Κυριακὸς Σπυριδω-...ης ἐγεννήθη ἐν Μέσῳ Καρλοβα-... Σάμου, τῷ 1888. Ἀποφοιτήσας ... ἐκεῖ Πορφυριάδος Σχολῆς, με-...θη εἰς Ἱεροσόλυμα τῷ 1904 πα-... τῷ Γ. Σκευοφύλακι μ. Εὐθυμίῳ. ...οφοιτήσας τῆς Ἱερατικῆς Σχο-... τοῦ Ἱεροῦ Κοινοῦ «Ἅγιος Δη-...ριος» καὶ Ἀγγλικοῦ Προτεσταν-...οῦ Κολλεγίου, ἐστάλη εἰς Ἀθή-..., ἔνθα ἔτυχε πτυχίου Ἐμπορικῆς ...ολῆς.

...ῷ 1912 ἐχειροτονήθη Διάκονος, ... δὲ 1917 Πρεσβύτερος, χειροθετηθεὶς ἅμα Οἰκονόμος τοῦ Ἱ. Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως.

Τῷ 1921 διωρίσθη Καθηγητὴς τῶν Ἀγγλικῶν ἐν τῷ Γυμνασίῳ τοῦ Ἱεροῦ Κοινοῦ. Τῷ 1922 ἔλαβε τὸ Ὀφφίκιον τοῦ Ἀρχιμανδρίτου, διορισθεὶς ἅμα μέλος τῆς Οἰκονομολογικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Πατριαρχείου, καὶ μέλος τῆς Ἱ. Συνόδου. Τῷ 1921 διωρίσθη, Ἀντιπρόσωπος τοῦ Πατριαρχείου εἰς τὴν ΧΑΝ. Τὸ δὲ 1927, θανόντος τοῦ Γέροντος Σκευοφύλακος Γερασίμου, διωρίσθη ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου εἰς τὴν θέσιν τοῦ Σκευοφύλακος, ἣν διετήρησε μέχρι τῶν τελευταίων ἡμερῶν τῆς ζωῆς αὐτοῦ μετὰ ζήλου, ἀφοσιώσεως καὶ εὐλαβείας.

Τοῦ ἀειμνήστου Σκευοφύλακος Ἀρχιμ. Κυριακοῦ Σπυριδωνίδου εἴη ἡ μνήμη αἰωνία.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑΙ

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ

Πλήρης ἡμερῶν ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ, τὸν παρελθόντα Ἀπρίλιον, ἐν Ἀθήναις ἔνθα ἦτο ἀπὸ ἐτῶν ἐγκατεστημένος ὁ ἐκ τῆς Πόλεως ἡμῶν καταγόμενος Περικλῆς Φωτιάδης, Ἀρχιτέκτων.

Ὁ ἀείμνηστος οὗτινος ἡ δρᾶσις ἐν τῷ πεδίῳ τῆς Ἀρχιτεκτονικῆς ὑπῆρξε γόνιμος, διεκρίθη ὡς δημιουργὸς ἔργων διακρινομένων διὰ τὴν ἁπλότητα τῆς γραμμῆς καὶ τὸ ἀπέριττον τοῦ ρυθμοῦ, οἷα τὸ κτίριον τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς ἐν Χάλκῃ Σχολῆς, τοῦ Ζωγραφείου Λυκείου, τοῦ ἐν Πέραν Συσσιτίου Ἁγίας Τριάδος, περίπτερα τινὰ τῶν Νοσοκομείων Βαλουκλῆ κ. ἄ.

Ἀντιπροσωπευτικὸς τύπος τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ, διεκρίθη ὡς χαρακτὴρ τίμιος ἀφωσιωμένος οἰκογενειάρχης καὶ ἀλτρουϊστὴς χριστιανός, οὗτινος τὴν συνείδησιν κατηύγαζον αἱ ἐμπνεύσεις τοῦ ὡραίου, τοῦ ἀγαθοῦ, τοῦ τελείου.

Τοῦ ἀειμνήστου Περικλέους Φωτιάδου εἴη ἡ μνήμη αἰωνία.

ΗΝΤΙΘ ΤΣΑΡΛΣ ΠΑΪΠΕΡ

Ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον ἐν τῷ ἐνταῦθα Γερμανικῷ Νοσοκομείῳ, κατόπιν μακρᾶς καὶ πολυωδύνου νόσου, τῇ 3ῃ τ. μ., μία εὐγενὴς φυσιογνωμία, ἡ σύζυγος τοῦ Αἰδεσ. Τσάρλς Πάϊπερ, Πρωθιερέως τῆς ἐνταῦθα Ἀγγλικανικῆς Παροικίας.

Ἡ κηδεία τῆς ἀειμνήστου, ἧς προηγήθη ἐπιμνημόσυνος Θεία Λειτουργία, ἐτελέσθη παρὰ τοῦ ἰδίου συζύγου αὐτῆς ἐν τῷ Παρεκκλησίῳ τῆς Βρεττανικῆς Πρεσβείας, ὁ δὲ ἐνταφιασμὸς ἐγένετο ἐν τῷ ἐν Χαϊδάρπασα Βρεττανικῷ Κοιμητηρίῳ.

Ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος παρεστάς κατὰ τὴν κηδείαν ὁ Πανοσιολ. Ὑπογραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου κ. Γαβριήλ, διεβίβασε τῇ Α. Αἰδεσιμότητι τὴν Πατριαρχικὴν συμπάθειαν, ἡ δὲ ἐνταῦθα Βρεττανικὴ Παροικία μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Ἐντ. Γ. Πρόξενον τῆς Μ. Βρεττανίας κ. Φίλιππον Μπρόουντ ἐτίμησε τὴν ἀείμνηστον δέσποιναν, καταλιποῦσαν μνήμην εὐσεβοῦς Χριστιανῆς, ἀφωσιωμένης συζύγου καὶ ἐμπνευσμένης ἐργάτιδος τοῦ ἀγαθοῦ.

Τῆς ἀειμνήστου Ἤντιθ Πάϊπερ εἴη ἡ μνήμη αἰωνία.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Εὐχαριστήριον, Τιμητικὸς Τόμος ἐπὶ τῇ 45ετηρίδι Ἐπιστημονικῆς Δράσεως καὶ τῇ 35ετηρίδι Τακτικῆς Καθηγεσίας Ἀμίλκα Σ. Ἀλιβιζάτου, ἐκδ. ὑπὸ Γερασίμου Ἰ. Κονιδάρη, Ἀθῆναι 1958. (*)

Ὁ μετὰ χεῖρας τόμος, περιλαμβάνων ἄνω τῶν 800 σελίδων, ἀφιεροῦται εἰς τὸν καθ. κ. Ἀμίλκαν Σ. Ἀλιβιζάτον, ὅστις εἶναι εἷς εὐφήμως γνωστὸς Ἕλλην Ὀρθόδοξος Θεολόγος καὶ διατελεῖ ἀπὸ τοῦ 1914 ἐν στενῷ συνδέσμῳ μετὰ τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, ὢν τοιουτοτρόπως εἷς ἐκ τῶν ἐλαχίστων ἡγετῶν τῆς Κινήσεως ταύτης, οἵτινες εἶδον τὴν ἀρχὴν καὶ παρηκολούθησαν μέχρι τῆς σήμερον τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῆς. Ἀπὸ τοῦ 1931, ὅτε ἐξεδόθη εἷς ἄλλος τόμος πρὸς τιμὴν τοῦ ἀοιδίμου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου, καθ. τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ὁ παρὼν τόμος ἐμφανίζεται ὡς τὸ πρῶτον ἔργον παρομοίας φύσεως, ἐκδοθὲν ὑπὸ τοῦ καθ. τοῦ αὐτοῦ Πανεπιστημίου κ. Κονιδάρη.

Περιέχει:

1. Ἐπιστολὰς καὶ Χαιρετιστηρίους Ἐκδηλώσεις ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοῦ ἑορτασμοῦ τῶν Ἰωβηλαίων τοῦ καθ. κ. Ἀλιβιζάτου α') τῆς 45ετηρίδος τῆς ἐπιστημονικῆς δράσεως, β') τῆς 35ετηρίδος τακτικῆς καθηγεσίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν, καὶ γ') τῆς 70ετηρίδος αὐτοῦ (17 Μαΐου 1957).

2. Μίαν Βιογραφίαν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ καθ. κ. Κονιδάρη καὶ μίαν Βιβλιογραφίαν τῶν Ἔργων καὶ Δημοσιευμάτων αὐτοῦ, καὶ

3. 52 ἀκαδημαϊκὰς συνεισφορὰς ἐπὶ διαφόρων θεμάτων, κυρίως θεολογικῶν, γραφείσας ὑπὸ φίλων καὶ μαθητῶν αὐτοῦ ἐξ ὅλου τοῦ κόσμου, ἐμφανιζομένας δὲ εἰς μίαν τῶν τεσσάρων γλωσσῶν, ἀγγλικήν, γερμανικήν, γαλλικὴν καὶ ἑλληνικήν.

Ἡ ἔκδοσις τοῦ παρόντος τόμου ἀποτελεῖ ἓν σπουδαῖον οἰκουμενικῆς σημασίας γεγονός. Ἐκτὸς τούτου ὑπάρχουσι καὶ διάφορα ἄρθρα, ἅτινα ἀμέσως θίγουσι ζητήματα τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Οὐτρέχτης κ. Ἀνδρέας Ρίνκελ γράφει περὶ «τῶν Ὀρθοδόξων καὶ τῶν ΠαλαιοΚαθολικῶν» (σελ. 1—7), παρέχων μίαν σύντομον ἱστορικὴν σκιαγράφησιν τῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν. Ὁ ἀείμνηστος Γεώργιος Μπέλλ, Ἐπίσκοπος Τσίτσεστερ, εἰς ἓν μικρὸν σημείωμα «Σχέσεις μετὰ τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως» (σελ. 80—1), τονίζει τὴν σπουδαιότητα τῆς περιφήμου Ἐγκυκλίου τοῦ

(*) Ἡ Βιβλιοκρισία αὕτη ἐστάλη πρὸς δημοσίευσιν ἀγγλιστὶ εἰς τὸ ἐν Γενεύῃ ἐκδιδόμενον περιοδικὸν τοῦ Παγκ. Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν **The Ecumenical Review.**

Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τοῦ 1920, τὴν σημασίαν καὶ τὰς δυσκολίας τῆς συμμετοχῆς τῶν Ὀρθοδόξων ἐν τῇ Κινήσει ταύτῃ, καὶ ἐν σχέσει πρὸς τὸν καθ. κ. Ἀλιβιζᾶτον λέγει, ὅτι «κατὰ ἕνα εἰδικώτερον τρόπον διὰ μέσου τῶν προσωπικοτήτων ἀναπτύσσεται ἡ δύναμις τῆς κινήσεως καὶ γίνεται κατανοητὸς ὁ χαρακτὴρ αὐτῆς». Ὁ καθ. κ. Βασίλειος Ἰωαννίδης ἔχει ἓν ἄρθρον «ἡ Ἑνότης τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον» (σελ. 170—88), ὅστις θεωρεῖται ὁ θεολόγος τῆς ἑνότητος τῆς Ἐκκλησίας καὶ εἰς τὰς Ἐπιστολὰς αὐτοῦ καὶ τὰς Πράξεις ὁμιλεῖ ἐπὶ τῆς οὐσίας τῆς ἑνότητος καὶ τῶν προϋποθέσεων αὐτῆς. Ὁ καθ. κ. Γεράσιμος Κονιδάρης, ὁ ὁποῖος κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη ἤρχισε νὰ δημοσιεύῃ τὰ πορίσματα τῶν μελετῶν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Πολιτεύματος τῆς Ἀρχεγόνου Ἐκκλησίας, ἐν τῇ ἐργασίᾳ του «ἡ Σπουδαιότης τῶν περὶ τὸ Πολίτευμα τῆς Ἀρχεγόνου Ἐκκλησίας Ἐρευνῶν καὶ διὰ τὴν Οἰκουμενικὴν Κίνησιν (μετὰ στοιχείων τῆς λύσεως)» (σελ. 189—215), συνδέει τὸ θέμα τοῦτο πρὸς τὴν Οἰκουμενικὴν Κίνησιν. Ὁ Δρ. Χ. Κράεμερ παραθέτει μετὰ πολλῆς κατανοήσεως τὰς γενικὰς γραμμὰς τοῦ θέματος «Ἱεραποστολαὶ καὶ Ὀρθοδοξία» (σελ. 239—41), κατακλείων μὲ τὰς λέξεις «εἴθε νὰ εἶναι πολὺ ἐγγὺς ὁ χρόνος καθ᾽ ὃν ἡ Ὀρθοδοξία καὶ ἰδιαιτέρως ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία, νὰ συμμετέχῃ ὁλοψύχως ἐν τῇ «Ἱεραποστολῇ» καὶ ταῖς «Ἱεραποστολαῖς». Ἡ εὐχή του αὕτη συμπίπτει πρὸς τὴν ἵδρυσιν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ὀρθοδόξῳ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ ἐν Μπρούκλαϊν, Μασσ., τὸ 1956, τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Ἱεραποστολικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, καὶ τὴν ἀπόφασιν τῆς Δ΄ Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Συνδέσμου, 1958, πρὸς ἵδρυσιν ἐν τῷ ἐγγὺς μέλλοντι μιᾶς Διεθνοῦς Ἱεραποστολικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τὸν ἄμεσον διορισμὸν ὑπὸ τῆς ἰδίας Συνελεύσεως μιᾶς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐχούσης τὴν προσωρινὴν ἕδραν αὐτῆς ἐν Ἀθήναις. Ἀμφότεραι αἱ προσπάθειαι εἶναι νέα ἐκκινήματα, ὑπὸ ἐνθουσιασμοῦ διακατεχόμενα, ἐπιδείξαντα ὡσαύτως καὶ πρακτικὰ ἀποτελέσματα. Ὁ καθ. κ. Ἐ. Σλίνκ, ὅστις γνωρίζει καλῶς, κατανοεῖ καὶ παρουσιάζει τὴν Ὀρθοδοξίαν πρὸς τὸν Δυτικὸν Κόσμον γράφει ἐκ νέου μετὰ τοῦ αὐτοῦ εἰρηνιστικοῦ πνεύματος τὴν μελέτην «αἱ Μεταλλαγαὶ εἰς τὴν Προτεσταντικὴν Κατανόησιν τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας» (σελ. 385—99). Ὁ γράφων ἔχει ἓν ἄρθρον, ἐπιγραφόμενον «Ποία ἡ Συμβολὴ τῆς Ὀρθοδοξίας ἐν τῇ Οἰκουμενικῇ Κινήσει» (σελ. 457—61). Ὁ καθ. κ. Βασίλειος Βέλλας, τοῦ Ἑρμηνευτικοῦ Κλάδου, γράφει ἐπὶ «τοῦ Κύρους τῆς Βίβλου κατὰ τὴν Ἀνατολικὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν» (σελ. 490—503) καὶ ὁ καθ. κ. Στέφανος Τσαγκώφ, γνωστὸς Οἰκουμενιστής, μελετᾷ τὰς Διορθοδόξους σχέσεις εἰς τὸ ἄρθρον του «αἱ περὶ Ἑνότητος Προσπάθειαι μεταξὺ τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν» (τῆς Ἀνατολῆς) (σελ. 516—31).

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Θ. ΣΤΑΥΡΙΔΗΣ

Μ. Ι. Μανούσακα, Διευθυντοῦ τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, Χειρόγραφα καὶ ἔγγραφα τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Ἀθῆναι 1958. Σχ. 16ον, σσ. 28. Ἀνατύπωσις (μετὰ προσθηκῶν) ἀπὸ τὴν μεγάλην Ἑλληνικὴν Ἐγκυκλοπαίδειαν, Συμπλήρωμα, τόμος Α., σσ. 262γ—267α. (Ἄρθρον Ἄθως—Βιβλιοθῆκαι).

Τὸ προκείμενον βιβλιάριον τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν κ. Μ. Ι. Μανούσακα περιλαμβάνει δύο σημειώματα : 1 — Χειρόγραφοι κώδικες τοῦ Ἁγίου Ὄρους καὶ κατάλογοι αὐτῶν, καὶ 2 — Ἔγγραφα τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Κατάλογοι καὶ ἐκδόσεις αὐτῶν.

Εἰς τὸ πρῶτον, ὕστερα ἀπὸ μίαν περιεκτικὴν εἰσαγωγήν, ἔνθα ἱστορεῖται ἡ προσπάθεια ἀπὸ τοῦ Σπ. Λάμπρου μέχρι τῶν ἡμερῶν μας διὰ τὴν καταλογογράφησιν ἢ φωτογράφησιν τῶν δώδεκα τοὐλάχιστον χιλιάδων χειρογράφων τοῦ Ἁγίου Ὄρους, δίδεται ἡ ὅλη βιβλιογραφία ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἑξῆς σχεδιαγράμματος : Α — Γενικά, Β — Κατάλογοι χειρογράφων πλειόνων Μονῶν καὶ Γ — Κατάλογοι χειρογράφων κατὰ Μονάς : Σκήτη Ἁγίας Ἄννης, Σκήτη Ἁγίου Ἀνδρέου, Μονὴ Βατοπεδίου, Μονὴ Γρηγορίου, Μονὴ Διονυσίου, Μονὴ Δοχειαρίου, Μονὴ Ἐσφιγμένου, Μονὴ Ζωγράφου, Σκήτη Προφήτου Ἠλιού, Μονὴ Ἰβήρων, Μονὴ Καρακάλου, Σκήτη Καυσοκαλυβίων, Μονὴ Κουτλουμουσίου, Μονὴ Κωνσταμονίτου, Μονὴ Μεγίστης Λαύρας, Μονὴ Ξενοφῶντος, Μονὴ Ξηροποτάμου, Μονὴ Παντελεήμονος, Μονὴ Παντοκράτορος, Μονὴ Παύλου, Πρωτᾶτον, Μονὴ Σιμοπέτρας, Μονὴ Σταυρονικήτα, Μονὴ Φιλοθέου καὶ Μονὴ Χιλανδαρίου.

Εἰς τὸ δεύτερον, ἀφοῦ χαρακτηρισθοῦν εἰς εἶδος καὶ γλωσσικῶς καὶ ἀξιολογηθοῦν διὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ Βυζαντίου τὰ ἐπίσημα, ἰδιωτικά, πρωτότυπα ἢ ἀντίγραφα ἔγγραφα τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἱστορεῖται περιεκτικῶς ἡ καταλογογράφησις αὐτῶν καὶ δίδεται ἐν τέλει ἡ ὅλη βιβλιογραφία ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἑπομένου σχεδιαγράμματος : Α — Γενικά., Β — Γενικοὶ κατάλογοι τῶν ἁγιορειτικῶν ἐγγράφων, Γ — Συλλογαὶ καὶ ἐκδόσεις ἐγγράφων ἐκ πλειόνων Μονῶν καὶ Δ — Κατάλογοι ἢ συλλογαὶ καὶ ἐκδόσεις ἐγγράφων κατὰ Μονάς : Μονὴ Βατοπεδίου, Μονὴ Γρηγορίου, Μονὴ Διονυσίου, Μονὴ Δοχειαρίου, Μονὴ Ἐσφιγμένου, Μονὴ Ζωγράφου, Μονὴ Ἰβήρων, Μονὴ Καρακάλου, Μονὴ Κουτλουμουσίου, Μονὴ Κωνσταμονίτου, Μονὴ Μεγίστης Λαύρας, Μονὴ Ξενοφῶντος, Μονὴ Ξηροποτάμου, Μονὴ Παντελεήμονος, Μονὴ Παντοκράτορος, Μονὴ Παύλου, Πρωτᾶτον, Μονὴ Σταυρονικήτα, Μονὴ Φιλοθέου καὶ Μονὴ Χιλανδαρίου.

Ὡς συμπεραίνεται ἤδη πρόκειται περὶ ἄρθρων ἀποτελούντων συγχρονισμένον βασικώτατον ὁδηγὸν διὰ τὴν μελέτην τοῦ παλαιογραφικοῦ πλούτου τοῦ Ἁγίου Ὄρους, δι᾽ ὃ καὶ συγχαίροντες θερμότατα τὸν κ. Μ. Μανούσακα αἰσθανόμεθα εὐτυχεῖς παρουσιάζοντες τὴν ἐργασίαν του ταύτην εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς «Ὀρθοδοξίας».

ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΣΤ. ΑΝΕΣΤΙΔΗΣ

Ἐπισκόπου Θαυμακοῦ Χρυσοστόμου, Περὶ νεωκόρων. Ἐν Ἀθήναις 1959. Σχ. 16ον, σσ. 56. Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία», τ. λς (1959).

Μία σύντομος καὶ περιεκτικὴ μονογραφία περὶ νεωκόρων, εἰς τέσσαρα μέρη : 1—Οἱ νεωκόροι παρ' ἀρχαίοις Ἕλλησι, 2—Οἱ νεωκόροι πάρ' Ἑβραίοις, 3—Οἱ νεωκόροι τοῦ Χριστιανικοῦ ναοῦ καὶ 4—Οἱ νεωκόροι ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος, τοῦ θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Θαυμακοῦ κ. Χρυσοστόμου.

Εἰς τὸ πρῶτον μέρος (Οἱ νεωκόροι παρ' ἀρχαίοις Ἕλλησι) δίδεται ἡ ἱστορία τῆς λέξεως καὶ ἀναφέρονται τὰ καθήκοντα τῶν νεωκόρων εἰς τοὺς εἰδωλολατρικοὺς ναοὺς τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος καθὼς καὶ αἱ ἀπαντώμεναι λοιπαὶ ὀνομασίαι αὐτῶν.

Εἰς τὸ δεύτερον (Οἱ νεωκόροι πάρ' Ἑβραίοις) παρακολουθεῖται ἡ ἀντιστοιχία τῶν νεωκόρων πρὸς τοὺς λευΐτας τῆς Π. Διαθήκης.

Εἰς τὸ τρίτον μέρος (Οἱ νεωκόροι τοῦ Χριστιανικοῦ ναοῦ), τὸ καὶ μεγαλύτερον, γίνεται σύντομος λόγος περὶ τῶν πολλῶν μορφῶν καὶ ὀνομασιῶν που ἔλαβε τὸ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τοῦ ἱ. ναοῦ ἐν τῇ μακραίωνι ἱστορίᾳ αὐτοῦ.

Εἰς τὸ τελευταῖον (Ὁ νεωκόρος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος) μέρος πραγματεύεται ὁ θεοφιλέστατος συγγραφεὺς τὰ ἀφορῶντα εἰς τὸν θεσμὸν ἀπὸ τῆς ἀνακηρύξεως τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας εἰς Αὐτοκέφαλον (1833).

Ὁ θεοφιλέστατος συγγραφεύς, γνωστὸς ἄλλωστε καὶ ἐξ ἄλλων μονογραφιῶν αὐτοῦ, εὑρίσκεται μὲ τὴν πραγματείαν αὐτοῦ ταύτην ἐντὸς τοῦ εὐκράτου δι' αὐτὸν κλίματος. Χειρίζεται τὸ θέμα μὲ πολλὴν ἄνεσιν καὶ κατορθώνει νὰ δώσῃ μίαν μονογραφίαν καὶ πρωτότυπον ἀλλὰ καὶ λίαν εὐχάριστον εἰς τὴν ἀνάγνωσιν, δι' ὃ καὶ εὐχαρίστως συγχαίρομεν αὐτὸν διὰ τὴν νέαν του ἐργασίαν, τολμῶμεν δὲ νὰ τοῦ ὑπενθυμήσωμεν μίαν «ποιμαντικὴν» πρὸς τὴν πάλαι ποτὲ διαλάμψασαν Ἐπισκοπήν του ὑποχρέωσιν, νὰ δημοσιεύσῃ δηλαδὴ τὴν ἱστορίαν τῆς ἱ. Ἐπισκοπῆς Θαυμακοῦ.

ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΣΤ. ΑΝΕΣΤΙΔΗΣ

Βιβλιογραφικὸν Δελτίον Νεοελληνικῆς Φιλολογίας. Α'. 1959. Ἐπιμελείᾳ Γ. Θ. Ζώρα—Φ. Κ. Μπουμπουλίδου. Ἀθῆναι 1960. Σχ. 8ον, σσ. 80. Σπουδαστήριον Βυζαντινῆς καὶ Νεοελληνικῆς Φιλολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Τὸ σπουδαστήριον τῆς Βυζαντινῆς καὶ Νεοελληνικῆς Φιλολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν διὰ τοῦ προκειμένου τεύχους «ἐγκαινιάζει ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ καθηγητοῦ τῆς Μεσαιωνικῆς καὶ Νεωτέρας Ἑλ-

ληνικῆς Φιλολογίας κ. Γεωργίου Θ. Ζώρα καὶ τοῦ ὑφηγητοῦ Νεοελληνικῆς Φιλολογίας κ. Φαίδωνος Κ. Μπουμπουλίδου, τὴν ἔκδοσιν Βιβλιογραφικοῦ Δελτίου Νεοελληνικῆς Φιλολογίας». Ὡς δὲ ἀναφέρει εἰς τὸν σχετικὸν πρόλογον ὁ κ. Γ. Θ. Ζώρας τὰ ὅρια τοῦ Δελτίου θὰ ἐπεκτείνωνται ἀπὸ τὸν Ι' αἰῶνα μέχρι καὶ τῆς λογοτεχνίας τῶν ἡμερῶν μας.

Ἡ ἐκδιδομένη διβλιογραφία τοῦ 1959 καταχωρεῖται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἑξῆς σχεδιαγράμματος : Α— Γενικὰ Δημοσιεύματα — Βιβλιογραφίαι — Νεκρολογίαι, Β— Δημώδης Μεσαιωνικὴ Λογοτεχνία, Γ— Δημώδη ᾄσματα — Μνημεῖα Λαϊκοῦ λόγου, Δ— Ἕλληνες λόγιοι μετὰ τὴν ἅλωσιν, Ε— Οἱ πρὸ τῆς Ἀναγεννήσεως, ς— Ἑπτανήσιοι ποιηταὶ καὶ πεζογράφοι, Ζ— Ρωμαντικοί, Η— Ποίησις καὶ πεζογραφία 1880—1950, Θ— Κατάλογοι χειρογράφων καὶ διβλιογραφία, Προσθῆκαι, Πίνακες : α— Συγγραφέων τῶν ἄρθρων τῆς διβλιογραφίας, β— Κυρίων ὀνομάτων ἄρθρων διβλιογραφίας.

Καταχωροῦνται οὕτως ἐν ὅλῳ 465 λήμματα, εἰς τὰ περισσότερα τῶν ὁποίων προστίθενται σύντομοι ἀναλύσεις καὶ διβλιοκριτικαὶ παραπομπαί.

Τὸ Βιβλιογραφικὸν Δελτίον τῆς Νεοελληνικῆς Φιλολογίας ὁμολογουμένως καλύπτει ἕνα κενό, δι' ὃ καὶ ὀφείλονται θερμαὶ εὐχαριστίαι καὶ συγχαρητήρια εἰς τοὺς σχόντας τὴν πρωτοβουλίαν. Ἀπομένει ἡ εὐχὴ νὰ ἐκδίδηται τακτικῶς.

27)4)1959.

ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΣΤ. ΑΝΕΣΤΙΔΗΣ

Β. Β. Σφυρόερα, Βιβλιογραφία Ἑλληνική. Μεγάλη Ἑλληνικὴ Ἐγκυκλοπαιδεία. Συμπλήρωμα, τόμος Β, σσ. 27γ—29α.

Ὁ κ. Β. Β. Σφυρόερας, φιλόλογος καθηγητής, εἰς τὸ συμπλήρωμα τοῦ ἐν τῷ τόμῳ Ζ, σσ. 211—214 τοῦ κυρίως σώματος τῆς ΜΕΕ, δημοσιευομένου ἄρθρου Βιβλιογραφία Ἑλληνική, ἀφοῦ ἐν ἀρχῇ, δι' ἐλαχίστων, ὑπογραμμίσει τὴν ἀνάγκην τῆς συντάξεως μιᾶς γενικῆς βιβλιογραφίας τῶν ἑλληνικῶν βιβλιογραφιῶν, τῆς τριτόμου ἐργασίας τοῦ **Theodore Bestermen, A World Bibliography of Bibtiographie, London,** 1949, χαρακτηριζομένης ἀπὸ πλευρᾶς ἑλληνικῆς ἐνημερότητος ὡς ἀτελοῦς, παραθέτει «τὰ κυριώτερα ὑπὸ ἑλλήνων ἢ εἰς ἑλληνικὰ θέματα ἀναφερόμενα ἔργα, παρέχοντα εἰκόνα τῶν ἑλληνικῶν βιβλιογραφικῶν ἐρευνῶν, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἑξῆς σχεδιαγράμματος : Α — Γενικαὶ Βιβλιογραφίαι. Β—Εἰδικαὶ κατ' ἐπιστήμας : Φιλολογικαί, Θεολογικαί, Νομικαὶ—Οἰκονομικαί, Ἰατρικαί, Φυσικαὶ Γεωγραφικαί, Διάφοροι. Γ—Τοπικαὶ Βιβλιογραφίαι : Πελοπόννησος, Στερεὰ Ἑλλάς, Ἤπειρος, Μακεδονία, Θράκη, Νῆσοι Αἰγαίου, Κρήτη, Ἑπτάνησα, Σμύρνη, Πόντος, Κύπρος, Διὰ τὰς Ἑλληνικὰς κοινότητας τοῦ ἐξωτερικοῦ, Βιβλιογραφία λογίων, Εὑρετήρια περιοδικῶν, Κατάλογοι βιβλιοθηκῶν

καὶ ἐκδοτικῶν οἴκων, Βιβλιογραφία εἰς περιοδικά, Βιβλιογραφικὰ περιοδικά, καὶ Γενικὴ Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία.

Τὸ ἄρθρον δὲν ἐνημερώνει οὔτε βασικῶς τὸν μελετητὴν ἐπὶ τῆς ὑπαρχούσης διὰ τὰ ἑλληνικὰ ἐπιστημονικὰ προβλήματα βιβλιογραφίας, διότι οὔτε διὰ τὴν ἐτησίαν ἐπιθεώρησιν κλασσικῆς βιβλιογραφίας **«L'année Philologique»** τῶν **J. Marouzeau** καὶ **J. Ernst,** καὶ Βυζαντινῆς βιβλιογραφίας τοῦ περιοδικοῦ **Byzantinische Zeitschrift** ἀναφέρει τι, ἀλλ' οὔτε καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ 1954 διὰ τῶν «Ἑλληνικῶν» ἐκδιδομένην «Νεοελληνικὴν Βιβλιογραφίαν» τοῦ Ἑλλογ. καθηγητοῦ κ. Λ. Πολίτου, ἢ τὴν «Ἑλληνικὴν Θεολογίαν κατὰ τὴν τελευταίαν πεντηκονταετίαν» τοῦ Π. Μπρατσιώτου (Θεολογία, 1948), καθὼς καὶ τὴν «Ἑλληνικὴν Θεολογικὴν Βιβλιογραφίαν τῆς τελευταίας δεκαετίας (1945—1955)» τοῦ κ. Ι. Καρμίρη, εἰς τὴν «Ὀρθοδοξίαν» (1956) μνημονεύει.

Εἰς ἐνημέρωσιν δὲ τοῦ συμπληρώματος πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι ἤδη τὸ Σπουδαστήριον Βυζαντινῆς καὶ Νεοελληνικῆς Φιλολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἐξέδωκε τὸ α΄ τεῦχος τοῦ «Βιβλιογραφικοῦ Δελτίου Νεοελληνικῆς Φιλολογίας» διὰ τὸ 1959 τῶν Γ. Θ. Ζώρα καὶ Φ. Κ. Μπουμπουλίδου, καὶ ὅτι ὁ νέος ὑφηγητὴς τῆς Νεοελληνικῆς Φιλολογίας τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Φ. Κ. Μπουμπουλίδης ὑπεσχέθη διὰ τοῦ ἐπανεκδοθέντος περιοδικοῦ «Παρνασσὸς» τοῦ ὁμωνύμου Φιλολογικοῦ Συλλόγου νὰ δίδῃ τακτικῶς τὸ τρέχον βιβλιογραφικὸν δελτίον τῆς Μεσαιωνικῆς καὶ Νεοελληνικῆς Φιλολογίας.

ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΣΤ. ΑΝΕΣΤΙΔΗΣ

Βασιλείου Γ. Ἀτέση, Μητροπολίτου πρ. Λήμνου, **Ἐπισκοπικοὶ κατάλογοι τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας (1833 - 1960).** Ἀθῆναι 1960. Σχ. 16ον, σσ. 38. Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία».

Ὁ πολυγραφώτατος σεβ. Μητροπολίτης πρώην Λήμνου κ. Βασίλειος Γ. Ἀτέσης συνεχίζων τὴν συγγραφικὴν αὐτοῦ ἐνασχόλησιν εἰς τὰ προβλήματα τῆς ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐδημοσίευσεν εἰς τὸ Δελτίον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὴν «Ἐκκλησίαν», τοῦ ἔτους 1960 τὴν προκειμένην μελέτην αὐτοῦ.

Ἐν ἀρχῇ ὁ σεβ. συγγραφεὺς ἀριθμεῖ δώδεκα θεμελιώδεις ὡς τοὺς χαρακτηρίζει Νόμους, Πατριαρχικοὺς καὶ Συνοδικοὺς Τόμους καὶ Πράξεις καὶ Διατάγματα, ἀπὸ τῆς 20ης Νοεμβρίου (2 Δεκεμβρίου) 1833 μέχρι καὶ τῆς 30ης Ἰουλίου 1951, οἱ ὁποῖοι ἐρρύθμισαν κατὰ καιροὺς τὸ θέμα τῆς εἰς ἐπισκοπὰς διαιρέσεως τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζει τὴν ἱστόρησιν τῆς ἐργασίας αὐτοῦ.

Ταύτην ὁ σεβ. συγγραφεὺς διαιρεῖ εἰς τρία μέρη: Α—Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν, Β—Μητροπόλεις καὶ Γ—Βοηθοὶ καὶ Τιτουλάριοι Ἐπίσκοποι, εἰς ἕκαστον τῶν ὁποίων καταγράφει χρονολογικῶς τὰ ὀνόματα τῶν καταλαβόντων κατὰ καιροὺς τὰς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῶν χρονολογιῶν τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῶν, ἐνῷ παραλλήλως εἰς παραπομπὰς δίδεται πλούσιον ὑλικὸν ἐπεξηγηματικὸν τῶν παρουσιαζομένων ἀποριῶν, ἤτοι ἀναφερόμενον εἰς τὰ ἱστορικὰ ἐκλογῆς, ἐπικυρώσεως ἢ ἀκυρώσεως ἐκλογῶν, συγχωνεύσεων ἢ καταργήσεων ἐπισκοπῶν, παραιτήσεων, μεταθέσεων ἢ ἐπανόδων εἰς ἐνεργὸν δρᾶσιν ἐπισκόπων κ.λ.π.

Ἡ ὅλη μελέτη εἶναι συντεταγμένη σαφῶς καὶ περιεκτικῶς ὡς συνηθίζει ὁ συγγραφεύς, καλύπτει δὲ ἀσφαλῶς μίαν βασικὴν ἔλλειψιν, δι' ὃ καὶ εὐχαρίστως βιβλιογραφοῦμεν ταύτην.

Ταπεινῶς φρονοῦμεν ὅτι εἷς πίναξ κυρίων ὀνομάτων προστιθέμενος εἰς τὸ τέλος θὰ καθίστα τὴν ἐργασίαν περισσότερον εὔχρηστον.

ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΣΤ. ΑΝΕΣΤΙΔΗΣ

Ἐπετηρὶς Ἑταιρίας Βυζαντινῶν Σπουδῶν. Ἔτος ΚΘ'. Ἀθῆναι 1959. Σχ. 8ον Μ., σσ. 549. Γο 8 ἑ. κ. Διευθυντὴς ὁ καθηγ. Νικόλαος Β. Τωμαδάκης, ὁδὸς Μασσαλίας 4, Ἀθῆναι.

Ὁ ΚΘ (1959)' τόμος τῆς ΕΕΒΣ προσφωνεῖται Παναγιώτῃ Πουλίτσᾳ νομοδιδασκάλῳ καὶ δικαστῇ, Προέδρῳ τῆς Ἑταιρίας Βυζαντινῶν Σπουδῶν ἀπὸ τοῦ 1943. Δημοσιεύονται δὲ εἰς αὐτὸν πρῶτον αἱ ἐν συνεχείᾳ μελέται σημειούμεναι κατὰ τὴν ἀλφαβητικὴν τάξιν τῶν συγγραφέων αὐτῶν:

Βαγιακάκου, Δικαίου. Β., Ἐκ τοῦ τοπωνυμικοῦ τῆς Ἰθάκης, σσ. 322—348. — Τὸ ὄνομα τῆς Ἰθάκης κατὰ τοὺς μεσαιωνικοὺς καὶ νεωτέρους χρόνους. ΙΙ— Πόλι, Ἀρκουμαναί — Ἀλκομεναί, Ἱεροσαλήμ.,

Γκίνη, Δημητρίου. Σ. Διορθώσεις εἰς χωρίον τῶν Βασιλικῶν, σσ. 349—350.,

Γριτσοπούλου, Τάσου. Ἀθ., Ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Κύριλλος ὁ Ε' ὁ Καράκαλλος (α—29 Σεπτ. 1748—Ἰουν. 1751. 6— 7 Σεπτ. 1752—15 Ἰαν. 1757), σσ. 367—389.,

Guilland, R., Etudes sur l'histoire administrative de l'Empire Byzantin. Les termes désignant le Commandant en chef des Armées Byzantines, σσ. 35—77. I. Slratege, Monostratege, Stratege — Autokratore. II— Stratelate, στρατηλάτης. Index.,

Θεοχάρη, Μαρίας. Σ., Ἡ ἐνδυτὴ τοῦ Ἁγίου Μάρκου, σσ. 193 —202 + Εἰκ. 1—4.,

Katicic, Radoslav, Ἡ ἀρχαιομάθεια καὶ τὸ ἐπικὸν πνεῦμα εἰς τὴν Ἀλεξιάδα τῆς Ἄννης Κομνηνῆς, σσ. 81—86.,

Μανούσακα, Μ. Ι., Συλλογὴ βενετικῶν ἐγγράφων ἀναφερομένων εἰς τὴν ἐν Κρήτῃ συνωμοσίαν τοῦ Σήφη Βλαστοῦ (1453—1454) καὶ τὰ μετ' αὐτήν· σσ. 203—272 + 4 εἰκ. ἐ. κ.,

Μάτση, Νικολάου. Π., Κριτικαὶ παρατηρήσεις εἰς τὴν Πεῖραν Εὐσταθίου τοῦ Ρωμαίου, σσ· 351—366.,

Μερεντίτου, Κωνσταντίνου. Ἰω., Ὁ Ἰουδαῖος λόγιος Ἀρτάπανος καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ (Γλωσσικόν· φιλολογικὸν καὶ θρησκειολογικὸν ὑπόμνημα εἰς κείμενα τῆς ἑλληνιστικῆς γραμματείας), σσ. 273—321.,

Μικραγιαννανίτου, Γερασίμου. Μοναχοῦ. Κατάλογος χειρογράφων κωδίκων τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Κυριακοῦ τῆς κατὰ τὸ Ἁγιώνυμον Ὄρος τοῦ Ἄθω Ἱερᾶς καὶ Μεγαλωνύμου Σκήτης τῆς Ἁγίας Θεομήτορος Ἄννης, σσ. 87—192. Συνεχίζεται.,

Μουτσοπούλου, Ν. Κ., Αἱ παρὰ τὴν Τρίπολιν Μοναὶ Γοργοεπηκόου· Βαρσῶν καὶ Ἐπάνω Χρέπας ἀπὸ ἀρχιτεκτονικῆς ἰδίως ἀπόψεως· σσ. 390—445. 1— Μονὴ Κοιμήσεως Θεοτόκου Γοργοεπηκόου Τσιπιανῶν. 2— Ἀνάληψις Τσιπιανῶν· 3— Μονὴ Ἁγίου Νικολάου Βαρσῶν. 4— Μονὴ Ἐπάνω Χρέπας.,

Scheltema, H. J., Κυλίστρα· σσ. 78—80.,

Σταμίρη· Γ. Α., Διορθώσεις εἰς τὸν «Κατάλογον τῶν θείων χρυσοβούλων κ.λ.π.τῆς Μεγάλης καὶ Ἁγίας Λαύρας· σσ. 446—448.,

Τωμαδάκη, Νικολάου Β., Μελετήματα περὶ Ἰωσὴφ Βρυεννίου· σσ. 1—33· Α— Τὸ ζήτημα τῶν «Συνεισάκτων» ἐν Κρήτῃ καὶ Κύπρῳ (περὶ τὸ 1400). Β— Χρονολογικὰ προβλήματα τῆς ζωῆς καὶ τοῦ ἔργου., καὶ

Τοῦ αὐτοῦ, Ὑμνολογικοὶ ὅροι τῶν ποιητῶν, σ. 34.

Ἐν συνεχείᾳ δημοσιεύονται αἱ ἑπόμεναι νεκρολογίαι :

Κωνσταντῖνος Ἄμαντος ὑπὸ Διον. Α. Ζακυθηνοῦ· σσ. 449—455, καὶ

Κῦρος Giannelli ὑπὸ Νικολάου Β. Τωμαδάκη· σσ. 455—457.

Ἀκολουθοῦν αἱ βιβλιοκρισίαι σημειούμεναι ἐνταῦθα κατὰ τὴν ἀλφαβητικὴν τάξιν τῶν συγγραφέων τῶν κρινομένων ἔργων :

Vizantiski Izvori Za Istoriju Naroda Jugoslavije. Tom. I, Obradidi F. Barisic, M. Rajkovic, B. Krekic, L. Tomic. Posebna Izdanja Spraske Akademije Nauka Knjiga 241, Vizantoloski Institut Knjiga 3, Beograd 1955. Σελ. XXII καὶ 328.— Tom. II, Obradio B. Ferjancic. Posebna Izdanza Spreke Akademije Nauka Knjika 323, Vizantoloski institut Knjiga, 7 Beograd 1959. Σελ. XII καὶ 98. (Βυζαντιναὶ πηγαὶ διὰ τὴν ἱστορίαν τῶν λαῶν τῆς Γιουγκοσλαβίας. Τόμ. Α', ἐπεξειργασμένος ὑπὸ τοῦ F. Barisic, M. Rajcovic, B. Krekic, L. Tomic. Εἰδικαὶ ἐκδόσεις τῆς Σερβικῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν βιβλ. 241, Βυζαντινολογικὸν Ἰνστιτοῦτον βιβλ. 3, Βελιγράδιον 1955. Σελ. XXII καὶ

328 — Τόμ. Β΄. ἐπεξειργασμένος ὑπὸ B. Ferjancic, Εἰδικαὶ ἐκδόσεις τῆς Σερβικῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν βιβλ. 323, Βυζαντινολογικὸν Ἰνστιτοῦτον βιβλ. 7, Βελιγράδιον 1959, Σελ. XII καὶ 98) ὑπὸ Doslav Katicic, σσ. 487—490.

Μιχ. Χ. Γκητάκου, Τὰ χριστιανικὰ μνημεῖα τῆς Στεμνίτσης (Γορτυνίας) ἐξ ἐπόψεως ἀρχιτεκτονικῆς, εἰκονογραφικῆς ἐπιγραφικῆς καὶ αἰσθητικῆς. Ἐν Ἀθήναις 1959 (σσ. 283, 8ο—154 εἰκόνες καὶ σχέδια ἐντὸς κειμένου)· ὑπὸ Τάσου Ἀθ. Γριτσοπούλου, σσ. 480—485.,

Bibliothecae Apostolicae Codices Manu Scripti... Codices Barberiniani Graeci. Tomus I, Codices I—163. Recesuit Valentinus Capocci, Bibliothecae Vaticanae Scriptor. In Bibtiotheca Vaticana McMLVIII. Σχ. 4ον. σσ. XXXIX καὶ 330, ὑπὸ Κ. Α. Μανάφη, σσ. 502 — 504.,

Deno John Geanakopulos, Emperor Michael Paleologus and the West, 1258—1282. A Study in Byzantin — Latin Relations. Hadvard University Press, Cambridge, Mass. 1959, σσ. XIV + 434, ὑπὸ Χ. Γ. Πατρινέλλη, σσ. 491—494.,

Joseph Gill, S. J., The Council of Florence, Cambridge, At the University Press, 1959, σελ. XVIII καὶ 453· ὑπὸ Χ. Γ. Πατρινέλλη· σσ. 494—499.,

Andrè Grabar, L'Ikonoclasme Byzantin. Dossier Archéologique. Paris, College de France, 1957, σχ. 4ον, 277 σελ. καὶ 163 πίν. ἐκτὸς κειμένου, ὑπὸ Μαρίας Σ. Θεοχάρη· σσ. 506—511.,

Πάν. Ἰ. Ζέπου, Μιχαὴλ Φωτεινοπούλου Νομικὸν Πρόχειρον (Βουκουρέστιον 1765) τὸ πρῶτον ἐκδιδόμενον, Ἀθῆναι 1959. Εἰς 8ον σχῆμα μέγα, σ. ιϐ+304+φ. 3 ἄ. ἀ. (Ἀρχεῖον Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, τόμος ΙΖ, 1954—1959)· ὑπὸ Δημητρίου Σ. Γκίνη· σσ. 477—478.,

Renè Henry, Photius, Bibliothèque, Tome I («Codices — 84), Paris 1959, σσ. LII+φφ. 191+ σσ. 9 (Belles lettres), ὑπὸ Ν. Α. Λιβαδάρα, σσ. 485—487.,

Γεωργίου Α. Πετροπούλου, Νοταριακαὶ πράξεις Μυκόνου, τῶν ἐτῶν 1663—1779 (Μνημεῖα τοῦ Μεταβυζαντινοῦ Δικαίου 3. Παράρτημα τῆς Ἐπιστ. Ἐπετηρίδος τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν). Ἀθ. 1960. Εἰς 8ον, σελ. 1094, ὑπὸ Δημητρίου Σ. Γκίνη, σσ. 479—480., Giussepe Schiro Ὁ Βαρλαὰμ καὶ ἡ φιλοσοφία εἰς τὴν Θεσσαλονίκην κατὰ τὸν δέκατον τέταρτον αἰῶνα. Θεσσαλονίκη 1959, 8ο, σσ. 19. (Ἵδρυμα Μελετῶν Χερσονήσου τῆς Αἵμου, ἀρ. 32), ὑπὸ Κ. Α. Μανάφη, σσ. 504—506.,

Sophronii Anacreontica. Edidit Italice reddidit Marcellus Gigante. Accedunt Testimonia de Anacreonteis et Index Verborum. Casa Editrice Gismondi, Roma 1957, Σχ. 16ον, σσ. ὑπὸ Σοφίας Α. Παπαδοπούλου σσ. 458—477., καὶ

J. Verpeaux, Nicéhore Choumnos, Homme d'Etat et Hu-

maniste Byzantine (CA 1250—1255—1327). Preface de R. Guilland. Paris 1959, Editions A. et J. Picard ὑπὸ Κ. Α. Μανάφη, σσ. 499—502.,

Τὰς βιβλιοκρισίας συμπληροῖ βιβλιογραφία ἰδίᾳ τῶν κατὰ τὸ ἔτος 1959 ὑπὸ Ἑλλήνων δημοσιευθεισῶν μελετῶν σχετιζομένων κατά τινα τρόπον μὲ τὸν ὑπὸ τῆς Ἐπετηρίδος ἐπιδιωκόμενον σκοπόν, ὑπὸ Δημ. Ν. Παγκάλου, σσ. 512—521. Α— Γενικά. Β— Φιλολογία. Γ— Γλῶσσα. Δ— Θεολογία. Ε— Ἱστορία. ς— Τέχνη. Ζ— Δίκαιον. Η— Κατάλογοι χειρογράφων καὶ βιβλιογραφία.

Εἰς τὰς Εἰδήσεις καταχωροῦνται σημειώματα ἀναφερόμενα εἰς τὸ Βυζαντινὸν Μουσεῖον· τὰς ἐργασίας ἀναστηλώσεως καὶ στερεώσεως Βυζαντινῶν μνημείων κατὰ τὸ ἔτος 1959· τὰ Γενικὰ Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους, Τὰ Ἐπιστημονικὰ Ἀρχεῖα τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (α— Μεσαιωνικὸν Ἀρχεῖον· β—Λαογραφικὸν Ἀρχεῖον), τὴν ἔκδοσιν τοῦ Ρωμανοῦ, τὰς ἐγκαταστάσεις τῆς Ἑταιρείας, τοὺς ἐπιτίμους διδάκτορας καὶ τὸν τιμητικὸν τόμον εἰς μνήμην Κ. Ι. Ἀμάντου· σσ. 522—530.

Τὸν τόμον συμπληροῦν κατάλογος περιοδικῶν μεθ' ὧν ἀνταλλάσσεται ἡ Ἐπετηρὶς (σ. 531), τὰ ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ 1959 πεπραγμένα (σσ. 532—535) καὶ οἱ πίνακες τῶν ἱδρυτῶν, μεγάλων εὐεργετῶν, εὐεργετῶν, δωρητῶν, μελῶν πρώτου διοικητικοῦ συμβουλίου τῆς Ἑταιρείας, τοῦ νῦν διοικητικοῦ συμβουλίου καὶ τῶν μελῶν τῆς Ἑταιρείας (σσ. 536—542).

ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΣΤ. ΑΝΕΣΤΙΔΗΣ

Ἀθηνᾶ. Σύγγραμμα περιοδικὸν τῆς ἐν Ἀθήναις Ἐπιστημονικῆς Ἑταιρείας. Τόμος ἑξηκοστὸς τρίτος. Ἐν Ἀθήναις. Τύποις Μηνᾶ Δ. Μυρτίδου. 1959. Σχ. 8ον. Σσ. 392+1 ἑ. κ. Διευθυντὴς ὁ καθηγητὴς Νικόλαος Β. Τωμαδάκης.

Εἰς τὸν ἑξηκοστὸν τρίτον τόμον τῆς Ἀθηνᾶς δημοσιεύονται αἱ ἑξῆς ἐργασίαι σημειούμεναι ἐνταῦθα κατὰ τὴν ἀλφαβητικὴν τάξιν τῶν συγγραφέων αὐτῶν :

Βαγιακάκου, Δικαίου. Β., Ἡ ἐκκλησιαστικὴ γλῶσσα καὶ ἡ μεσαιωνικὴ καὶ ἡ νεοελληνικὴ ὀνοματολογία, σσ. 195—245. Ἐπώνυμα δηλωτικὰ βαθμῶν· τίτλων καὶ ἀξιωμάτων τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.,

Γιαννουλίδου, Καλλιόπης., Μέλισσα καὶ Διόνυσος οἱ Βουγενεῖς, σσ. 312—318.,

Γριτσοπούλου· Τάσου· Ἀθ., Ὁ Λακεδαιμονίας Ἀνανίας (1740—1764), σσ. 286—296.,

Conomis, N. C., On the oath of the Athenian Epheboi, σσ. 119—131.,

Ζούμπου, Α. Ν., Καλολογικὰ προβλήματα παρ' Ἡρακλείτῳ. σσ. 297—311· I— Ἡ αἰσθητικὴ κρίσις. II— Ἡ ἔννοια τοῦ «καλοῦ» ὑπάρχει ἐν τῇ Φύσει ἢ ἡ τέχνη ἀναλαμβάνει νὰ παραστήσῃ αὐτήν ;. III— Εἶναι δυνατὸν ἡ ἔννοια τοῦ «καλοῦ» νὰ ἔχῃ σχέσιν τινά, ἢ ἀκόμη καὶ νὰ ταυτίζηται πρὸς ἄλλας ἐννοίας, ὡς τὰς τοῦ εὐαρέστου, τοῦ χρησίμου, τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ ἀληθοῦς ; IV— Ἡ ἔννοια τοῦ «καλοῦ» διττῶς ἐξεταζομένη ἀνταποκρίνεται τόσον ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενον ἢ τὴν ὕλην αὐτῆς, ὅσον καὶ ὡς πρὸς τὸ εἶδος ἢ τὴν μορφὴν αὐτῆς, V— Συμπέρασμα.,

Κοκολάκη, Μίνωος., «Ὀρχεῖσθαι τὸν Καπανέα». Περὶ τὴν ἱστορίαν μιᾶς συντάξεως, σσ. 132—144.,

Κολακλίδου, Πάτρου., ENNIANA, σσ. 15—18. ANN. 173, 232, 608.,

Κοντοσοπούλου, Νικολάου.Γ., Παρατηρήσεις εἰς τὴν διάλεκτον τῆς δυτικῆς Κρήτης, σσ. 319—335.,

Μαγγίνα, Σπυρίδωνος. Χ., Ὁ «Φαῖδρος» τοῦ Πλάτωνος καὶ ὁ περὶ τοῦ ἔρωτος λόγος τοῦ Λυσίου, σσ. 33—118.,

Μανδηλαρᾶ, Βασιλείου. Γ., Ἀθησαύριστα ἀριθμητικά, σσ. 336—353.,

Οἰκονομάκη, Νικολάου. Ε., Ὁ Παλαμᾶς καὶ ὁ Ἡσίοδος, σσ. 145—194. Εἰσαγωγή—1. Κοινὰ χαρακτηριστικὰ τῶν βίων τῶν δύο ποιητῶν—2· Χρόνος, χῶρος, τοπογραφία καὶ γεωγραφία τοῦ Ὁράματος. —3. Κοινὰ καὶ διαφέροντα σημεῖα τῶν δύο ἔργων. Σημασία τοῦ «Ἀσκραίου» διὰ τὴν τέχνην τοῦ Παλαμᾶ καὶ τὴν κλασσικὴν παιδείαν τοῦ Ἔθνους.—4· Ὁ βαθμὸς καὶ ἡ πιστότης μιμήσεως. 5.—Γλῶσσα καὶ μέτρον. —6. Ἑρμηνεία τοῦ ποιήματος.,

Παπαντωνίου, Γεωργίου· Α., Ἡροδότεια. Κρίσεις εἰς διορθωτικὰ τοῦ J. E. Powell, σσ. 19—32.,

Τζαννετάτου, Θ. Σ., Ἡ θάλασσα ἐν τῷ βίῳ τοῦ Εὐριπίδου, σσ. 246—285. Α— Γενικά. Β— Οἱ δεσμοὶ τοῦ Εὐριπίδου πρὸς τὴν ὕπαιθρον. Γ— Ἐνδείξεις τῆς ροπῆς αὐτοῦ πρὸς τὴν φύσιν κατὰ τὴν ἐκπαίδευσιν αὐτοῦ· Δ— Ἐνδείξεις τῆς ροπῆς τοῦ Εὐριπίδου πρὸς τὴν φύσιν κατὰ τὴν ὡριμότητα αὐτοῦ. Ε— Ἡ θάλασσα ἐν τῷ βίῳ τοῦ Εὐριπίδου. ς— Τὰ ἐπὶ μέρους πορίσματα. Ζ— Τὸ καθολικὸν συμπέρασμα.

Τωμαδάκη, Νικολάου. Β., Κωνσταντῖνος Ι. Ἄμαντος (1874—1960), σσ. 3—14,

Ἀκολούθως δημοσιεύεται :

Δ. Η. Οἰκονομίδου, δ. φ. + Διευθυντοῦ τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, Γραμματικὴ τῆς Ἑλληνικῆς διαλέκτου τοῦ Πόντου. Ἔκδοσις Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Λεξικογραφικὸν Δελτίον. Παράρτημα Ι. Ἐν Ἀθήναις 1940—1958, σσ. 506. βιβλιοκρισία ὑπὸ Δικαίου Β. Βαγιακάκου, σσ. 354—359., καὶ

Δελτίον ἀναλυτικῆς γλωσσικῆς βιβλιογραφίας 1959 ὑπὸ Δι-

καίου Β. Βαγιακάκου, σσ. 360—369.

Ἕπεται ὑπὸ Κωνστ. Σπετσιέρη· Νικόλαος Ἐξαρχόπουλος (1874—1960), νεκρολογία, σσ. 370—372·

Τὸν τόμον συμπληροῖ Πίναξ βιβλίων ληφθέντων τῷ 1959, Πίναξ ὀνομάτων καὶ πραγμάτων· Ἔκθεσις πεπραγμένων τῆς ἐν Ἀθήναις Ἐπιστημονικῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ ἔτος 1959, κατάλογος μελῶν συμβουλίου Ἑταιρείας, ἑταίρων· καὶ εἰδήσεις· σσ. 373—387.

9 Ἰουλίου 1960

ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΣΤ. ΑΝΕΣΤΙΔΗΣ

«ORTODOKSIA» — Ahlâki ve Dinî Resale
İmtiyaz sahibi ve Umum Neşriyat Müdürü
Adalar Metropoliti, DOROTEOS YEORGIADIS
Büyükada, Çınar caddesi, 62.
Basıldığı yer ve tarih : 7)9)1960.
Rum Patrikhanesi adına, Yani Yurduseven Matbaası.

«ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ»
Τριμηνιαῖον Ἠθικοθρησκευτικὸν Περιοδικὸν
Ἰδιοκτήτης — Διευθυντής :
Ὁ Μητροπολίτης Πριγκηποννήσων Δωρόθεος.